

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknijo, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojškimi
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

Poštirna plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVI. št. 245 (13.778)

Trst, nedelja, 28. oktobra 1990

Evropski svet se je sinoči sestal v Rimu pod italijanskim predsedstvom Evropa se sprašuje kako in kdaj se bo združila politično in denarno

Zaradi razlik posameznih stališč ni pričakovati dokončnih sklepov o združevalnih postopkih
De Michelis predstavil razčlenjen dokument o zunanji vlogi ES in njeni notranji strukturi

Grški premier Mitsotakis, nemški kancler Kohl in nemški zunanji minister Gen-
scher (od leve proti desni) na vrhu Evropskega sveta v palači Madama. (AP)

RIM — Sklepi Evropskega sveta, ki se je sinoči zbral v Rimu, bodo znani šele danes opoldne, ko se bo minivrh (trajal bo skupno le šest ur) zaključil. Sodeč po sinočnjem delu razprave, ki se je nadaljevala tudi med večerjo, pa vrh ne bo rodil dokončnih sklepov, kot bi želelo italijansko predsedstvo. Dvanajstera se je sinoči na osnovi predloženih dokumentov pogovarjala o rokih denarne in politične združitve, ni pa pričakovati, da bi danes sklenili, kdaj bo do združitve prišlo. Namen vrha naj bi bil predvsem omejitve najradikalnejša stališča in vsaj začetni pot do končnega kompromisa (stališča so namreč še precej različna). Tretje pomembno vprašanje, in sicer kmetijski predlogi, ki jih mora ES predstaviti organizaciji za koordiniranje tarif in trgovine GATT, pa so kljub vztrajanju gospe Thatcherjeve zamrzili.

Sinočnja razprava je bila torej posvečena denarni in politični združitvi, datum katerih mora biti znan v roku dveh mesecev, to je pred začetkom medvladnih konferenc, ki bosta morali orisati politično bodočnost ES. Italijanski zunanji minister De Michelis je predstavil zelo razčlenjen dokument o

politični združitvi, ki vsebuje tri točke, in sicer skupna zunanja politika, skupna obramba in utrjevanje evropskega državljanstva. Ob prvi točki je predlagal celo vrsto mehanizmov, ki naj bi presegli sedanj način pogajanja med posameznimi članicami ES (ko je treba vse sklepe sprejemati soglasno). V obrambne namene je predlagal združitve ES z UEO, nazadnje pa je orisal novo, bolj demokratično, vlogo evropskega parlamenta, ki naj bi imel zakonodajne pristojnosti in ki naj bi izglasoval evropsko komisijo.

Tudi postopek za denarno združitve predvideva tri točke: določitev datuma za ustanovitev federativnega sistema osrednjih bank, določitev pogojev za vstop v drugo fazo združitve in uvedbo skupne evropske devize.

Na koncu prvega dela razprave je bil govor še o gospodarski pomoči vzhodnoevropskim državam, zlasti Sovjetski zvezi (za katero niso določili konkretnih vsot), na večerji pa je bil govor o zalivski krizi (rezultati teh pogovorov še pozno sinoči niso bili znani, zavzeli pa naj bi se za skupno politiko brez popuščanja Sadamu, tudi glede vprašanja talcev).

Na Madžarskem ustanovili samostojno slovensko organizacijo

MARIJ ČUK

MONOŠTER (Madžarska) — Zgodovina se piše z velikimi, a tudi z malimi dogodki, dogodki sami pa so seveda odvisni od pomena, ki jih lahko imajo v okviru neke družbe, naroda, skupnosti, če kaj spreminjajo, prelamljajo, postavljajo temelje ali rušijo. Zgodovina je tudi težko zapisljiva beseda ki jo danes uporablja že vsakdo, ki hoče kaj podčrtati, pa naj bo to še tako neznamito. A za včerajšnji dogodek v Monoštru na Madžarskem lahko mirne vesti zapišemo, da je bil zgodovinski, prelomni in velikopotezni za slovensko narodno skupnost v Porabju. Za tako trditev ni treba niti priterjevanja predstavnikov slovenske manjšine na Madžarskem, niti zagotovil predstavnikov slovenske vlade (minister Janez Dular). Prelomnost včerajšnjega dne je na dlani.

V kulturnem domu v Gornjem Seniku so namreč ustanovili prvo Slovensko zvezo, samostojen or

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Z včerajšnjega kongresa v Novi Gorici

Prenovitelji hočejo biti socialdemokrati

BOGO SAMSA

NOVA GORICA — V hudem jesenskem neurju se je rodila povsem nova slovenska prenoviteljska stranka. Nova po imenu, sicer že utrjena in uveljavljena rumeno zvezdo, toda tokrat na rdeči tradicionalni delavski zastavi. Slovenski prenovitelji pravijo, da so resnični socialdemokrati.

V ospredju razprav in debat je bilo ime, predvsem pa organizacijska struktura stranke. Načelne stvari, pa tudi tako pomembne in odločujoče, kot je odločitev za jugoslovansko konfederacijo, so šle precej hitro mimo okrog 210 kongresistov in številnih gostov. Za te stvari so se slovenski prenovitelji že odločili. Tako so tudi odločni za tržno gospodarstvo, toda z vsemi elementi delavske zaščite, socialdemokratskih načel, so za demokracijo toda tudi za delavsko soodločanje.

Jasne so bile besede o novi ustavi in še zlasti v tem okviru načelna manjšinska politika do narodnostnih manjšin, ki žive izven matične domovine in torej Slovencev v Italiji, Avstriji in na Madžarskem, pa do obeh narodnosti, ki živita v Sloveniji, še posebej pa do vseh Neslovencev, ki živijo in delajo v Sloveniji.

V zvezi z vsem tem spektrom vprašanj je kongres sprejel več resolucij in deklaracij. Že v uvodnem poročilu pa je predsednik Ciril Ribičič obravnaval tudi mednarodni položaj stranke in v tem okviru posebej poudaril ustvarjanje organizirane solidarnosti levih in socialističnih sil dežel Alpe-Adria.

Glede preteklosti se sicer poudarja kontinuiteto in predvsem povezavo z narodnoosvobodilnim bojem, izreka se proti falsificiranju zgodovine, toda vztraja se na reformističnem in zanika se revolucionarni pristop.

Živahna razprava se je razvila okrog imena. Obema uradno predlaganima »prenovitelji«
in »demokratska levi-
ca«
so se ponovno kljub zakonom in zakonskim težavam z vso avtoriteto moralne moči pridružili »socialdemokrati«.

Kot se za delovne in organizacijske kongrese spodobi, se je seveda zapletlo pri volitvah, ko se je začela v podrobnosti debatirati o statutu, kadrovskih, formalnih in drugih rešitvah. Slovenski prenovitelji uveljavljajo povsem novo organizacijsko shemo, v kateri ni več centralnega komiteja niti kongresa, je pa politično predsedstvo, delovni izvršni odbor z velikim poudarkom na regionalizmu, velik poudarek frakcijam, kot so to zeleni, mladinci in drugi, izreden poudarek poslanskemu klubu, vladi v senci in novim pobudam. V tem okviru predstavlja izredno politično zanimivost

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Vse o letošnjem Beneškem senjamu

NA 12. STRANI

Predsednik slovenske vlade Lojze Peterle na obisku v Videmski pokrajini

Največ pozornosti sodelovanju in vprašanju zaščite manjšine

RADO GRUDEN

ČEDAD — Na povabilo slovenskih organizacij iz videmske pokrajine je včeraj prišla na dvodnevni obisk v Furlanijo delegacija slovenske vlade, ki jo je vodil ministrski predsednik Lojze Petrl, z njim pa so bili še minister za turizem in gostinstvo Ingo Paš, minister za trg in splošne gospodarske zadeve Maks Bastl, v Špetru pa se je delegaciji pridružil še minister za Slovence po svetu Janez Dular. Program srečanj je bil že včeraj izredno natrpan, vendar pa so se gostje iz Slovenije na srečanjih s predstavniki občin-
skih uprav v Trbižu, Reziji in Čenti ter na sedežu SLORI-
ja v Ukvah in v dvojezični slovenski privatni šoli v Špetru še bolj podrobno spoznali s problematiko, ki zadeva sodelova-
nje ob meji in pa težave, s katerimi se v videmski pokrajini srečuje slovenski živelj.

Prve konkretne pogovore so imeli predstavniki sloven-
ske vlade v Trbižu, kjer jih je sprejel župan Ettore Rosen-
wirth, ki je predvsem poudaril pomen lege samega Trbiža,
ki leži na stičišču treh kultur, treh jezikov in treh narodov,
ki že dolga leta plodno sodelujejo. Trbiški župan je tudi
izrecno poudaril, da sam razume in deloma tudi govori
slovensko. Stiku dveh narodov (oziroma treh v trbiškem
primeru) pa so bila posvečena tudi ostala srečanja na žu-
panstvih v Reziji, kjer je tudi v rezijanščini predsednika

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Slori stopa v zrelostno obdobje

NA 4. STRANI

□ □ □

V Gorici škoda zaradi slabega vremena

NA 10. STRANI

V Trstu občni zbor SSO

TRST — Na občnem zboru Sveta slovenskih organizacij, ki je potekal sinoči v Finžgarjevem domu na Opčinah pri Trstu, je bilo izvoljeno novo vodstvo, za predsednico pa je bila potrjena Marija Ferletič (na sliki D. Križmančiča). Srečanja so se udeležili številni člani raznih slovenskih organizacij ter politični predstavniki. Svoje brzojavke in voščila za dober potek občnega zbora pa so med drugimi poslali tržaški župan, prefekt in predstavniki nove slovenske vlade.

Glavna tema, ki so jo udeleženci sinočnjega občnega zbora še posebno poudarili, je bila predvsem potreba po enotnosti med vsemi Slovenci v zamejstvu.

O občnem zboru SSO bomo podrobneje poročali v prihodnji številki.

Na 4. strani objavljamo pogovor z Marijo Ferletič.

Kljub dežju uspela doslej največja tovrstna protestna manifestacija

Nad pol milijona upokojencev je zahtevalo socialne reforme

RIM — Kljub močnemu naliivu, ki je v jutranjih urah zajel Lacij, se je včeraj v Rimu zbralo več kot 500 tisoč upokojencev, da bi s to mogočno manifestacijo, ki je največja doslej, opozorili na nevzdržno stanje velike večine upokojencev v Italiji. Sindikalna manifestacija, ki so jo organizirale sindikalne federacije CGIL, CISL in UIL, je bila jasen dokaz o vse hujšem položaju, v katerem se znajdejo italijanski upokojenci, ki zahtevajo takojšnje reforme socialnega značaja.

Za včerajšnjo rimsko manifestacijo so se upokojenci zbrali iz vseh koncev države. Za to priložnost so priredili več kot 2.500 posebnih avtobusov in 15 vlakov. Pred samim osrednjim protestnim shodom, ki je bil na Trgu republike, so upokojenci v petih sprevodih obšli glavne rimske ulice.

Včerajšnje manifestacije so se udeležili vsi najvidnejši sindikalni predstavniki s tajniki Marinijem, Trentinom in Benvenutom na čelu ter vrsta predstavnikov krajevnih oblasti (prisoten je bil sam rimski župan Carraro).

Iz besed govornikov je prišla do izraza potreba, da se vlada končno odloči za tako socialno reformo, ki bo pravična predvsem do tistih kategorij upokojencev, ki danes živijo v velikih stiskah zaradi beraških prejemkov. Kaže se potreba po drugačnem vrednotenju pokojnin, predvsem pa je treba odstraniti velike razlike, ki so danes prisotne. Tudi vprašanje »hitrih« upokojitev državnih uslužbencev, na eni strani, ter naravno sramotni prejemki za socialne pokojnine so bili predmet včerajšnjega protestnega shoda v Rimu.

Na sindikalni manifestaciji so izrazili potrebo po boljši in učinkovitejši socialni in zdravstveni oskrbi upokojencev.

Na sliki: upokojenci na včerajšnji rimski manifestaciji. (Telefoto AP)

Slabo vreme v Furlaniji

VIDEM — Hudo neurje je včeraj zajelo del naše dežele. Dokaj hudo je bilo v okolici Čedad, v vzhodni Furlaniji ter v nekaterih nižinskih predelih Goriške.

V Nediških dolinah je deževje povzročilo več poplav, zaradi plazov pa so nekatere vasi za nekaj ur ostale odrezane. Zaradi slabega vremena sta ženski iz Benečije utrpeli poškodbe in sta se morali zateči v bolnišnico.

Od decembra zeleni enotni

RICCIONE — Pred koncem leta bodo zeleni vseh odtenkov, ki so se doslej predstavljali na volitvah z različnimi simboli, ustanovili eno samo politično silo, ki naj bi premostila dosedanje spore. Na vsedržavnem zborovanju zelenih mavrice, ki se bo zaključilo danes v Riccioneju, so namreč izdali skupen dokument, s katerim pojasnjujejo najspornejši poglavji: predstavljanje kandidatur in notranjo federativno ureditev.

Gorbačov za »skupni dom«

MADRID — Med svojim obiskom v Španiji je sovjetski predsednik Mihail Gorbačov podčrtal potrebo, da se vse države v Evropi prizadevajo za gradnjo »skupnega doma«.

Priložnost obiska pa je sovjetski predsednik izkoristil, da se je dotaknil vprašanja iraške zasedbe Kuvajta in s tem v zvezi izrazil nujnost po mirni rešitvi zalivske krize, brez vsakega prelivanja krvi.

Kongres prenoviteljev

NADALJEVANJE S 1. STRANI

programski svet, v katerem je tudi predsednik Milan Kučan, podpredsednik zvezne vlade Živko Pregelj in druge vidne osebnosti, s čimer se ustvarja politično-ideološka vez najvidnejšimi in najbolj popularnimi predstavniki in stranko.

Na kongresu je bilo okrog petdeset gostov: so predstavniki komunistov in socialistov iz vseh sorodnih italijanskih dežel, izrazi dobre volje in pozdravov osrednjih vodstev obeh strank, socialdemokrati iz raznih avstrijskih in nemških dežel in pokrajin, sorodne stranke iz Hrvaške, demokratične stranke iz vseh jugoslovanskih republik. Na kongresu je bila praktično prisotno celotno slovensko zamejsko predstavništvo, saj so se s predsednikom Cirilom Ribičičem v sprotčenem toda tudi vsebinskem razgovoru sestali predstavniki KPI, PSI, Slovenske skupnosti, SKGZ in SSO, prisoten pa je bil tudi tajnik Zveze slovenskih organizacij s Koroške.

To je kongres utrjevanja stranke, ki se ponovno organizacijsko utrjuje. V dvorani je le malo sivih glav (morda slab ducat), zato pa veliko mladih, prevladujejo štiridesetletniki najrazličnejših poklicev, v vodstvu le malo, v dvorani pa mnogo žensk.

Kakšen naj bo prenovitelj? Tako anketo, malo za šalo malo pa za res, so naredili organizatorji. Na osnovi predlogov celotne abecede, se je velika večina odločila, da naj bo: agresiven, izviren in pameten, takoj za tem pa je navedeno, da naj bi bil tudi socialdemokrat.

dano, za marsikoga prekleto ljudstvo, pa vendarle smo s častnim deležem aktivno sodelovali v procesu, ki je slovensko družbo pripeljalo do začetka življenja v demokraciji. Sedaj demokracijo je potrebno znati živeti. Ne more biti naše pomiritve s tem, da se neredko poskuša ohranjati isti vzorec oblasti, isti odnosi, ki smo se jim mi uprli z opravičilom, da je pač njegova politična ideološka obarvanost sedaj drugačna. Poznamo dobro zapeljivost tega, recimo mu, boljševeškega vzorca oblasti in prav zato se mu je treba upirati še naprej, ker bomo sicer znova končali v nedemokraciji. Kam nam kaže obrniti pozornost?

Prvič, v poznanstvenenju gospodarstva in ustvarjanja sploh, v socializacijo, demokratizacijo in humanizacijo delitve.

Drugič, v demokratizacijo politične oblasti, z uveljavitvijo dostojanstva človeka in zavarovanjem njegovih individualnih in kolektivnih pravic.

Tretjič, v demilitarizacijo mednarodnih odnosov, s poudarjanjem na enakopravnosti narodov, držav, etničnih skupnosti in manjšin nasploh, regij in dežel, z ustvarjanjem ekonomskih, kulturnih, znanstvenih, informacijskih pogojev za njihovo povezovanje, z utrjevanjem pogojev za postopno demilitarizacijo odnosov pri sebi doma.

Pogoj za to je, da Slovenija doseže tak svoj položaj, v katerem bo svobodno, samostojno, suvereno določala svoje dolgoročne interese v dobro slovenskega naroda in vseh državljanov naše republike in odločala, v kakšnih povezavah z drugimi narodi in republikami v Jugoslaviji in v svetu jih more optimalno uresničiti.

Dosežimo tak svoj položaj, prispevamo k temu demokratično, ne da bi posegali v enake pravice drugih narodov in republik in ne da bi za seboj podirali mostove, ki so nas dolgo časa povezovali. Tu, na tem prostoru bomo ostali in tu bomo živeli. Ne razmišljajmo o vzpostavljanju meje na Kolpi in Sotli, raje se ukvarjajmo s tem, kako bi presegli meje tudi z Italijo, Avstrijo in Madžarsko. Tako nas bodo razumeli in sprejeli tam, kamor si želimo priti kot enakopraven, ustvarjalni, demokratični in svobodni narod, ki je sposoben živeti v Evropi enakopravnih narodov in držav, za kar smo se zavzeli z našim programom Evropa zdaj, ki ostaja in jaz želim, da ostane našo osnovno programsko vodilo tudi v prihodnje.

— tržno obvestilo —

KREM10/5

Odkrili so jo ameriški raziskovalci

Na poti je krema ki »odganja« gube

NEW YORK — V New Yorku so na posebni konferenci oznanili rezultate testiranja, ki so jih pod vodstvom profesorja Gabriela Letizie opravili na tamkajšnjem zavodu AMA. Testirali so namreč neko novo izvorno molekulo, ki, kot vse kaže, učinkuje na koži kot pravi pravcati »odganjalec« gub.

Profesor Gabriel Letizia je uvodoma pojasnil, da mu je nalogo za preučitev učinkov nove molekule (gre za retinol, na katerega so s pomočjo nizkoenergetskega biološkega reaktorja navezali vrsto atomov) zaupala neka multinacionalna družba, ki proizvaja sredstva za lekarne. Nato pa je izjavil: »Kremo, ki je vsebovala to molekulo, smo 30 dni nanašali na polovico obraza 26 prostovoljcev v starosti od 45 do 60 let. Ob koncu preizkusa je merjenje pokazalo, da so se gube glede na neobnavljan del obraza poplitvale v povprečju za 0,52 mikrona. Gre za številko, ki jo moramo v biologiji obravnavati kot izredno.«

Po objavi te novice je newyorški sedež družbe, ki proizvaja to novo kremo (Korff), neprenehoma bombardiran s telefonskimi klici moških in žensk, ki želijo novost preizkusiti.

Po prvi distribuciji kreme v ameriških lekarnah, so jo sedaj začeli prodajati po vsej Evropi. Tudi v Italiji jo že imajo v nekaterih lekarnah, kjer jo prodajajo pod komercialnim imenom Anti-Age Super in v dveh formulah glede na starost: od 35 let naprej in od 45 let naprej.

nadaljevanje s 1. strani - nadaljevanje s 1. strani

Na Madžarskem

gan za slovensko manjšino v Porabju. Zveza, ki je morala po razpadu Demokratske zveze Južnih Slovanov nujno nastati, je povezovalen nadstrankarski organizem s sedežem v Monoštru. Delovanje novoustanovljene zveze se bo razvijalo na vseh področjih, kjer živijo pripadniki slovenskega naroda. Zveza je predstavniška družbena organizacija Slovencev na Madžarskem, ki bo zastopala njihove interese in pravice, krepila in razvijala zavest identitete pri Slovencih in njihovo narodno samozavest - vse to je zapisano v statutu, ki so ga sprejeli včeraj ob številni udeležbi domačih delegatov in gostov iz Slovenije (minister Janez Dular in predstavniki zveze kulturnih organizacij) in Trsta (tajnica ZSKD Nives Košuta). Načrti slovenske zveze na Madžarskem so jasni in jih lahko strnemo v štiri glavne kroge: negovanje maternega jezika in izobraževanje v njem; kulturno prosvetna dejavnost; publikacije in knjižne izdaje; stiki in sodelovanje z matico, koroškimi in našimi organizacijami ter tujino.

»Prvič v zgodovini jemljemo svojo usodo v svoje roke!« je bilo večkrat izrečeno na včerajšnjem ustanovnem zboru Slovenske zveze. To je priložnost ki se je ne da zamuditi, saj mlada madžarska demokracija omogoča dialog v državi na novih svobodnih izhodiščih. Da je to res dokazuje tudi včerajšnja vsebinsko bogata, odločna, jasna razprava, ko so Porabski Slovenci po letih molka spregovorili s srcem v misli in besedi, a z jasno perspektivo, kaj bo treba narediti da se Slovenci zares in neispodbito pokažejo in potrdijo za Slovence. V prvi vrsti gre za akcijsko enotnost na osnovi narodnega programa, na tem izhodišču se bodo potem začeli brisati vprašaji, ki jih sedaj zarisujejo pomanjkanje slovenskih duhovnikov, učiteljev, samostojnega informacijskega glasila, odprtje mejnega prehoda s Slovenijo, potreba po inovacijah v kulturnem delu, in tako dalje. Porabski Slovenci se morajo seveda opreti na lastne moči, vendar jim je potrebna tudi roka iz osrčja Slovenije, da bo vsaj del vseh teh načrtov in prizadevanj zagotovo izpeljan.

Ko sem zapuščal Madžarsko, so se v meni divje križali raznorazni občutki. Nad vsemi (ne bom jih omenjal, da ne zapadem v patetiko) je prevladalo veselo presenečenje, da je več kot štiri-

deset let težavnega in mučnega molka vendarle že preteklost, ki pa ni izničila narodnega plamenčka in ponosa. Nasprotno. Volja, ponos in pripadnost Slovenstvu odpirajo nove perspektive, ki niso samo v utopični ali statični misli, ampak v dinamični zavesti, da je izražanje samega sebe v narodni skupnosti ena izmed tistih vrednot, ki polnijo človeka.

Peterle na obisku

slovenske vlade pozdravil tamkajšnji župan Luigi Paletti, o sožitju med obema tu živječima narodoma pa je bilo govora tudi v Čenti, kjer je slovenske predstavnike sprejel župan Bonani, skupaj z župani Tipane Noaccm, Barda Negrom in Nem Longom. V Čenti je bil prisoten tudi predsednik Gorske skupnosti Terskih dolin Degano, pokrajinski odbornik Sinicco in celotna občinska odbora iz Tipane in Barda.

Seveda pa je bil dober del pogovorov posvečen tudi konkretnemu sodelovanju na gospodarskem področju. Pri tem je povsod prišla do izraza želja, da bi uredili mejni prehod pri Učji, tako da bi bil odprt ves dan. V zvezi z mejnim prehodom pri Učji je povezan problem asfaltiranja nekaj kilometrov ceste na slovenski strani. Precej govora je bilo tudi o skupnih turističnih načrtih, kjer je bila posebej omenjena potreba po žičniški povezavi med Nevejskim sedlom na italijanski in Kaninom oziroma Bovecm na slovenski strani. Župan Trbiža je obnovil znani predlog o organizaciji zimskih olimpijskih iger treh dežel, glede konkretnega sodelovanja med Furlanijo-Juljsko krajino in Slovenijo pa je predlagal, da naj bi v čim krajšem času prišlo do srečanja med Bisuttijem in Peterleto, na tem srečanju pa naj bi bili prisotni tudi vsi župani obmejnih občin z obeh strani, da bi na ta način najhitreje začeli reševati probleme in se dogovorili za skupne akcije.

Predsednik slovenske vlade je pobudo trbiškega župana sprejel in predlagal, da bi do srečanja prišlo še v letošnjem letu in to na Višarjah. Lojze Peterle je tudi v zvezi z ostalimi odprtimi vprašanji glede gospodarskega sodelovanja poudaril konkretno pripravljenost Slovenije, da se vse, za kar se dogovorijo, tudi uresniči. V zvezi z gospodarskim delom obiska velja še povedati, da sta si ministra Paš in Bastl ogledala tudi industrijski obrat za izdelavo svedrov za zobozdravstvo

in industrijo MIR v Reziji, kjer so se pogovarjali tudi o nekaterih možnih oblikah sodelovanja z nekaterimi slovenskimi tovarnami.

Precej pozornosti pa je predsednik slovenske vlade namenil tudi vprašanju ustrezne zaščite slovenske manjšine v Furlaniji-Juljski krajini še posebej v videmski pokrajini. Pri tem je Peterle izrazil nezadovoljstvo nad Maccanicovim zakonskim osnutkom in dejal, da lahko predstavlja le osnovo za nadaljnjo diskusijo, nikakor pa ne more biti dokončen. Po njegovem mnenju iz osnutka izhaja tudi nestrokovni pristop, saj se ne more pripadnikov enega naroda deliti na različne kategorije, kot je to primer s Slovenci v videmski pokrajini, ki naj bi bili le nekakšni prebivalci »slovanskega izvora«. Peterle je dejal, da je sicer treba upoštevati različne realnosti, vendar pa se je treba po njegovem mnenju tudi zavedati, da je do razlik prišlo predvsem zato, ker Italija doslej ni ustrezno poskrbela za zaščito manjšine, pri čemer so bili Slovenci v videmski pokrajini še posebej diskriminirani. Ob položaju Slovencev v videmski pokrajini je Peterle opozoril tudi na problem šolstva, saj je prav šola tista ustanova, brez katere ni mogoče ohraniti in razvijati narodove identitete. V zvezi z zaščito manjšine je predsednik slovenske vlade povsod poudaril, da bo Slovenija še naprej v največji meri skrbela za Slovence, ki živijo izven meja matične domovine.

Predstavniki slovenske vlade so včeraj obiskali tudi sedež SLORI-ja v Ukvah, kjer je gostom direktor inštituta Darko Bratina podrobneje predstavil celotno delovanje, zvečer pa so si ogledali tudi prostore dvojezične slovenske šole v Špetru, kjer je predsednik upravnega sveta Pavel Petricig predstavil delovanje in pa opozoril na vse težave, s katerimi se šola, ki še vedno nima državnega priznanja, srečuje.

Včerajšnji obisk po deževnem in skrajno neprijetnem vremenu se je končal s srečanjem z župani iz Nediških dolin in z razširjenim pokrajinskim odborom Slovenske kulturno gospodarske zveze za videmsko pokrajino. Druga etapa obiska bo danes, ko bodo imeli slovenski gostje še celo vrsto delovnih srečanj, v programu pa je tudi obisk na prireditvi »Senjam beneške pjesmi« na Ljesah. Nad današnjo kulturno prireditvijo pa visi velik vprašaj zaradi posledic včerajšnjega neurja, ki je divjalo predvsem na Videmskem.

Po včerajšnjem izstopu članov Montedisona iz upravnega sveta

Enimont - vse spet znova

Verjetno zvišanje glavnice za 8.500 milijard - Eni se bo krčevito branil

RIM, MILAN — Začela se je druga runda ne-umnega dvoboja Eni-Montedison znotraj joint-ventura Enimont. Sprožil jo je Montedison na včerajšnji seji upravnega sveta Enimonta: v skladu z napovedmi je njegovo zastopstvo odstopilo in tako izničilo veljavo tega telesa v celem, hkrati pa sklicalo redni oziroma izredni občni zbor za izvolitev nove skupščine in za povzdig Enimontovega kapitala za nadaljnjih 8.500 milijard lir (prek emisije navadnih delnic, navadnih in konvertibilnih obveznic in/ali warranta), kar je vodstvo Enija označilo kot zahrbtn udarec.

Montedison, ki ima v Enimontu zavezniki vred glavnico večino 51% naproti Enijevim 40%, je pravzaprav že pred dnevi zatrdil, da se hoče krepko uveljaviti v upravi kemijske mešane družbe. V naslednjih tednih bo torej na moč živahno: 12. novembra bo že pred časom najavljena skupščina Enimonta, na kateri bodo obravnavali preustroj kmetijsko-živilskega sektorja, 14. ali 15. novembra bi moral biti redni občni zbor za obnovo upravnega sveta Enimonta, na katerega drugem sklicanju bi Montedison dosegel večino, ki mu je potrebna za vzpostavitev "enobarvne", torej "njegove" skupščine, a 8. in 9. januarja izredni občni zbor za povišanje glavnice.

Montedison je že izrazil pripravljenost za rekapitalizacijo družbe, »toda v denarju«. To bi moralo pomeniti, da Gardini ne bo segel po "plačilu z blagom" (glej Himont in Ausimont), vendar so pri Eniju skeptični: Cagliari je skoro prepričan, da se bo ponovila prejšnja strategija Montedisona, zato pa je tudi napovedal, da se bo Državna ustanova za tekoča goriva branila na vseh ravneh. V resnici se Eni ne more omejiti na pasiven odpor: ko bi na primer prodrl

Montedisonov predlog o povišanju Enimontove glavnice in ko bi Eni pri tem ne sodeloval, bi se njegov, torej državni delež znižal na minimalno raven. Če ne bo prišlo torej že v najkrajšem do kakšnega zasuka (o čemer po pravici ni nobenega znamenja), tedaj bo moral državni delničar skušati tako ali drugače zaustaviti svojega privatnega nasprotnika-sogovornika.

Že tekočim sodnim postopkom, ki jih je dal odpreti Eni skupaj z arbitražnim postopkom, se bodo potemtakem pridružili še novi. Tembolj še, ker je Montedison v četrtek zavrnil Enijev predlog za poravnavo pravde, s čimer je vladna hipoteza o "soglasni ločitvi" partnerjev praktično propadla. Bo propadla tudi italijanska kemična industrija, se zaskrbljeno vprašujejo vsi, ki jim je pri srcu gospodarski napredek. O hudem obračunskem primanjkljaju te strateške panoge je bilo že veliko napisanega, k temu pa velja dodati, da se je prihodek Enimonta še pred izbruhom krize v Perzijskem zalivu skrčil za nadaljnjih 12,4%; ko bomo imeli še številke, ki se nanašajo na poavgustovski čas cenjskih poskokov na energetskem trgu, tedaj se nam bodo naježili lasje. Akterji te tragikomedije se skratka še zmenijo ne za to, kakšno podobo Italije slikajo svetu, in to v brk tudi najnovejšim svarilom in pozivom iz krogov domačih in tujih gospodarstvenikov k resnosti. Takšno igrakanje je v sramoto državi, ki se ima za omikano in demokratično, in obenem žalitev one druge Italije, ki si vsako jutro pošteno zaviha rokave, zlasti pa še tiste, ki je brezposelna.

DRAGO GAŠPERLIN

Trst naj bo strateško pristanišče

TRST — Seznam pristanišč, ki so strateškega pomena za Evropsko skupnost, bo predložila v prvih mesecih 1991 izvršna komisija ES, a predno se ministrski svet Skupnosti o njem izreče, bo o dokumentu razpravljala Evropski parlament. To je povedal evropskemu poslancu Giorgiu Rossettiju predsednik evrokomisije za prevoze Rui Amaral, ki je dal svojega dne izjavo, iz katere je bilo sklepati, da Trsta ne bo na seznamu. Amaral je soglašal z Rossettijem, da ne gre zanemariti vloge Trsta kot najsevernejše sredozemske luke, ki je usmerjena proti srednji in severni Evropi.

Kako si delijo stolčke

MILANO — Institucije, banke, poldržavna in občinska podjetja, javne ustanove, krajevne zdravstvene enote, državna radiotelevizijska ustanova RAI: to so najplodnejša lovišča, kjer si politične stranke delijo stolčke. Analitiki revije *Il Mondo* so izsledili prek tisoč oblastnih položajev, ki jih nadzorujejo ljudje iz vrst tajništva oziroma krajevnih organizmov strank. V 400 primerih objavlja revija ime osebe in njeno strankarsko pripadnost.

Okroglih 66% finančnih skladov, s katerimi posredniško upravlja kreditni sistem, se pretaka skozi banke, ki so neposreden odraz "lotizacije". Pri skupnem številu 82 hranilnic odpade kar 52 predsedniških mest na demokristjane in 16 pa na socialiste, 3 na socialdemokrate, po 2 na republikance in liberalce, a eno na Južnotirolsko ljudsko stranko - komunisti so tabu, a kar osem mest je nezasedenih!

Vodilna garnitura RAI je razdeljena takole: 20 mest ima KD, 12 PSI, 6 KPI, PLI in PSDI, 5 PRI.

V 645 krajevnih zdravstvenih enotah ima KD 378 predsednikov (59%), PSI 112 (17%), KPI 105 (16%), PSDI 13, PRI 6 in PLI 5.

Podobna je porazdelitev predsedniških mest v 542 občinskih podjetjih: KD 169 (31%), PSI 132 (24%), KPI 89 (16%), PSDI 35, PRI 26 in PLI 5.

V glavnih javnih ustanovah, kakor so ENEL, ASST, ANAS in državna železniška uprava, ki razpolagajo z velikanskim obsegom investicijskih sredstev, ima KD spet levji delež z 32 vodilnimi položaji od skupnih 56; PSI jih ima 12, PRI 5, PSDI 3, KPI in PLI pa po enega.

Na področju državnih udeležb zaseda pomembno mesto en sam komunist - Adamo Vecchi, predsednik SIPRA; od vseh 162 vodilnih mest, kolikor jih je vzel v pošte *Il Mondo*, jih pripada 105 demokristjanom in 35 socialistom, medtem ko si preostalih 22 delijo laične stranke.

gospodarski dopis iz slovenije

Borisav Jović se vrača

JOŽE PETROVČIČ

Srbija je ponovno in samovoljno stopila v gospodarsko vojno z gospodarsko razvitejšim delom države. Od te vojne bo imelo srbsko gospodarstvo neprecenljivo škodo (čeprav kaže v začetku na korist), škodo pa bodo imeli tudi srbski kupci (podobno kot že v zimski gospodarski blokadi). Seveda bosta trpela tudi hrvaško in slovensko gospodarstvo: na srbski trg bo težje prodajati, stroški pa se bodo povečevali. Samo po sebi se vsiljuje vprašanje, zakaj Srbija trmoglavi s takimi gospodarskimi ukrepi?

Taki "samoobrambeni" gospodarski ukrepi niso nič novega. Z njimi se je pred svetovnim kapitalizmom branila celotna veriga socialističnih držav, ki so dokazovale neprestano, da gospodarsko razvite države ropajo manj razvita gospodarstva. Zakaj bi torej ravnala srbska oblast drugače? Zagovarja namreč prav vsa tista načela socialističnih gospodarstev, ki so veljala še do nedavnega v državah realnega socializma in (nekoliko specifično oblikovana) tudi pri nas in ki so pripeljala to gospodarstvo do razsula. Povsem logično je torej, da mora zaradi tega srbska oblast najti "izkoriščevalce" tam, kjer ji najbolj ustrezajo. Torej v Sloveniji in na Hrvaškem. Zakaj prav tu, je tudi povsem dobro znano.

Toda srbska gospodarska poteza ima še druge značilnosti. Je predvsem tista rušilna moč, ki naj bi spodkopala zvezno vladno. Bolj kot Hrvaška in Slovenija je namreč zdaj trn v srbski peti predvsem Marković s svojim komajda še delujočim protiinflacijskim programom. Zakaj je prav zvezna vlada tista, na katero je sprožena močna kanonada?

Odgovore je treba iskati na nedavnem nekajdnevnem zasedanju zvezne skupščine, ko je predsedniku jugoslovanskega predsedstva Joviću spodletel nekakšen civilni državni udar. Njegov (srbski) načrt je namreč bil naslednji: zaostri razmere na zveznem zasedanju (ob hkratnem zaostrovanju političnih spopadov po državi, zlasti pa na Hrvaškem v Kninu) do te mere, da bi bilo treba razglasiti izredne razmere, v katerih bi imela vso oblast srbska politična garnitura. V takih razmerah bi bilo razvoj dogodkov

možno speljati v tiste kolesnice, ki so vsi srbski politiki in ki bi tej politični garnituri še omogočale obstoj (in celo prevlado). Ker se to ni posrečilo, je treba najti nove možnosti. V boju za oblast je zato treba popolnoma onemogočiti zvezno vladno oziroma veljavnost večine zveznih zakonov. Treba je doseči, da bo v državi nastalo popolno brezvladje. Iz popolnega brezvladja je treba ustvariti izredne razmere, iz izrednih razmer pa spet možnost, da bi prevladala srbska politika. Tokrat najbrž celo ne gre več za to, da bi srbska politika prevladala v vsej državi, ampak vsaj v dobrem delu. V izrednih razmerah bi se dalo med drugim tudi na srbskih tleh (in na srbskih interesnih območjih) marsikaj spremeniti, kar zdaj ne gre na roko vladajoči srbski ekipi in kar bo na napovedanih prihodnjih volitvah zanesljivo izgubila.

Za dosego tega cilja pa je bila uporabljena zelo tvegana igra, česar se zaveda tudi srbska politična elita s predsednikom srbske vlade Radmilovićem vred. Tudi srbski strani je namreč jasno, da bodo taki ukrepi čez čas, če ne že kar takoj, škodili predvsem srbskemu gospodarstvu, zato je število ukrepov dokajšno (15 jih je). Ti ukrepi skušajo na eni strani destabilizirati (narediti čimveč škode) hrvaško in slovensko gospodarstvo in odpreti nekoliko več prostora domačemu srbskemu gospodarstvu na domačem, srbskem trgu, zmanjšati odtok denarja iz srbskega gospodarstva drugam, hkrati pa ne dovoliti, da denar ne bi še nadalje pritekal v Srbijo; zmanjšati zvezne davke in povečati svoje davke; povečati cene nekaterih surovin in energije, od katerih so odvisni drugi, in povečati "carinske" takse za blago, ki prihaja od drugod. Ta igra je tvegana zato, ker se bo obrnila proti srbskemu gospodarstvu, če bodo drugi deli države našli podobne gospodarske rešitve za takšen gospodarski primitivizem in pustili Srbijo v gospodarsko osamitev. Toda vse bolj se kaže, da bo odgovor neustrezen, kajti tudi drugi deli države sprejemajo protiukrepe, ki naj bi "okrepili državnost in suverenost" posameznih republik. Sprejemajo pa jih na srbski način, ki si skuša zagotoviti oblast z avtarkičnostjo.

Milijarda konzorcijem Congafi

TRST — Deželna vlada bo nakazala milijardo lir konzorcijem za jamčenje kreditov (Congafi) v Trstu, Gorici, Vidmu in Pordenonu. To naj bi omogočilo učinkovitejšo zaslombo trgovskim podjetjem v Furlaniji-Juljski krajini, ki zaradi prešibkih garancij ne morejo tako zlahka do kratkoročnih posojil.

KORAK NAPREJ NA POTI VAŠE VARNOSTI

MESEČNO BREZOBRESTNO
PLAČEVANJE ZAVAROVALNINE

Tržaška kreditna banka nudi dodatno koristno storitev vsem svojim klientom, ki prejemajo mesečno plačo na tekoči račun. Poseben dogovor z **Noricum Assicurazioni** omogoča imetnikom teh tekočih računov plačilo zavarovalnih premij v dvanajstih brezobrestnih mesečnih obrokih. Odgovorni naših operativnih enot so vam na razpolago za vsa dodatna pojasnila.

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

V sodelovanju z

NORICUM ASSICURAZIONI

Vzor podjetnosti in demokratičnega ravnanja

Promoservice vedno više

CORDENONS — V obrtno-industrijski coni pri Cordenonsu bodo izročili namenu danes ob 10.30 novi sedež zadružne družbe z omejeno zavezo Promoservice. Spregovorili bodo njen predsednik Luciano Facchini, deželni generalni tajnik CGIL Graziano Pasqual, podpredsednik deželne Zadružne zveze, cordenonski župan Enzo Paier in podpredsednik deželne vlade oziroma deželni odbornik za trgovino in turizem Gioacchino Francescutto.

Zadruha Promoservice deluje na področju čiščenja in vzdrževanja tovarniških naprav, ustanovilo pa jo je 36 delavcev, ki so bili ob preustroju in posledični terciarizaciji pordenonskega holdinga Zanussi odpuščeni. Danes zaposluje 251 družabnikov-delavcev, njen letošnji promet bo dosegel prek 7 milijard lir (1986 = 1 milijarda), a njeni klienti so velike družbe kot Seleo, Ideal Standard, Grupa Pittini in Zanussi. Značilno pa je predvsem to, da je zadruha omogočila zaposlitev takim ljudem, ki bi jo drugače težko dobili: osebam nad 29. letom, ženskam in prišlekem iz držav nečlanic Evropske gospodarske skupnosti.

Novembra in januarja na pobudo Deželne ustanove za razvoj obrti ESA

Tečaj o personal kompjuterjih

VIDEM — Deželna ustanova za razvoj obrti (ESA) bo priredila v sodelovanju z družbo J. Master iz Campoformida usposobljenostni tečaj o rabi personal kompjuterjev, ki bo v Palazzo dello Stella in ki se ga bo lahko udeležilo največ 15 lastnikov oziroma družabnikov obrtnih podjetij v Furlaniji-Juljski krajini.

Prvi del tečaja, ki bo trajal 30 ur, se bo začel 9. novembra, drugi del, ki bo

trajal 70 ur, pa 7. januarja 1991. V prvem bodo obravnavali osnovne principe informatike, operativni sistem, fizično strukturo personal kompjuterja in njegovo delovanje, v drugem pa metodologijo word processinga, arhiviranje podatkov data basic in programiranje elektronske strani.

Prijave sprejemata neposredno ESA (Videm, ul. Ucellis, tel. 0432/593310) in J. Master (tel. 0432/662626).

Edina avstrijska banka z zastopstvom v deželi Furlaniji-Juljski krajini

V Hypo Banko tudi privatniki

VIDEM — Celovška Hypo Banka je dosegla v prvih devetih mesecih letos 55 milijard lir prometa, celoletni promet bo znašal 70 milijard, a promet 1991 naj bi se povzpelo do 150 milijard lir. To je povedal eden od treh ravnateljev banke Wolfgang Mayer v Vidmu, kjer ima koroški zavod že dve leti predstavništvo (Hypo Leasing), ne pa podružnice. Hypo Bank - edina avstrijska kreditna ustanova, ki je prisotna na Tridentinskem-Južnem Tirolskem, v Furlaniji-Juljski krajini in v Veneti - je javna banka, ki pa bo 1. januarja 1991 odprla svoj kapital (49%) tudi privatnikom. Hypo Banka je prisotna tudi v Ljubljani, zato jo je označil Mayer kot multinacionalno banko v neposrednem stiku s stvarnostjo Alpe-Jadrana. Celovška ustanova sodi med največje ne samo na Koroškem, temveč v vsej Avstriji, zaposluje 270 uslužbencev - od tega kakšnih deset v Vidmu - leta 1989 zaupana ji sredstva so dosegla vrednost 2.000 milijard lir, kosmati dobiček pa se je sukal okoli 7 milijard lir. Hypo Banka ima v načrtu postopen, umen prodor na vzhodnoevropska tržišča, kjer je čutili hudo pomanjkanje likvidnosti in so zato potrebne odhod specifično naravnane in od države do države razlikujoče se poslovno-strateške operacije.

KAJ BO TE DNI

PONEDELJEK, 29. OKTOBRA
RIM — Krst denarnega sklada Genercomit.

FIUGGI — Posvet konzulečnih družb o modernizaciji javne uprave.
RIM — Tiskovna konferenca družbe Euresa, ki združuje zadružne zavarovalnice Italije (*Unipol*), Francije, Belgije in Švedske.

RIM — Seja upravnega sveta IRI o načrtovanem bančnem polu *Banco di Roma-Cassa di risparmio di Roma Roma-Banco di Santo Spirito*.

RIM — Skupščina CNEL in tisk. konferenca o gibanju konjunktura.

RIM — Dvodnevno zasedanje Institucije in tržišča v času gospodarske rasti ob 70-letnici Paola Sylasa Labinija z Modiglianijem, Spavento, Andreatto, Padoo Schioppo in Savono.

MILAN — Tiskovna konferenca vodstva furlanske družbe Danieli.

TOREK, 30. OKTOBRA
RIMINI — Dvodnevna proslavitev Svetovnega dneva varčevanja s Ciampijem, Carlijem in Mazzotto.

RIM — Predstavitelj knjige *Le bo-uleversement de l'economie mondiale: automne 1989 - été 1990* (Pretrés v svetovnem gospodarstvu: jesen 1989 - poletje 1990) z De benedettijem, Padoo Schioppo in Andreatto.

LUKSEMBURG — Zasedanje ministrskega sveta EGS za prevoze pod predsedstvom ministra Berninija.

RIM — Posvet organizacije *Conf-coltivatori* o Jugu in kmetijstvu.

PORDENON — Občni zbor Seleo.

VIDEM — Skupščina zavoda *Banca del Friuli* za podvojitev kapitala.

RIM — Avdijacija kmetijskih organizacij pred pristojno senatno komisijo.

RIM — Okrogla miza o temi *Kmetijsko-živilski sektor v Italiji in Sovjetski zvezi*.

SREDA, 31. OKTOBRA
RIM — Zasedanje na temo *Evropa v ocenah in strateških procesih ZDA in Japonske* s Cipolletto.

ČETRTEK, 1. NOVEMBRA
SAINT VINCENT — Posvetovanje o pravici do informiranja.

BENETKE — Konferenca na temo *Gospodarstvo za novo Evropo* z De Michelisem.

RIM — Podražitev železniških tarif.

Iz poročila predsednika inštituta Aljoše Volčiča SLORI iz adolescence končno vstopa v zrelostno obdobje

GORICA — Trinajsti redni občni zbor Slovenskega raziskovalnega inštituta je potrdil pomen obstoja te znanstvene ustanove v naši skupnosti, razgrnil pa je tudi vrsto problemov in odprtih vprašanj, katerih pospešeno reševanje edino lahko omogoči inštitutu prehod iz »adolescentnega v zrelostno obdobje«, kot se je v poročilu upravnega odbora z metaforo izrazil njegov predsednik Aljoša Volčič.

Občni zbor je uvodoma počastil spomin preminulih članov Draga Gantarja, Valentina Simonittija, Sava Spacala in Josipa Tavčarja, ki so s strokovnim delom prispevali k ugledu in kakovosti dela inštituta.

Volčič je v uvodnem poročilu strnjeno orisal položaj Slorija, s štirimi sedeži prisotnega na celotnem narodnostno mešanem ozemlju dežele Furlanije-Juljske krajine. Vitalnost inštituta prihaja do izraza v različnih aspektih, od znatnih uspehov v javnosti, teženju po učinkovitejši organiziranosti, živahne interne razprave in celo kriznimi bliski. Vse večjo zahtevnost dela pa prinaša zastavljanje projektov večjega raziskovalnega formata, pridobitev boljše računalniške opreme, pa tudi uveljavitev v skupnem kulturno-znanstvenem prostoru ter v dežel-

nem in širšem italijanskem kontekstu, ne da bi ob tem zamenjali evropsko dimenzijo.

Predsednik je ob opozorilu na stalno nelagodje z ozirom na finančno stanje inštituta orisal njegovo dejavnost in programske smernice. Med pomembnejše rezultate inštitutovega dela spadajo: dokončna vključitev Slorija v red-

Aljoša Volčič

ni proračun dežele Furlanije-Juljske krajine; sklenitev in odobritev konvencije s tržaško univerzo za skupno sodelovanje; ponudba za sodelovanje pri projektu Mercator v okviru Evropske gospodarske skupnosti; dokončna pogodba med Slorijem in milansko založbo Franco Angeli za posebno zbirko naše raziskovalne esejistike v italijanščini. Ob tem naj omenimo še letošnjo afirmacijo Etnične delavnice pri nas in v matici, pri kateri je bil SLORI aktivno soudeležen -a tudi pobudnik- s sorodnimi inštituti kot so Inštitut za narodnostna vprašanja iz Ljubljane, Slovenski znanstveni inštitut iz Celovca ter Centro di Ricerche Storiche iz Rovinja (glej komaj objavljeno revijo za narodnostna vprašanja). Če temu dodamo sodelovanje pri nekaterih projektih s Slovensko akademijo znanosti in umetnosti, Inštitutom za sociologijo in politične vede in novinarstvo v sklopu Univerze v Ljubljani, in še vrsto stikov z različnimi inštituti in univerzami v Italiji, lahko ugotovimo, da je v zadnjih časih SLORI vse bolj vgrajen v pomembno mednarodno znanstveno-raziskovalno mrežo z lastno izrazito strokovno identiteto.

Vsi raziskovalni projekti trenutno v teku na Sloriju se gibljejo v tem preferenčnem okviru. Jasno pa je, da je izvajanje zahtevnega in strateško pomembnega koncepta inštituta odvisno od vrste pogojev, ki jih je Volčič nanizal v točkah in programskih smernicah, ki gredo od potrebe po finančnih sredstvih do prizadevanja po večji uspešnosti in učinkovitosti z organizacijskim prilagajanjem notranjim in zunanjim razvojnim potrebam. Za delo inštituta, je življenjsko potrebno dodatno ustvarjanje mreže stikov tako s posameznimi strokovnjaki, inštituti, univerzami, kakor tudi z neposrednimi porabniki in javnimi ustanovami.

Zastavljanje bazičnih raziskovalnih projektov naj bi potekalo v skupnem razmišljanju z raziskovalci in s potencialnimi uglednimi mentorji. Opredelitev (trenutno sedmih) bazičnih raziskav pa predstavlja osnovo za oblikovanje glavnega programa inštituta.

Razvijanje izkušenj v smeri uporabnega raziskovalnega gradiva je tesno povezano z uresničevanjem primernih načinov in oblik za publiciranje Slorijevih proizvodov, kot na primer izdajanje raziskovalnih zvezkov v lastni režiji (teh je izšlo 15 v dveh letih) in objavlanje prispevkov raziskovalcev v slovenskih in italijanskih znanstvenih revijah. Sem spada tudi izvedba nove zbirke SLORI v italijanščini pri založbi Franco Angeli, poleg običajnih knjižnih izdaj pri ZTT.

Volčič je podčrtal potrebo po kritičnem preverjanju dela in iskanju odgovorov na serijo odprtih razvojnih vprašanj, pri čimer ni prvič, da se ugotavlja tesnost institucionalne oblike inštituta. Gre za temeljito preureditev strukture ter za bolj funkcionalno razporeditev raznih organov, z uvedbo novih, ki jih sedanji statut ne predvideva. Zato je Volčič predlagal, naj se občni zbor obveže, da se v najkrajšem času izdela nov predlog statuta, ki bi ga lahko sprejeli prihodnje leto na izrednem občnem zboru.

Predsednik se je dotaknil tudi vprašanja sredstev, kot boleče točke, ki je za delo inštituta osnovni zavarilni faktor. Uspehi dosedanjih prizadevanj v tej smeri namreč ne dajejo možnosti, da bi Sloriju nudili perspektivo nadaljnjega razvoja raziskovalnih potencialov. Ker predstavljajo stroški za redno nameščeno osebo dve tretjini vseh stroškov, je namreč praktično nemogoče zmanjšati stroške, ne da bi zreducirali osebe ali sedeže. Glede finančnih sredstev je Volčič apeliral predvsem na večjo občutljivost deželne uprave.

Ob zaključku svojega poročila se je predsednik zavzel tudi za položaj raziskovalcev, za katerega je dejal, da ni jasno opredeljen, tako kot bi ta funkcija zahtevala, ne formalno, ne gmotno, v primerjavi s sorodnimi ustanovami.

Po predsednikovem poročilu je bila daljša razprava, o kateri bomo še poročali.

Marija Ferletič (SSO): Narodnost naj prevlada pred politično izbiro

Marija Ferletič

TRST — Sinoči je bil v Finžgarjevem domu na Opčinah občni zbor Sveta slovenskih organizacij. Pred njem smo predsednici **MARIJA FERLETIČ** zastavili nekaj vprašanj.

Občni zbor vsake organizacije je priložnost za pregled opravljenega dela in načrtovanja prihodnosti. Kakšen je obračun, s katerim se predstavljate?

Podati v kratkih obrisih obračun opravljenega dela ene krovne organizacije ni lahka stvar. Če se omejim na vprašanja, s katerimi se je organizacija kot taka neposredno ukvarjala in opustim bogato delovanje vključenih ustanov in društev, stopa v ospredje vprašanje slovenske zaščite. O delovanju Sveta slovenskih organizacij ni bilo dosti pisanega, saj smo svoj čas posvečali kapilarnemu delu v pripravi na vseh možnih ravneh o potrebi po zaščiti manjšine, saj odigrava ta veliko vlogo zlasti na naši tako strateški meji.

Zato, da smo izpričevali našo prisotnost, kulturno moč in vlogo smo zastavili veliko moči v mednarodne manifestacije za mir, ki imajo svoje obeležje v deželnem zakonu številka 15. Vključili smo se v programe Alpe Jadran in zajadrali tudi v Videmsko pokrajino, kjer smo doživeli pretresljiv sprejem. Vprašanje solstva, naj bo to obvezno ali ne, se nam je vsiljevalo v ospredje. Socialna vprašanja so terjala od nas veliko napora, prav tako delikatni juridični problemi. Veliko časa je bilo posvečenega posameznim problemom, ki se našim ljudem pojavljajo vsak dan. Veliko pozornosti smo posvetili tudi številnim zakonom, ki so se dotikali tujih državljanov, zlasti pa državljanov iz Slovenije. Urbanistični načrti in s temi povezana razlaščenja in omejevanje lastnine nas niso smeli pustiti indiferentnih. Prav tako smo sledili z doslednostjo razvoju zakonodaje o razlastitvenih postopkih, saj se je izkazalo, da je bil naš vztrajen boj proti krivičnemu zakonu 861 povsem upravičen. Zakon je bil namreč proglašen kot protustaven v točki, ki je zadevala razlastitve. In tu se je odprla vrzel, katera ima za posledico, da še danes morajo naši ljudje krožiti po uradih v pričakovanju, da jim bo odškodnina izplačana v dokončnem in pravičnem znesku.

V sklopu naših organizacij pa nas je mučila nujna potreba po posodobitvi prostorov za kulturne dejavnosti zlasti z ozirom na varnostne predpise, ki so otežkočili delo društev in onemogočili marsikatero važno prireditev. Prizadevali smo si, da bi prišli do prostorov za svoje poslovanje in dobili sredstva za kakšga nameščenca. Svet je lani prejel priznanje od dežele Furlanije-Juljske krajine s tem, da je smatran za organizacijo deželnega kulturnega pomena. Upam, da se bo ta omejitev razširila.

Kako pa naj bi se SSO razvijal v prihodnje?

Svet bo moral skrbeti za okrepitev svojih članic, predvsem pa bo moral rešiti vprašanje svojega poslovalnega ustroja. V kolikor bi mu uspelo dobiti dobro podkovane funkcionarje in seveda ustrezna finančna sredstva, uspeh ne bo zaostal na številnih področjih, ki spadajo v pristojnost organizacije. In ta področja niso maloštevilna, temveč, rekla bi, zelo ambiciozna, saj zajemajo vse sodobno problematiko ene manjšine naj bo to doma ali po svetu in njeno važno vlogo v prizadevanju za mirno sožitje in vsestranski napredek.

V zadnjem poldrugem letu smo bili priča velikim spremembam v vsej Vzhodni Evropi in tudi v Sloveniji. Ali so te spremembe vplivale tudi na Slovence v Italiji?

Brez dvoma so te spremembe vplivale tudi na Slovence v Italiji. Takoj smo občutili, da italijanske oblasti gledajo sedaj v drugi luči tudi manjšinsko problematiko. Temu smo, seveda, tudi sami dali svoj prispevek.

Kako pa gleda SSO na svojo vlogo v tej situaciji?

Vloga Sveta slovenskih organizacij ostane v bistvu nespremenjena. Upamo, da se je bodo odprle nove perspektive, da bo imela večja razumevanja, kar se bo kazalo tudi v uspehih, saj smo morala v preteklosti vlagati dosti naporov z ozirom na dejstvo, da naša vloga ni bila vzeta v poštev v zadostni meri.

Pred nedavnim so se predstavniki SSO in SKGZ srečali, da bi razpravljali o vlogi in skrbi za nekatere institucije vseslovenskega pomena. Ali je tu možen dogovor?

Če je dobra volja in če se Slovenci zavedamo svojega poslanstva in upoštevamo, da z združenimi močmi uspeh ne izostane, je dogovor možen ob upoštevanju vseh ustanov in demokratične pluralistične prisotnosti. Obe organizaciji morata biti na isti ravni brez vsakega paternalizma SKGZ. Po petkovih izjavah na predsedstvu v Ljubljani predsednika SKGZ imam pa manj optimizma.

Kakšen je po vašem mnenju možen model sodelovanja in za katere institucije bi bila lahko skrb skupna?

Odgovor na to vprašanje izhaja še iz prejšnjega. Dogovor bi moral biti za tiste ustanove, za katere bi bil nesmisel imeti dvojniki. O tem pa bo govor na bližnjem srečanju z SKGZ.

SSO vključuje, če se ne motim, predvsem kulturne in prosvetne organizacije, medtem ko je paleta delovanja SKGZ širša in zajema tudi šport in gospodarstvo. Kako gleda SSO na ta problem? Kakšne smernice dela namerava izoblikovati?

Med svojimi članicami imamo tudi športne organizacije. Če je danes Zveza športnih društev pod okriljem SKGZ, sem mnenja, da je to le iz praktičnih razlogov. Društva rabijo veliko sredstev in tehnične pomoči. To jim nudi SKGZ iz sredstev, ki ji prihajajo iz znanih kanalov. Športna društva smatram za neutralne organizacije in sama se spomnim kako smo si prizadevali za ustanovitev Zveze športnih društev.

Kar se gospodarstva tiče, so se Svetu pridružile nekatere organizacije, ki bodo lahko v novem sestavu veliko prispevale tudi pri osnovanju gospodarskih struktur in reševanju tozadevnih problemov. V kolikor bi se naši gospodarstveniki ne bili organizirali v Gospodarsko združenje, ki je, mislim, po sili razmer prešlo pod okriljem SKGZ, bi tudi v SSO bili bolj vidni uspehi na tem področju.

SSO odraža na kulturnem področju vsaj del tistih svetovnonazorskih pogledov, ki se politično izražajo v stranki Slovenske skupnosti. Kakšen je odnos med SSO in SSK in kakšen naj bi po vaši oceni bil?

SSO vidi v Slovenski skupnosti samostojni slovenski stranki tisto politično silo, ki ima najboljše politične pogoje, da brez pomislekov in zadržkov zagovarja zahteve slovenske narodne manjšine. SSO naj bi se posvetil praktičnim problemom, izdelavi načrtov, itd. SSK naj bi jih na političnih forumih in preko izvoljenih predstavnikov zagovarjala in iznašala. Potrebno je zato sodelovanje in soočanje. S tem pa ne mislim, da bi se moral SSO odpovedati soočanju z ostalimi strankami, saj je dolžnost vseh demokratičnih sil uveljavljati pravice manjšine.

In za konec: slovenska narodnostna skupnost v Italiji je politično in idejno pluralistična. V čem so prednosti in v čem šibkosti tega pluralizma? V katerih vprašanjih pa je potrebno enotno nastopanje?

Enotnost je nujno potrebna v bistvenih in važnih vprašanjih. Pred italijansko javnostjo in oblastmi, pa tudi pred matično domovino moramo biti jasni v svojih zahtevah in prevladati mora narodnost nad politično opredeljenostjo. Kjer pa pluralizem pospešuje dejavnost in udejstvovanje tam je brez dvoma različnost pridobitev.

Vprašanja postavil
VOJMR TAVČAR

S.A.C.A.T.

nadomestni deli za
FIAT - ZASTAVA - ALFA - LANCIA
in za tuje znamke avtomobilov

UPRAVA: Ul. Marconi 6 - Tel. 775483-4
Ul. sv. Frančiška 38
TRST - Tel. 768667 - 772002

LA MAGLIA

Največja izbira pletenin za ženske in moške

TRŽIČ - Ul. Roma 58
Telefon: (0481) 790074

KUPUJ NA OPČINAH
VELIKO NAGRADNO ŽREBANJE BOŽIČ 90

auguri-srečno

V TRGOVINAH S TEM ZNAKOM DOBITE SREČKO NAGRADNEGA ŽREBANJA
ZA VSAKIH 10.000 lir
NAKUPA, ZAHTEVAJ SREČKO!

1. NAGRADA	15.000.000 lir
5 NAGRAD PO	2.000.000 lir
10 NAGRAD PO	1.000.000 lir

Vse nagrade so v zlatih žetonih
Žrebanje bo 5. jan. 1991

CASSA RURALE ED ARTIGIANA-OPICINA
HRANILNICA IN POSOJILNICA-OPCINE

Sto bralcev je odgovarjalo na vprašanja o enotnosti in politiki slovenskih strank in organizacij

Naročniki PD o enotnem nastopanju

Pred dvema tednoma smo v Primorskem dnevniku objavili mnenja strank in organizacij o problemu enotnega nastopanja slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Vprašanje je že dalj časa v ospredju razprav in, kot so pokazala objavljena mnenja, tudi polemičnih prijemov.

Po objavi stališč organizacij in strank pa nas je zanimalo, kaj o tem vprašanju mislijo navadni ljudje, ki ne sodijo v nobeno vodstveno strukturo. Najbolje bi seveda izmerili »temperaturo« s strokovno zasnovano anketo, v kateri bi anketiranci predstavljali dovolj verodostojen vzorec slovenske stvarnosti v Italiji. Take ankete pa si zaradi časovne stiske nismo mogli privoščiti. Zato smo se odločili za drugačno anketo med naročniki Primorskega dnevnika. Izbrali smo sto imen in jim po telefonu postavili dve vprašanji: menite da je enotno nastopanje vseh strank in organizacij, v katerih se Slovenci prepoznavamo, potrebno za uveljavitev pravic slovenske manjšine; menite, da trenutni nastop slovenskih organizacij in strank, v katerih se prepoznavamo Slovenci, odgovarja ciljem, ki si jih je zastavila slovenska manjšina v Italiji?

Pri izbiri anketirancev smo pazili, da bodo zastopane vse tri pokrajine, v katerih živijo Slovenci v Italiji, da bo starostni razpon vprašanih dovolj širok, da bosta zastopana oba spola. Kljub temu vemo, da izbrani vzorec nima posebne statistične vrednosti, ker ni dovolj reprezentativen in najbrž ne izčrpa celotnega razpona političnih in svetovnonazorskih opredelitev. Naša anketa je le izsek iz slovenske zamejske stvarnosti.

Poleg tega tudi vprašalnik ni bil zastavljen s strokovnostjo, ki bi jo potrebovala znanstveno bolj zahtevna anketa, saj v bistvu ni imel kontrolnih vprašanj, ki bi potrjevala verodostojnost odgovorov.

Navzlic pomanjkljivostim mislimo, da so rezultati zanimivi, saj odražajo menje obsežnega kroga.

Na vprašanje, ali je enotno nastopanje potrebno, je ogromna večina odgovorila pritrdilno. Potreba po enotnem nastopanju je med ljudmi občutena in najbrž se »na bazi« uveljavlja v večji meri kot na ravni vodstev.

Veliko bolj razčlenjena so mnenja o trenutnem nastopu slovenskih strank in organizacij. Skoraj polovica anketiranih je odgovorila, da jim trenutna politika strank in organizacij ustreza, medtem ko je bila dobra četrtina neopredeljenih, prav tako četrtina pa je izrekla negativno oceno. Ta problem bi najbrž zahteval poglobitev. Očitno pa je, da slovenski ljudje v Italiji znajo tudi kritično presojsati. Morda najbolj zanimivo je dejstvo, da so v ocenjevanju najmanj naklonjeni starejši (43 odstotkov), med mlajšimi pa je visoko število tistih, ki jim politika ustreza, obenem pa tudi tistih, ki se jim zdi neustrezna.

V. T.

1. VPRAŠANJE				
	MOŠKI	ŽENSKE	SKUPNO %	
DA	33	56	89	
NE	0	2	2	
NE VEM	2	7	9	
SKUPNO %	35	65	100	
	do 30 let	od 30 do 60	več kot 60	Skupno %
DA	16	39	34	89
NE	0	2	0	2
NE VEM	0	0	3	9
SKUPNO %	16	47	37	100

94 odstotkov moških (33 oseb) meni, da je enotnost med Slovenci potrebna, 6 odstotkov (2 osebi) je neodločenih. 86 žensk meni, da je enotnost potrebna, 3 odstotki žensk so nasprotnega mnenja, 11 odstotkov pa je neopredeljenih.

Vse osebe stare do 30 let menijo, da je enotnost potrebna. 83 odstotkov anketiranih v starostnem pasu med 30. in 60. letom, ki so očitno najbolj skeptični, je prepričanih, da je enotnost potrebna, 4 odstotki vprašanih so odgovorili, da enotnost ni potrebna, 13 odstotkov pa je neodločenih. 92 odstotkov oseb, ki imajo več kot 60 let, soglaša, da je enotnost potrebna, 8 odstotkov pa je neodločenih.

2. VPRAŠANJE				
	MOŠKI	ŽENSKE	SKUPNO %	
USTREZA	14	34	48	
NE USTREZA	10	16	26	
NE VEM	11	15	26	
SKUPNO %	35	65	100	
	do 30 let	od 30 do 60	več kot 60	Skupno %
ODGOVARJA	8	24	16	48
NEODGOVARJA	9	15	7	26
NE VEM	40	8	14	26
SKUPNO %	16	47	37	100

40 odstotkov anketiranih meni, da nastop slovenskih organizacij in strank, ustreza ciljem slovenske manjšine, za 29 odstotkov ni ustreza, 31 odstotkov je neodločenih.

50 odstotkov anketiranih starih do 30 let meni, da politika slovenskih organizacij in strank ustreza potrebam manjšine, 23 odstotkov je nasprotnega mnenja, 25 odstotkov je neodločenih. V starostnem pasu med 30. in 60. letom je razmerje precej podobno (51 odstotkov ustreza, 32 odstotkov neustrezna, 17 odstotkov neodločenih). Starejši pa so večji skeptiki: 43 odstotkom politika ustreza, 19 odstotkom ne, 38 odstotkov je neodločenih.

Nekoliko zadržani, a vljudni

Nikoli ne bi mislili, da je izvedba ankete nekaj tako zamudnega, predvsem pa utrudljivega. Čeprav smo se odločili, da vprašamo za mnenje le 100 bralcev Primorskega dnevnika, je bilo za izvedbo tega potrebnih skoraj dvakrat toliko telefonskih pozivov. Večkrat se nam je pripetilo, da naročnika, ki smo ga hoteli vprašati za mnenje ni bilo doma, kljub večkratnim pozivom ob različnih urah. Zato smo morali poiskati novega.

Iskanje abonentov po debelih seznamih, je bila za nas na začetku prava španska vas, ker so urejeni po rajonih, precej težav pa je bilo tudi z iskanjem telefonskih števil in pozivnih številk zlasti za naročnike, ki živijo v videmski pokrajini

Ker smo hoteli imeti mnenja vseh naročnikov, se pravi študentov, zaposlene ali nezaposlene mladine, ljudi srednjih

let in upokojencev smo se odločili, da bomo izvedli anketo v različnih časovnih razdobjih. S telefonskimi pozivi smo začeli že zjutraj ob 10 uri. Na telefon so vglavnem odgovarjali starejši bralci, od teh je bila velika večina upokojencev. Ko se nam je zdelo, da smo nabrali dovolj mnenj starejših naročnikov smo za nekaj časa prekinili z delom.

Ponovno smo začeli vrteti telefonske številke okoli 14 ure. Tokrat so nam na telefon odgovarjale gospodinje ali pa študentje, ki so prišli domov kosit. Odgovori gospodinj so bili bolj kratki in jedrnat, saj se delo gospodinje ne zaključ, ko je kosila konec. Veliko bolj zgovorni pa so bili študentje, še zlasti če so že obedovali.

Zadnji sklop pozivov je bil na vrsti okoli 19 ure. Na telefon so odgovarjali ljudje, ki so se pravkar vrnili iz službe in so bili včasih nekoliko polemično nastrojeni, saj so imeli za sabo bolj ali manj utrudljiv dan.

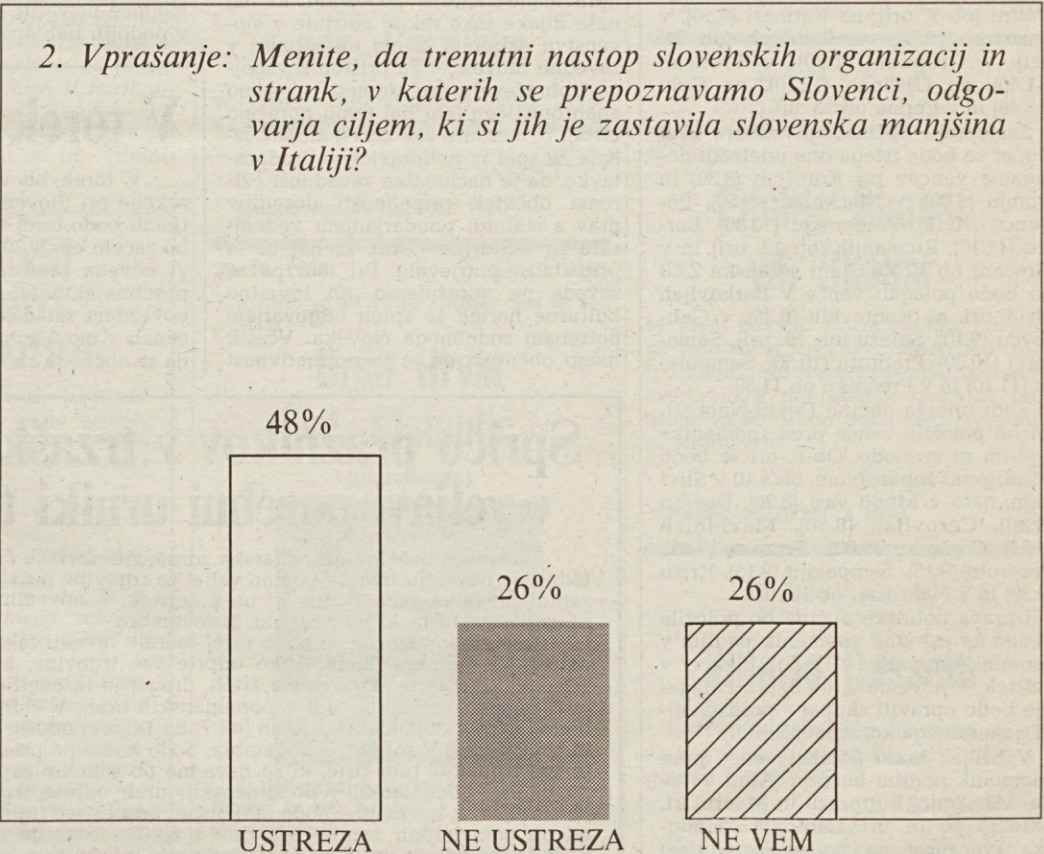
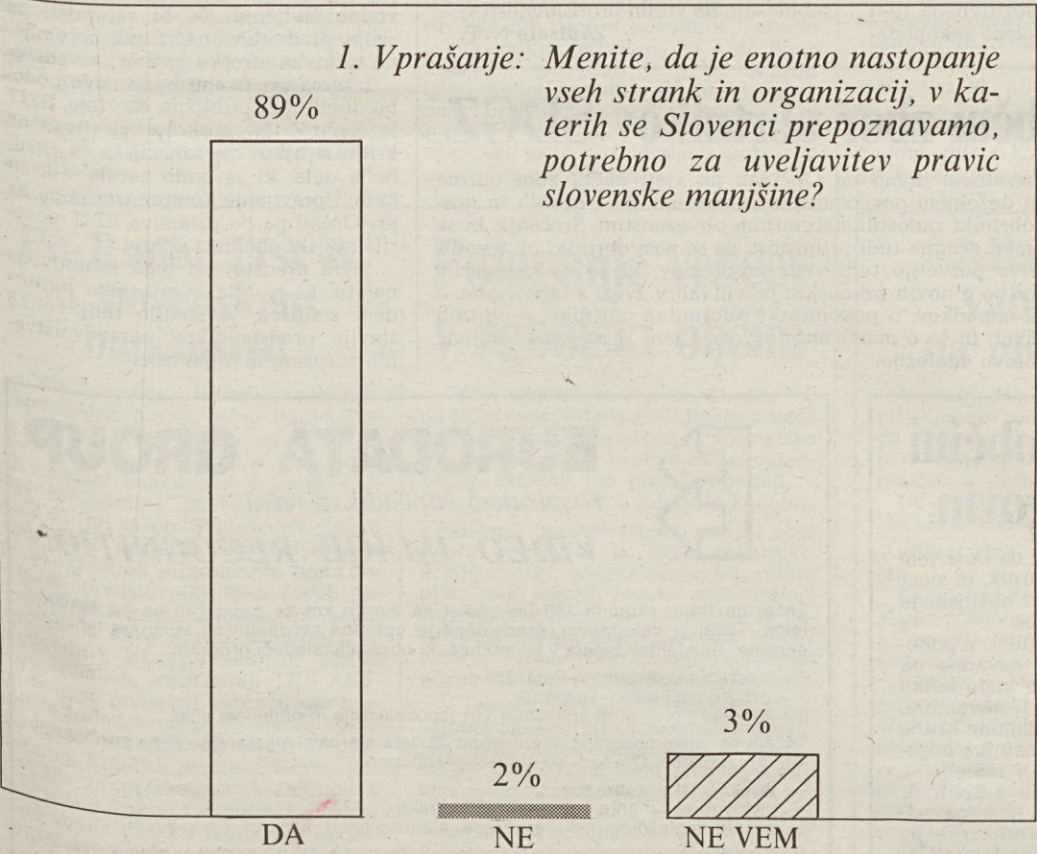
V odgovorih na naša vprašanja poa so bili vsi zelo vljudni. Nekateri, zlasti starejši, so bili v začetku nekoliko v zadregi in so nas vpraševali, ali je anketa anonimna. Ko smo jim to zagotovili, so se umirili in lahko smo nadaljevali v prijetnem vzdušju z delom.

Mnenja bralcev dnevnika razčlenjena po pokrajinah

V videmski pokrajini smo za mnenje vprašali 10 bralcev Primorskega dnevnika, 4 ženske in 6 moških. Šest oseb (4 moški in 2 ženski) meni, da je enotnost potrebna, 4 anketirani so bili neodločeni. Zanimivejši so odgovori na vprašanje o ustreznosti nastopa slovenskih organizacij in strank, v katerih se Slovenci prepoznavamo: med anketiranimi iz videmske pokrajine je samo eden odgovoril, da trenutna politika slovenskih strank in organizacij ustreza ciljem naše manjšine, 4 so bili nasprotnega mnenja, 5 pa je bilo neodločenih.

V goriški pokrajini smo za mnenje vprašali 25 bralcev (10 moških in 5 žensk). Vsi menijo, da je enotnost potrebna. Na drugo vprašanje pa so takole odgovorili: 15 bralcev (60 odstotkov) meni, da je trenutna politika naših organizacij pravilna, 4 osebe (16 odstotkov) je prepričanih, da je nastop naših organizacij neustrezen, 6 vprašanih (24 odstotkov) je neodločenih.

V tržaški pokrajini nam je odgovorilo 65 oseb: 19 moških in 46 žensk. 58 oseb (89 odstotkov) meni, da je enotnost potrebna, 2 osebi (3 odstotki) sta menili, da enotnost ni nujen pogoj za uveljavitev naših pravic, 5 oseb (8 odstotkov) je neodločenih. Sicer pa 32 oseb (49 odstotkov) je menilo, da politika slovenskih organizacij in strank, v katerih se Slovenci prepoznavamo, ustreza ciljem slovenske manjšine, 18 oseb (28 odstotkov) je bilo nasprotnega mnenja, 15 oseb (23 odstotkov) pa je bilo neopredeljenih.

Spodbudni poročili župana Pečenika in odbornika Sancina Finančni položaj Občine Dolina se je v zadnjem času izboljšal

Finančni položaj dolinske občinske uprave gotovo ni rožnat, v primerjavi s stanjem v drugih izvoljenih telesih v državi in tudi v deželi pa je gotovo spodbuden. Proračunski primanjkljaj je lani znašal 52 milijonov lir, letošnje finančno poslovanje pa se bo zaključilo s približno 200 milijoni deficita, ki ga bodo verjetno pokrili s prodajo kakšne občinske nepremičnine ali imovine, najvažnejše pa je dejstvo, da bo proračun za leto 1991 dejansko v ravnovesju. Za doseg tega cilja, ki sloni na realnih dohodkih in izdatkih, ne predvidevajo prodaje občinskih stavb in zemljišč. Proračunski dokument sta na petkovi seji občinskega sveta predstavila župan Marino Pečenik in odbornik za proračun Stojan Sancin.

Župan se je pritožil, da državne in tudi deželne oblasti še zdaleč ne spoštujejo obvez glede finančne avtonomije občinskih uprav, ki so glede tega dejansko prepuščene same sebi. Obči-

na Dolina bo v proračunskih dokumentih posvetila prvenstveno pozornost - seveda poleg rednemu poslovanju - skrbi za varstvo okolja in za uravnotežen razvoj ozemlja, potrebne pa bodo tudi manjše žrtve vseh občanov, da se zagotovi sedanja raven storitev in servisov. Obširno poročilo o bilanci pa je prebral pristojni odbornik Sancin. Tudi on je očital vladi nedoslednost, poleg očitkov vladi pa ne bi škodilo, da bi tudi krajevne uprave malo bolj kritično pregledale svoje poslovanje, saj ni nobena skrivnost, da sta povprečna storilnost in kakovost tudi najboljših javnih ustanov nizki, kljub temu, da med uslužbenci ne manjka sposobnih in delavnih ljudi. Toda učinkovitost po Sancinovem mnenju zahteva jasne izbire s strani upraviteljev, te pa marsikoga prizadejejo, saj je razsipavanje javnih sredstev lažje in pogosto tudi bolj popularno.

Nadzorna telesa so v preteklosti dopuščala, da so občinski proračuni vsebovali tudi več ali manj namišljene dohodke, sedaj pa ne bo več tako in občine bomo morale za lastnimi sredstvi sanirati svoje blaginje. To so številni upravitelji razumeli že pred časom in občine, ki sklenejo finančni obračun ne samo z resničnim ravnovesjem, temveč celo v aktivu, niso več redkost. »Dolinska občina še ni med temi, upajmo pa, da bomo tudi mi kmalu dosegli ta cilj,« je še poudaril Sancin, po mnenju katerega še ni konec vseh težav, uprava pa je po njegovem ubrala dobro in predvsem učinkovito pot. »Občino Dolino lahko primerjamo z ladjo na odprtem morju, ki jo valovi ob nevihtah občasno prekrivajo, vendar kljub temu ne tvega potopa in ima velike možnosti, da bo priplula v pristan. Seveda, če bo njena posadka vedno na pravem mestu,« je s posrečeno prispodobno zaključil svoje poročilo odbornik za finance.

Tristrankarska »posadka« KPI-PSI-SSK, ki vodi občinski odbor, je bila vsekakor že v petek zvečer pod precej hudim udarom demokristjanske opozicije, ki je bila mnenja, da je Pečenikova uprava nastala na narodnostni in ne na politični ali upravni podlagi. Take in podobne kritike s strani KD je bilo že slišati takoj po izvolitvi novega odbora. Da so popolnoma neutemeljene, pa so v razpravi podčrtali Klavdij Kofol (PSI), komunista Sancin in Edvin Švab ter sam Pečenik, ki je naglasil, da odbor štiti interese vseh občanov ne glede na njihovo narodno ali politično pripadnost. Tudi Švab je odločno zavrnil očitke svetovalcev KD, Sancin pa se je navezal na analizo volilnih rezultatov, iz katere izhaja, da ni res, da Slovenci glasujejo samo za večinske sile KPI, PSI in SSK, kot tudi ni res, da vsi občani italijanske narodnosti volilno podpirajo samo KD.

S. T.

Terezijanska četrt bodoča oaza za pešce Od danes center Trsta delno »zaprto mesto«

Pod napovedanim nalivom se je Trst že včeraj poslovil od dobrega dela dosedanjih parkirišč na nabrežju. Na predvečer »mini revolucije« v prometu so bili mestni redarji budno na delu in so s pajki, še pogostejše pa z osebnim prepričevanjem voznikov izpraznili nekatera območja, na katerih so se pojavile železne pregrade.

Trst torej spreminja svoj videz po obrokih, dejansko pa bomo morali že danes paziti, katero prometnico bomo izbrali, ko se bomo podali v mesto. Naj bralce ponovno opozorimo, da bodo od danes zaprte za motorni promet Ul. S. Caterina, del Ul. Dante, del Ul. S. Nicolò, Rusi most, Trg. sv. Antona Novega ter ulici Bellini in Rossini. Prav tako od danes pa bodo postale oaza za pešce tudi del Ul. Genova, Ul. Muratti ter začetni del Drevoreda XX. septembra do Ul. Timeus.

Naj podčrtamo dejstvo, da bo z začetkom veljave novih predpisov redni promet po Terezijanski četrti potekal izključno po štirih večjih prometnicah: Ul. Milano in Ul. Valdirivo bosta

enosmerni povezavi med Ul. Cavour in Ul. Carducci, iz Ulice Ghega na Korzo Italija bo mogoče le po Ul. Roma, v nasprotni smeri pa bosta prevozni Ul. S. Spiridione in Ul. Filzi.

Zaprtje mestnega središča pa bo le delno veljalo za stanovalce, ki morajo vsekakor imeti na avtomobilu nalepko s črko »R«. Le-to bodo lahko izkoristili predvsem po 5. novembru, ko bodo stopili v veljavo tudi ukrepi, ki urejajo parkiranje znotraj Terezijanske četrti. Večino nalepk so že porazdelili, vendar jih lahko še dvignete na občinski izpostavi v Ul. Battisti. Mestni redarji bodo vsekakor poskrbeli tudi za izjemna dovoljenja na določen čas, s katerim bodo smeli krožiti po mestnem središču tudi nekateri obrtniki oziroma trgovski potniki. V »zaprto mesto« bodo smeli tudi avtomobili, ki nimajo tržške evidencne tablice, vendar bo to veljalo izključno za goste hotelov, ki jim bodo na recepciji izročili posebno dovoljenje.

Na sliki (foto Križmančič) nove pregrade na nabrežju.

Obrtniška cona: upravitelji naj prisluhnejo vsem občanom

Dolinska občinska uprava bo v zvezi z gradnjo drugega odseka obrtniške cone v Dolini čimprej sprejela vse primerne ukrepe v korist občanov. Tako so soglasno sklenili na petkovi seji občinskega sveta, ki se je znova ukvarjal s (sicer spornim) izvajanjem drugega dela tega pomembnega urbanističnega in gospodarskega projekta, ki ga nekateri Dolinčani kontestirajo, češ da posveča premalo pozornosti krajinski zaščiti. Svetovalec Slovenske skupnosti Boris Gombač je s posebno resolucijo dejansko zahteval ustavitev celotnega postopka, od njegovega stališča pa se je takoj javno distanciral načelnik skupine SSK Sergij Mahnič, ki je rekel, da je sicer res potrebno upoštevati nujnost zaščite okolja, a tudi stvarne potrebe obrtnikov. Edvin Švab se je zavzel za uravnotežene rešitve, tega mnenja je bil tudi župan, ki je rekel, da je treba narediti konec tej jalovi polemiki in ubrati tako pot, ki bo spoštovala potrebe in zahteve vseh prizadetih. Gombač je nato umaknil svojo zahtevo, občinski svet pa je sklenil, da bo to problematiko pozorneje proučil na enem izmed svojih prihodnjih zasedanj.

Dolinski občinski svet je tudi soglasno odobril vsebino telegrama, ki ga bo župan Marino Pečenik v zvezi z zakonsko zaščito Slovencev poslal senatni komisiji za ustavna vprašanja. V njej se Občina Dolina odločno zavzema za pravično zakonsko zaščito vseh Slovencev, ki živijo na ozemlju dežele Furlanije-Juljske krajine.

Urniki polaganja vencev in cvetja ob dnevu mrtvih

Novembrske svečanosti so priložnost, da se s spominom vrnemo k osebam, ki jih ni več med nami. Od teh jih je mnogo padlo v boju za svobodo, v imenu idealov, ki so preživeli tudi zaradi tega, ker je kdo zanje umrl. Prav zaradi tega so to žrtve, ki jih ne moremo in ne smemo izbrisati iz spomina, in zato se jim ob Dnevu mrtvih poklonimo tudi s polaganjem vencev na grobove in pred spomenike padlim borcem NOB.

Predstavniki generalnega konzulata SFRJ Jugoslavije iz Trsta in delegacije občinskih odborov ZZB Koper, Sežana, Nova Gorica in Tolmin bodo prve vence položili 31. oktobra ob 8. uri pred spomenikom padlim na Proseku. Istega dne jih bodo polagali tudi v Zgoniku (8.40), Križu (9.40) in v Nabrežini (ob 10. uri). Na dan mrtvih se bodo predstavniki generalnega konzulata SFRJ udeležili svečanosti v Rižarni (12.30), na mestnem pokopališču pri Sv. Ani (ob 13. uri) in na vojaškem pokopališču ob 13.30. V jutranjih urah bodo prisotni tudi v Miljah (8.30), v Dolini (ob 9. uri), na Katinari (9.50), v Bazovici (10.30), na Padričah (ob 11. uri), v Gropadi (11.20), v Trebčah (11.40), na Opčinah (12.10), na Colu (12.40) in v Repnu ob 13. uri.

Zastopniki občinskega odbora ZZB Koper se bodo istega dne udeležili polaganja vencev pri Korošcih (8.30) in Domju (9.20), v Mačkoliyah (9.50), Boljuncu (10.30), Prebenegu (10.30), Borštu (11.10), Ricmanjih (ob 12. uri) in v Gročani ob 12.30. Člani sezonske ZZB pa bodo polagali vence v Barkovljah ob 8. uri, na Kontovelu (8.25), v Gabrovcu (9.10), Saležu (ob 10. uri), Samatorci (10.30), Praprotu (10.50), Šempolaju (11.10) in v Prečniku ob 11.30.

Tudi uprava občine Devin-Nabrežina bo položila vence pred spomenike padlim za svobodo. Ob 8. uri se bodo zbrali pred županstvom, ob 8.10 v Slivnem, nato v Medji vasi (8.20), Devinu (8.30), Cerovljah (8.50), Mavhinjah (8.55), Prečniku (9.00), Trnovci (9.05), Praprotu (9.10), Šempolaju (9.15), Križu (9.30) in v Nabrežini ob 10. uri.

Uprava dolinske občine bo položila venec na osrednji spomenik padlim v spominskem parku v Dolini, in sicer v četrtek, 1. novembra, ob 9. uri. Polaganje bodo opravili skupaj s predstavniki generalnega konzulata SFRJ.

V Miljah bodo položili vence pred spomenik padlim borcem (Almi Vivoda, Marianiju, Buttorazu in Mauru) 31. oktobra po 16. uri. Osrednja spominška svečanost pa bo na osrednjem miljskem trgu na dan mrtvih, 1. novembra, ob 10. uri.

Slovenski vzgojno-izobraževalni proces z vidika tržaških staršev

»V imenu golega obstoja slovenske šole moramo požirati še tako velike neumnosti«

Serijo pogovorov s slovenskimi starši nadaljujemo s prispevkom univerzitetnega profesorja Ivana Verča, ki je oče dveh otrok; eden obiskuje osnovno šolo Oton Župančič, drugi pa nižjo srednjo šolo Sv. Ciril in Metod pri Sv. Ivanu.

»Predvsem bi rad poudaril, da se vsak pogovor o slovenski šoli v Italiji spotačne ob začetni nesporazum, ki dejansko preprečuje tehtno poglabljanje problemov in iskanje ustreznih rešitev. V mislih imam mešanje pojmov med problemom obstoja slovenske šole in med njeno vsebino oziroma kvaliteto. Prevladuje namreč tendenca, da v imenu golega obstoja slovenske šole moramo požreti še tako velike neumnosti, ki se tako kot drugod, pojavljajo na naši šoli, ob tem pa vsakdo, ki si upa kritično pripombo, tvega, da ga bodo označili kot »izdajalca« (glej razne odgovore na Premrujevo pismo). In tu smo že pri drugem problemu oziroma pri ciljih, ki si jih naša šola zastavlja. Mislim, da se še vedno nismo rešili sicer zgodovinsko upravičene zahteve po vzgoji, ki naj naše dijake tako rekoč potrjuje v slovenstvu oziroma, ki naj jih formira v zavedne Slovence. Ta pristop k vzgojno-izobraževalnemu procesu ni samo anahronističen (kaj nam temu porečejo otroci iz mešanih zakonov?) ampak izhaja že spet iz neupravičene predpostavke, da je nacionalna zavednost oziroma občutek pripadnosti dosegljiv prav s stalnim poudarjanjem vedenjskih in kulturnih norm, ki naj bi to pripadnost potrjevale. Pri tem pa se seveda ne vprašujemo, ali tovrstne kulturne norme še sploh odgovarjajo potrebam sodobnega človeka. Včasih imam občutek, da je ta normativnost

slovenske kulture v šoli že tako duševna, da je njen učinek ravno nasproten: namesto, da bi dijake potrjevala v identiteti, jih od nje oddaljuje, ker se dijak v njej enostavno ne spoznava več. Res je sicer, da je poglobitveni cilj šole povezan s tako ali drugačno pedagoško usmeritvijo. Da pa bi lahko naša šola vzgajala mlade ljudi, ki se morajo predvsem naučiti misliti s lastno glavo in šele nato iz lastne kritične presoje izražati svoj odnos do sveta nasploh, v katerem je seveda prostor tudi za narodnost, ne pa samo znanje, do tega, mislim, je pot še dolga. Razprave o tem, ali je slovenska šola boljša ali slabša od italijanske, ne pripeljejo nikamor. Vem, da sta po vsej verjetnosti obe slabi, z edino razliko, da ima italijanska šola več možnosti pozitivnih izjem, ker je enostavno številčnejša in je po celi Italiji več možnosti za pozitivne primere. Tudi tu bi lahko marsikaj storili. Namesto da bi se sklicevali in upoštevali najboljše primere šolske organizacije v Italiji (nekaj jih je, če živijo in delajo pomeni, da je mogoče ustvariti kaj pozitivnega tudi v pogojih italijanske šolske zakonoda-

je) se raje sklicujemo na splošno stanje. To je neke vrste alibi za životarjenje. Včasih me prav zamika, da bi zvedel, zakaj je ponekod mogoče kaj narediti, drugod, recimo pri nas, pa se sklicujemo na vse mogoče zapreke, ki jih postavlja zakonodaja. Tu gre verjetno že za slovensko značilnost nasploh, ki izhaja iz principa, da je vse prepovedano, kar ni izrecno dovoljeno, namesto da bi se držala načela, da je vse dovoljeno, kar ni izrecno prepovedano. Italijanski zakoni so v nekaterih postavkah izredno fleksibilni in tako jih je verjetno treba tudi interpretirati. Na koncu bi še dodal, da je slovenska šolska politika pač izraz naše splošne politike, ki živi v glavnem le od tega, da se pritožuje nad neuresničenimi obveznostmi italijanske države. Redkokdaj pa pomisli, da je tudi lastna iniciativa pomembna. V ta kontekst bi vključil tudi vprašanje zasebnih slovenskih šol, ki jih a priori odklanjamo, češ da se s tem odpovedujemo našim ustavnim pravicam. Osebo v soobstajanju državne in zasebne šole ne vidim protislovnosti.«

Zapisala N. F.

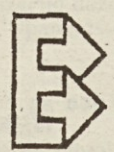
V torek občni zbor obrtnikov SDGZ

V torek bo v Prosvetnem domu na Opčinah na vrsti občni zbor obrtne sekcije pri Slovenskem deželnem gospodarskem združenju. Po trgovcih in gostincih bodo torej tudi obrtniki zadostili statutarnim obveznostim. Srečanje, ki se bo začelo ob 20.30, bo med drugim tudi priložnost, da se naši obrtniki ob izvolitvi novega predstavništva posvetijo tudi vrsti problemov, ki so za kategorijo posebno aktualni: govor bo o novih zakonskih omejitvah v zvezi s teritorijem, o obveznem skladiščenju odpadkov, o pokojninski reformi za obrtnike, o obrtnih cenah v okoliških občinah in še o marsikaj drugem. Člani so seveda vabljeni, da se občnega zbora gotovo udeležijo.

Spričo praznikov v tržaški občini v veljavi posebni urniki trgovin

Slovensko deželno gospodarsko združenje obvešča člane, da bo v tem tednu na območju tržaške občine veljal za trgovine posebni urnik, in sicer zaradi praznika vseh svetih, ki bo v četrtek, 1. novembra, in občinskega praznika sv. Justa, ki bo v soboto, 3. novembra.

Posebne kategorije se bodo torej morale ravnati takole: jutri, v ponedeljek, 29. oktobra, bodo lahko odprte vse trgovine, ki so navadno ob ponedeljskih zaprte. Trgovine z živili, drogerije in cvetličarne bodo lahko jutri in v sredo odprte tudi v popoldanskih urah. V četrtek, 1. novembra, bodo lahko v dopoldanskih urah (od 7. do 14. ure) odprte prodajalne kruha in cvetličarne. V soboto, 3. novembra, bodo lahko po presoji lastnika odprte vse trgovine, tudi tiste, ki so navadno ob sobotah zaprte. V nedeljo, 4. novembra, bodo lahko v dopoldanskih urah odprte trgovine z živili. V ponedeljek, 5. novembra, bodo lahko spet odprte vse trgovine, ki so navadno ob ponedeljskih zaprte, trgovine z živili, drogerije in cvetličarne pa bodo lahko odprte ves dan. Za podrobnejše informacije se lahko interesenti obrnejo na tajništvo SDGZ v Ul. Cicerone 8, tel. 362949/25.

EURODATA GROUP

razpisuje 5 štipendij za tečaj

VIDEO IMAGE RECOGNITION

Tečaj bo trajal skupnih 150 ur, bodisi za teorijo kot za prakso in se bo zaključil letos. Tečaj je celodnevni, predvidena je uporaba računalnikov in druge tehnične opreme. Razdelitev tečaja v tri module, ki obsegajo sledeči program:

- 1 - operacijski sistem na P. C. 386
- 2 - programski jezik »Turbo C«
- 3 - teorija in praktične aplikacije VIR (spoznavanje in obdelava slik)

Tečaja se lahko udeležijo mladi izpod 25. leta starosti ali starejši, ki pa so vsaj eno leto brezposelni. Obvezni so sledeči predpogoji:

- visokošolska izobrazba
- osnovno spoznanje personal računalnikov
- znanje angleščine (nekateri predavatelji so tujci)

Informacije vam nudimo v naših uradih v Trstu, Ul. Cicerone 6/A v ponedeljek, 29. in torek, 30. oktobra, 17. do 18. ure.

Predstavili načrt o ureditvi jezerc v dolini pri Orehu

Načrt za ureditev in krajinsko ovrednotenje jezerc pri Orehu je po številnih razpravah, študijah in izmenjavah mnenj končno nared. Po naročilu Ustanove za tržaško industrijsko cono (EZIT) sta ga za slovensko podjetje Gradis izdelala izvedenca Marino Faraglia in Valentina Štrajn. Načrt je predvčerajšnjim na javnem zborovanju v Miljah, katerega sta se udeležila tudi miljski župan Rossini in odbornik za ekologijo Stener, predstavil podpredsednik EZIT Antonio Minniti.

Ob vходу v zaščiteni območje naj bi po načrtu zgradili parkirišče za približno sto avtomobilov, v notranjosti pa »zeleno hišo«, v kateri naj bi bil sedež šole za ambientalno vzgojo, pa tudi prostor za razne znanstvene razstave in pobude. Območje naj bi bilo opremljeno s stezami, mostiči in brvmi, tako da bi ljubiteljem naravnega okolja nudili možnost prijetnih sprehodov v naravnem okolju, z lesenih kioskov in stolpičev, ki naj bi jih postavili na posebnih razglednih točkah, pa naj bi obiskovalci lahko opazovali vodno življenje. Da bi vsi prišli na svoje, predvideva načrt tudi opremljene točke za otroške igre in razvedrilo.

Jezerca pri Orehu bodo novo podoba dobila čez približno eno leto. EZIT je namreč že poskrbel za finančno kritje stroškov za sanacijska in gradbena dela, ki se bodo začela v kratkem. Upravljanje kompenzorija-parka pri Orehu pa bo ustanova EZIT poverila miljski občinski upravi.

Javni predstavitvi tega zanimivega načrta, ki je bila v miljskem kulturnem središču, je sledilo tudi veliko število predstavnikov naravovarstvenih združenj in organizacij.

Prenovljene prostore ob glavnem trgu so slovesno odprli sinoči

Nabrežinska hranilnica bo odslej razpolagala z udobnim sedežem

»Končno lahko s ponosom rečemo, da bomo odslej delovali v lastni hiši. To je bila želja že tistih, ki so bili pobudniki zadrúžnega gibanja na tem področju, želja, ki je danes postala realnost. Podčrtati pa moram, da je za dograditev tega našega novega doma prispeval sleherni član in da zato imate vsi pravico, da smatrate to stavbo za svojo.«

Tako je povedal predsednik Gvido Zidarič, ko je sinoči govoril na slovesni otvoritvi novega sedeža Kmečke in obrtne hranilnice in posojilnice v Nabrežini. Slovesnost je potekala kar v novih prostorih, saj je zunaj lilo kot iz škafe. Kljub izredno nenaklonjenim vremenskim razmeram pa se je na otvoritvi zbralo veliko število ljudi, tako da je sicer zelo prostoren novi dom nabrežinskega denarnega zavoda postal že kar pretesen. Navzoči so bili predstavniki oblasti, med temi podžupan Bojan Brezigar, vsedržavni predsednik zveze posojilnic Giovanni Dalle Fabbriche in deželni predsednik te iste zveze Giuseppe Marangon, ki so po predsedniku Zidariču krajše spregovorili. Prisotni so seveda bili tudi vsi člani upravnega in nadzornega odbora ter uslužbenci, mnogi člani in klienti, načrtovalci in izvajalci del, pa še raznovrstni predstavniki slovenskega in širšega gospodarskega življenja, ki so po pravici čestitali voditeljem nabrežinskega zavoda, saj je po splošni sodbi njegov novi sedež izredno lepo in funkcionalno urejen.

Slovesnost se je pričela z Zdravico, slovensko himno, ki sta jo skupno zapela zbor Fantje izpod Grmade iz Devina in Igo Gruden iz Nabrežine. Sledil je slavnostni govor predsednika Zidariča, ki je strnjeno prikazal stoletno zgodovino posojilništva na nabrežinskem Krasu ter se predvsem zahvalil vsem, ki so omogočili ureditev novega sedeža hranilnice ob nabrežinskem trgu, pri čemer je v prvi vrsti omenil dr. Leonbruna od Bance d'Italia in podžupana Brezigarja.

Drugi je na slovesnosti imel besedo prav Brezigar. V imenu devinsko-nabrežinske občinske uprave je čestital članom in voditeljem banke in z zadovoljstvom podčrtal plodno sodelovanje, ki je hranilnici zagotovilo nov, obsežnejši sedež, občini pa je omogočilo ureditev prostorov za zdravstveni okraj. Podžupan je opozoril tudi na druga prizadevanja občinske uprave, da bi okrog nabrežinskega trga nastal center za celoten zahodni Kras, pa še na nove možnosti, ki se bodo krajevnim podjetnikom in še zlasti nabrežinski hranilnici nudile s turističnim razvojem Sosljanskega zaliva. Brezigar pa je ob tem poudaril, da bi se s Sosljanskim zalivom moralo razviti tudi širše področje in da bi sredstva in spodbude za to moral vsebovati tudi snujoči se deželni zakon o Krasu.

Vsedržavni predsednik zveze posojilnic Dalle Fabbriche je v svojem nagovoru dejal, da je rad prišel na Tržaško, češ da gre za področje, ki ima za seboj težko preteklost, a ki se mu zdaj

ob novih razmerah na Vzhodu odpira jo izredne možnosti gospodarske in drugačne rasti. Dalle Fabbriche je opozoril tudi na nove izzive, ki bo hranilnicam in posojilnicam prineslo leto 1993 z enotnim evropskim tržiščem. Dejal je, da bodo ti združni denarni zavodi uspešno odgovorili nanje, če bodo znali rasti iz svoje tradicionalne tesne povezanosti z ljudstvom in če bodo okrepili medsebojno sodelovanje. Podobne misli je nato razvil še deželni predsednik Zveze posojilnic Marangon, ki je v imenu ostalih 29 sorodnih bank v Furlaniji-Juljski krajini čestital tudi v slovenskem jeziku. Ob koncu slavnostnih govorov je nove prostore blagoslovil nabrežinski župnik Bogomil Breclj, po prerezu traku pa so si udeleženci lahko ogledali novi sedež ob zvokih nabrežinske godbe. Praznik, ki se je zaključil v gostilni Sarđoč v Prečniku, je povezovala Silva Paulina.

Na sliki (foto Magajna) z desne proti levi: predsednika Zidarič in Dalle Fabbriche ter podžupan Brezigar ob prerezu traku.

Med obiskom v tržaškem pristanišču in pri voditeljih KD

Podtajnik Cristofori podčrtal ponovno važnost jadranske poti

Včeraj se je mudil na obisku v Trstu tajnik predsedstva vlade Nino Cristofori. Obisk je bil posvečen Avtonomni pristaniški ustanovi, imel pa je tudi značaj obiska stranki KD in struji, ki podpira sedanjega predsednika italijanske vlade Andreottija.

Poslanec Cristofori se je tako najprej srečal s predstavniki tržaške pristaniške ustanove in z njenim predsednikom Fusarolijem. Med razgovorom je še posebno poudaril, da se bo osebno zanimal pri vladi, da bodo v finančnem zakonu upoštevali potrebe tržaškega pristanišča, ki je postalo pomemben člen na jadranski poti, ki veže države Srednje Evrope.

Omenjeno misel je Cristofori izrazil novinarjem tudi pred otvoritvijo sedeža krožka Pier Giorgio Frassati (krožek nosi ime po znanemu turinskemu dobrotniku, ki ga je papež letos proglasil za blaženega). Cristofori je jasno povedal, da bo morala po velikih spremembah na Vzhodu tudi Italija spremeniti nekatere svoje strateške načrte. V to spremembo pa sodi tudi ponovno ovrednotenje tržaškega pristanišča, ki lahko postane zelo pomembno prometno križišče med Italijo in državami Srednje Evrope in Balkana. Tajnik vladnega ministra pa je ob tem opozoril na nekatere težave in negotovosti, ki izvirajo tudi iz zaskrbljujočega in zapletenega položaja v Zalivu. Skratka, gre za krizo, ki pogojuje marsikatero odločitev.

Nino Cristofori

Tatovi na delu

Neznani tatovi so se v noči od petka na soboto splazili v bar Al Giaguaro v Ulici Felluga pri Kjadinu, a od tega niso imeli veliko »koristi«, saj so lahko odnesli le 300 tisoč lir, od katerih kar 200 tisoč v kovancih. Tatvino je prvi odkril lastnikov sin Aldo Blau. Policiji je povedal, da je ob odprtju takoj nekaj zasumil, saj je vladal v baru precejšen nered. Tatovi so se splazili v notranjost skozi okno v verandi, ki je iz pozabljenosti lastnikov ostalo čez noč odprto.

Po Radiu Trst A o slovenskem bančništvu

SDGZ obvešča, da bo v oddaji o gospodarskih temah, ki jo Radio Trst A predvaja vsak teden od 13.25 do 14.00 ure, tokrat govor o problemih slovenskega bančništva v Italiji. Oddaja bo namreč posvečena okrogli mizi, ki jo je ob Svetovnem dnevu varčevanja priredila bančna sekcija pri SDGZ. Pred mikrofonom bodo sodelovali predstavniki vseh šestih zamejskih denarnih zavodov, in sicer: predsednik sovođenjske hranilnice in predsednik bančne sekcije SDGZ Miro Hmeljak, soravnatelj TKB Adrian Semen, ravnatelj nabrežinske hranilnice Milan Vremec, ravnatelj openske hranilnice Klavdij Brajnik, podravnatelj Kmečke banke v Gorici Boris Baša in predsednik hranilnice v Doberdobi Andrej Gergolet. Razgovor bosta vodila deželni tajnik SDGZ Davorin Devetak in odgovorni urednik Gospodarstva Marko Waltritsch.

Polaganje vencev v zgoniški občini

Občina Zgonik bo v sredo, 31. oktobra, od 16.30 dalje, skupaj s KD Rdeča zvezda in ŠK Kras polagala vence na spomenike in grobove padlim, in sicer na pokopališču na Proseku, na proseški postaji, v Gabrovcu, Samatorci, Saležu in Zgoniku.

Nastopil bo tudi mešani pevski zbor Rdeča zvezda, ki bo zapel žalostinke. Predstavniki generalnega konzulata SFRJ bodo položili vence v sredo zjutraj, 1. novembra zjutraj pa bo delegacija občinskega odbora Zveze združenj borcev NOB iz Sežane položila vence k spomenikom v Gabrovcu, Saležu in Samatorci.

V repentabski občini pa bodo 1. novembra predstavniki generalnega konzulata SFRJ in občinske uprave položili vence: ob 12.40 na Colu pred spomenikom vsem žrtvam fašizma in na grob komandanta bazoviške brigade Franca Nemgarja na pokopališču, ob 13. uri pa v Repnu pred spomenik padlim borcem v NOB. B. S.

Javna razprava tržaške CGIL o prosti luki

Deželni inštitut za študije in dokumentacijo tržaškega sindikata CGIL prireja jutri ob 17. uri v hotelu Savoia Excelsior javno razpravo z naslovom »Dve zamisli za Trst: ovrednotiti pristo pristanišče in poenostaviti ekonomske ustanove«. K razpravi so bili povabljeni deželni odborniki za ozemeljsko načrtovanje Gianfranco Carbone, industrijec Andrea Pittini, evropski poslanec Giorgio Rossetti in direktor Tržaške kreditne banke oziroma predsednik Slovenskega deželnega gospodarskega združenja Vito Svetina. Poleg njih pa so svojo aktivno udeležbo na srečanju, ki ga bo vodil generalni sekretar tržaške CGIL Roberto Treu, zagotovili še številni drugi predstavniki krajevnih sindikalnih, ekonomskih in političnih krogov.

● **Tržačani lahko od včeraj spet prislunhejo odbijanju ure na pročelju občinske palače na Trgu Unità, ki se že dobro leto ni več oglašala. Kot je znano, je bila več kot stoletna Mihčeva in Jakčeva ura v popravilu oziroma restavriranju, ki ga je v petih mesecih strokovno opravilo furlansko podjetje »Lampor di Solari & C.« Da delo ni bilo lahko pove že podatki, da je ura težka kar 400 kilogramov. V Furlaniji so ji zamenjali vso električno napeljava, polomljene mehanske dele pa nadomestili s kosi, ki so jih izdelali po vzorcu izvirnih.**

Mladi val vabi jutri na »Kinotto«

V okviru Mladega vala bo jutrišnji »Kinotto« (oddaja bo na sporedu od 17.40 do 19. ure) končno podelil prvi vstopnici za koncert lahke glasbe.

Od prvega tedna pa je ostal neresen »kviz-demens«.

»Zakaj riba v vodi vedno molči?«

Če mislite, da ste prišli do pravilnega, postdemencialnega zaključka, zavrtite jutri številko 362875 in sodelujte!

V sredo bo Mladi val nudil »trstajevcem« rubriko »gost tedna«: člani društva Magnet bodo spregovorili o gledališki predstavi, ki jo nameravajo v kratkem uprizoriti. V četrtek pa bo na sporedu beležka »Šamo po sebi umetnost«, to so sprehodi Jasne Merku po umetniških galerijah. Prijetno poslušanje!

† V Beogradu je preminil naš dragi

Viktor Vovk

Pogreb bo jutri, 29. t. m., ob 16. uri v Beogradu.

Žalostno vest sporočajo žena Mara, sin Toni z družino, sestra Rozalija, nečaki Nerina, Pina in Boris z družinami ter ostalo sorodstvo.

Beograd, New York, Log, Dolina, Milje, 28. oktobra 1990

Nepričakovano nas je zapustil naš dragi

Vittorio Carli

Pogreb bo jutri, 29. t. m., ob 11.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev v Trebče.

Žalostno vest sporočajo žena Maria, hčeri, zeta, vnuki in drugo sorodstvo.

Posebna zahvala dr. Giancarlu Paolettiju in nevrokirurškemu oddelku.

Trebče, 28. oktobra 1990

Žalovanju se pridružuje nečak

Valdi z družino

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

Ivana Bana

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so počastili njegov spomin. Posebna zahvala dr. Petru Starcu, MPZ V. Mirk, cerkvenemu pevskeму zboru s Proseka, nosilcem krste in Gospodarskemu društvu na Proseku.

SVOJCI

Prosek, Kontovel, 28. oktobra 1990

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

Francesce Cossutte vd. Verginella

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na kakršenkoli način sočustvovali z nami.

Žalujoči hčeri in svojci

Križ, 28. oktobra 1990

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

Otilije Purič por. Černjava

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili njen spomin.

SVOJCI

Gabrovec, 28. oktobra 1990

29. 10. 1980 29. 10. 1990

Minilo je že 10 let, odkar nas je zapustila

Urša Hrvat vd. Mateulič

(pismožša)

Z ljubeznijo se je spominjajo sin Bruno in hči Albina z družinama ter vsi sorodniki

Boršt, 28. oktobra 1990

† Zapustila nas je naša draga

Ema Vremec

Žalostno vest sporočajo: sestre Karla, Aleksandra in Vera, svakinja Draga, svaka Bernard in Gianni, nečaki Willy, Aleksander in Drago ter nečakinji Erna in Mirjam.

Pogreb bo v torek, 30. t. m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev na Opčinah.

Opčine, Koper, Garda 28. 10. 1990

† Tiho je odšla naša draga mama in nona

Ivanka Piščanc vd. Sancin

Pogreb bo v torek, 30. t. m., ob 12. uri iz škedenjske cerkve na pokopališču k Sv. Ani.

Žalostno vest sporočajo: sinova Sergij in Ivan z družinama ter ostalo sorodstvo.

Trst, Maribor, Jesenice, 28. 10. 1990

Za dobro Ivanko žalujejo sorodniki Piščanc, Kovač in Čebulj.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili spomin naše drage

Marije Sirk roj. Kosič

SVOJCI

Križ, 28. oktobra 1990

ZAHVALA

Ob izgubi drage

Marije Grilanc

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nama sočustvovali.

Žaluoja Mery in Bruno

Salez, 28. oktobra 1990

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

Danila Kocijančiča

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na kakršenkoli način počastili njegov spomin in ga spremili na zadnji poti. Posebna zahvala Zvezi borcev Dolina, pihalnemu orkestru Breg in pevskeму zboru V. Vodnik.

SVOJCI

Dolina, Prebeneg, 28. oktobra 1990

ZAHVALA

Ob tolikih izrazih sočutja, ki smo ga bili deležni ob bridki izgubi naše drage

Emilije Škabar vd. Škabar

se vsem iskreno zahvaljujemo. Posebna zahvala g. župniku Bedenčiču, sorodnikom, nosilcem krste, darovalcem cvetja in v dobrodelne namene, ter vsem, ki so drago pokojnico spremili na zadnji poti.

Žalujoči svojci

Repen, 28. oktobra 1990

ZAHVALA

Vittorio Cassetti

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so na kakršenkoli način počastili njegov spomin.

SVOJCI

Trst, 28. oktobra 1990

KAM PO BENCIN

Danes bodo na Tržaškem obratovale naslednje črpalke:

AGIP

- Ul. Giulia 76
- Miramarski drevored 231
- Furlanska cesta 5
- Ul. F. Severo 2/4
- Nabrežje N. Sauro 2/1
- Ul. Forti (Naselje sv. Sergija)
- Istrska ul.(nasproti pokopališča)

MONTESHELL

- Žavlje (Milje)
- Largo Giardino 1/4
- Šentjakovski trg
- Ul. Locchi 3
- Trg Duca degli Abruzzi 4/1

ESSO

- Trg Foraggi 7
- Nabrežje O. Augusta
- Zgonik (drž. cesta 202)

IP

- Trg Valmaura
- Devin-Nabrežina (drž. cesta 14)
- Miramarski drevored 9

CHEVRON

- Ul. F. Severo 2/7

API

- Drevored Campi Elisi

SAMOSTOJNI:

AUTOMOBILE CLUB TS

- Ul. Punta del Forno 4

NOČNE ČRPALKE

self service
(neprekinjeni urnik):

FINA - Ul.F. Severo 2/3
ESSO - Trg Valmaura 4
AGIP - Istrska ulica
AGIP - Miramarski drevored 49
ESSO - Zgonik (drž. cesta 202)

ČRPALKE NA AVTOCESTAH (neprekinjeni urnik)

AGIP
- Devin (sever)
- Devin (jug)

kino

ARISTON - 16.00, 22.15 **Dick Tracy**, r.-i. Warren Beatty, i. Madonna.

EXCELSIOR - 16.00, 22.15 **Pretty Woman**, r. Garry Marshall.

EXCELSIOR AZZURRA - 17.30, 22.00 **Stanno tutti bene**, r. Giuseppe Tornatore, i. Marcello Mastroianni.

NAZIONALE I - 15.20, 22.15 **Weekend con il morto**.

NAZIONALE II - 15.00, 22.30 **Le comiche**.

NAZIONALE III - 15.40, 22.15 **Un minuto a mezzanotte**.

NAZIONALE IV - 16.15, 22.15 **Che mi dici di Willy?**

GRATTACIELO - 17.00, 22.00 **Caccia a ottobre rosso**, i. Sean Connery.

MIGNON - 16.00, 22.15 **Fantasia**, prod. Walt Disney.

EDEN - 15.15, 22.00 **Sesso morboso sesso violento**, porn., □□

CAPITOL - 16.00, 22.00 **Riposseduta**, r. Bob Logan, i. Linda Blair, Leslie Nielsen.

LUMIERE - 15.30, 22.15 **Ti amerò fino ad amazzarti**, r. L. Kasdan, i. William Hurt, Kevin Kline.

ALCIONE - 16.45, 22.00 **Quei bravi ragazzi**, r. Martin Scorsese, i. Robert De Niro, □

RADIO - 15.30, 21.30 **Il corpo di Olinka**, porn. □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □
- 18. letom □□

AKUPRESURA

pod nadzorstvom zdravnika zelo uspešna:

- pri prekomerni teži
- odvajanju od kajenja
- stresnih situacijah

INFORMACIJE:

vsak dan po 14. uri
na tel. št. 003866/73448
dr. Ljudmila BIZJAK
Vilfanova 15 - Portorož

VAŠ URAD V TRSTU

v 10 minutah

NUDIMO:

- URADE popolnoma opremljene za eno uro, dan, mesec...
- **TAJNIŠTVA** z osebjem, ki obvlada več jezikov
- **URADNIŠKE USLUGE:** telefon, pošta, telex, fax
- **SEDEŽE:** legalna predstavništva za podjetja
- **PREVAJALCE**

BURO SERVICES

Ul. Cumano 2 - TRST
Tel. (040) 390039

ENAKE USLUGE V SLEDEČIH KRAJIH:

MILAN	...	Tel. (02) 76013731
TREVIS	...	Tel. (0422) 420400
PADOVA	...	Tel. (049) 8720222
ROVIGO	...	Tel. (0425) 34822
RIM	...	Tel. (06) 8863051
VICENZA	...	Tel. (0444) 512988
MESTRE	...	Tel. (041) 5316444

**SLOVENSKO
STALNO
GLEDALIŠČE**

*Otvoritvena predstava
sezone 1990-91*

Ivan Cankar

HLAPCI

Režija Boris Kobal

Danes, 28. t. m., ob 16.00 - abonma RED G

Vpisovanje abonentov od 10. do 12. ure ter eno uro pred pričetkom predstavi pri blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4, tel. 734265.

gledališča

ROSSETTI

Gledališka sezona 1990/91

V **torek, 6. novembra, ob 20.30** se bo predstavila gledališka skupina Giulia Bosettija s Pirandellovim HENRIKOM IV. v režiji Marca Sciaccalunge. Nastopajo Giulio Bosetti, Marina Bonfigli, Camillo Milli in Edoardo Siravo. V abonmaju: odrezek št. 1. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

VERDI

Operna sezona 1990/91 - Pri blagajni gledališča Verdi je v teku vpisovanje novih abonmajev in potrditev starih. Urnik: od 9. do 13. in od 16. do 19. ure. Ob ponedeljkih zaprto.

Danes **ob 16. uri** (red G) peta ponovitev Mozartove opere DON JUAN. Dirigent Wolfgang Rennert, režiser Francesco Giraldo.

Šesta ponovitev bo v torek ob 20. uri za red F.

V mali dvorani gledališča Verdi bodo jutri, ob 17. uri predvajali video film »Le nozze di figaro« W. A. Mozarta s orkestrom Wiener Philharmoniker. Vstopnice lahko kupite pri blagajni gledališča Verdi.

LA CONTRADA

Gledališče Cristallo

Pri osrednji blagajni UTAT v Pasaži Protti so v teku vpisovanja novih abonmajev.

Danes **ob 16.30** bo na odru ponovitev komedije Francesca Macedonia in Nini Perne »Quela sera de febraio...«, igrajo Ariella Reggio, Mimmo Lo Vecchio, Gianfranco Saletta in Orazio Bobbio.

Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni UTAT v Pasaži Protti.

C.P.S.

POPRAVILA TV
SPREJEMNIKOV
MONTAŽA
TV ANTEN

Gabrovce 87 - Zgonik (Ts) - Tel. 229492

optika malalan

opčine, proseška 6, tel. (040) 213957

SKD SLAVEC - RICMANJE-LOG

priredi

7. SREČANJE OKTETOV PRIMORSKE

V nedeljo, 4. novembra 1990, ob 18. uri v Kulturnem domu v Ricmanjih.

VABLJENI

PUBLIEST S.r.l.

Ul. Montecchi 6/III. nad.,
tel. 7796611

obvešča, da sprejema oglase **vsak dan** od 8.30 do 12.30, popoldne pa samo **osmrtnice in sožalja** od 13.30 do 17. ure.

V četrtek, 1. novembra, in v soboto, 3. novembra, pa bo sprejemalo **SAMO OSMRTNICE** in **SOŽALJA uredništvo Primorskega dnevnika** od 9. do 21. ure na št. 7796600.

razna obvestila

Župnijska skupnost iz Mačkolj vabi danes, 28. oktobra, ob 17. uri ljudi od blizu in daleč k veliki slovesnosti. Škof Bellomi bo posvetil nov daritveni oltar in blagoslovil obnovljeni pozlačen oltar in popolnoma obnovljeno notranjost naše cerkve. Po slovesnosti bo sledilo bratsko srečanje v dvorani bližnje srenjske hiše.

SKD Vigred obvešča, da bo prva vaja otroškega zborčka jutri, 29. t. m., ob 16. uri v društvenih prostorih. Dobrodošli stari in novi pevci. Obenem obvešča, da bo začetek plesnega tečaja v torek, 30. t. m., ob 20. uri v društvenih prostorih. Na razpolago je še nekaj mest.

Na osnovni šoli Karel Širok bo tudi letos ob sredah telovadba za odrasle od 19.30 do 21. ure. Prijave sprejemajo v šoli v dopoldanskih urah od 10. do 10.20. Telefonirati na tel. 391529.

Letniki iz Trebč 1930, '31, '33, '34, '35, '36, '37, '38, '39, '40, ki smo skupaj praznovali našega pol stoletja, prirejamo v nedeljo, 4. novembra 1990 ob 10-letnici enodnevni izlet v Caorle. Udeleženci se zberemo ob 8. uri pred vaškim spomenikom NOB. Odhod avtobusov ob 9. uri. Kdor se še ni prijavil lahko to stori še danes (28. t. m.) v gostilni pri Aldotu v Trebčah. Pohitite - udeležite se!

Partizani, aktivisti sekcije Opčine, Bani, Ferlugi, Piščanci so vabljeni v četrtek, 1. novembra na počastitev padlih v NOB. Zbirališče ob 9.30 na dvorišču Prosvetnega doma na Opčinah. Najprej bo počastitev padlih pri vaškem spomeniku NOB (Narodna ul.), nato na vaškem pokopališču. Istočasno bo delegacija položila vence pri spomeniku 71. talcem, pri spomeniku P. Tomažiču in tovarišem ter pri obeležju Rozalije Gulič. Sodeluje Moški pevski zbor »Tabor« z Opčin.

PD Slovenec - Boršt-Zabrežec vabi vaščane na sestanek o 90-letnici društva in o kamnologu Scoria. Sestanek bo jutri, 29. t. m., ob 20.30 v srenjski hiši v Borštu.

Kriška sekcija VZPI-ANPI vabi v četrtek, 1. novembra, na tradicionalno polaganje vencev na vaška obeležja NOB. Zbirališče ob 10. uri v Ljudskem domu v Križu.

Odbor za postavitev spomenika NOB iz Škednja, Kolonkovca in od Sv. Ane vabi k počastitev padlih v NOB pri začasnem spomeniku pri Sv. Ani v četrtek, 1. novembra ob 11.30. Govoril bo Ravel Kodrič, nastopala bosta ŽPZ I. Grbec in MePZ iz Škednja. Med komemoracijo bo polaganje vencev in cvetja.

včeraj - danes

Danes, NEDELJA, 28. oktobra 1990

SIMON

Sonce vzide ob 6.39 in zatone ob 16.59
- Dolžina dneva 10.20 - Luna vzide ob 14.12 in zatone ob 24.00.

Jutri, PONEDELJEK, 29. oktobra 1990

NARCIS

PLIMOVANJE DANES: ob 6.09 najvišja 30 cm, ob 12.48 najnižja -14 cm, ob 17.51 najvišja 7 cm, ob 23.42 najnižja -28 cm.

PLIMOVANJE JUTRI: ob 6.33 najvišja 38 cm, ob 13.09 najnižja -27 cm, ob 18.47 najvišja 15 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 18,3 stopinje, zračni tlak 1006,7 mb pada, veter 15 km na uro jugovzhodnik, vlaga

LOTERIJA

BARI	6	63	90	18	81
CAGLIARI	86	82	53	4	52
FIRENCE	5	63	21	22	80
GENOVA	61	28	14	48	21
MILAN	29	78	49	16	39
NEAPELJ	27	20	75	19	17
PALERMO	66	64	21	84	50
RIM	85	81	41	42	45
TURIN	77	69	21	68	67
BENETKE	6	19	65	47	7

ENALOTTO

1	2	1	2	1	1	2
---	---	---	---	---	---	---

KVOTE:

12	74.848.000.—
11	2.020.000.—
10	162.000.—

SLOVENSKI VISOKOŠOLSKI SKLAD »SERGIJ TONČIČ« V TRSTU

razpisuje

v akademskem letu 1990/91 štipendije oz. podpore, namenjene rednemu študiju ali izredni raziskavi ali izrednemu študijskemu potovanju v tujini.

Pogoji so naslednji:

1. Prosilci so lahko visokošolski študenti slovenske narodnosti s stalnim bivališčem v deželi Furlaniji-Juljski krajini;
2. Imeti morajo dober šolski uspeh: vsaj 42/60 kot oceno zrelostnega izpita ali vsaj dve tretjini opravljenih izpitov s srednjo oceno 24/30, ako so univerzitetni študenti;
3. Pripadati družini s skromnimi finančnimi dohodki.

Lastnoročne prošnje s kratkim curriculum, opremljene z družinskim listom prosilca in kopijo zadnje družinske davčne prijave, nasloviti do 31. oktobra 1990 na: Visokošolski sklad »S. Tončič«, Pisarna Boris Kuret, Ul. Genova 13, Trst. Informacije na tel. 742405 ali 365260.

koncerti

VERDI

Koncertna sezona 1990/91

Pri gledališču Verdi so v teku vpisovanja novih abonmajev za koncertno sezono 1990/91.

Gledališče Cristallo - La Contrada

Jutri, 29. t. m., ob 20.30 bo na sporedu izredni koncert tržaškega glasbenika SILVIA DONATIJA. Predstavil se bo s kompozicijami in aranžmaji rag time glasbe, spremljal pa ga bo njegov ansambel, katerega sestavljajo Giorgio Blasco, Igor Coretti in Lojze Kranjc.

Vstopnico je treba predčasno dvigniti pri blagajni gledališča.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev Trst organizira izlet v Predjamski grad in Postojnsko jamo 14. novembra. Vpisovanje v ponedeljek 5. nov. ob 9. uri na sedežu društva Ul. Cicerone 8.

razne prireditve

V **Društvu slovenskih izobražencev** bo ob slovenskem državnem prazniku, jutri, 29. oktobra, govoril dr. Janko Prunk na temo: »29. oktober po 72 letih«. Začetek ob 20.30.

mali oglasi

50-LETNI invalid italijanske goriške, samostojen, ekonomsko dobro stoječ išče prosto žensko družico enake starosti, tudi z jugoslovanske strani, za oskrbo in družbo ter z možnostjo bodočega skupnega življenja. Resne ponudbe poslati na PUBLIEST, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro INVALID.

PRODAM Vespo 125 v dobrem stanju brez evidenčne tablice s spremnimi dokumenti za 35.000 lir. Telefon 229246.

IŠČEM slovenski mlad zakonski par z resnim pristopom do dela za pomoč pri vodenju gostinskega lokala na tržaškem Krasu. Telefonirati ob uri obedov na štev. 200818.

TEHNIK električne in elektronske industrije z znanjem računalništva in digitalne tehnike išče delo. Tel. 753938, 753838.

PRODAM motor Aprilia Tuareg Rally letnik 89 v zelo dobrem stanju. Cena po dogovoru. Telefonirati v popoldanskih urah na št. 040 - 304663.

MLADA ZAKONCA iščeta v najem ali za nakup stanovanje po zmerni ceni v občini Devin-Nabrežina. Telefonirati ob večernih urah na št. 200707 ali 291425.

RESNO mlado dekle išče zaposlitev tudi kot otroška varuška. Telefonirati na št. 757339.

PROFESORICA nudi privatne lekcije iz latinščine. Telefonirati na št. 728601 ob uri obedov.

KMETIJSKA ZADRUGA v Trstu obvešča cenjene člane, da ima na razpolago v svojih trgovinah krizanteme po zelo ugodnih cenah.

IŠČEMO izkušenega risarja grafika z opravljenjo vojaško službo in znanjem slovenščine za delo v tiskarni in fotolitografiji.

IŠČEM motocikel vespo 50 v dobrem stanju. Telefonirati na št. 228390.

Od ponedeljka, 29. oktobra,

do petka, 2. novembra 1990

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Trg S. Giovanni 5, Trg Sv. Jakoba 1, Ul. Soncini 179 (Škedenj), Ul. Revoltella 41.

BAZOVICA (tel. 226210), MILJE, Maz-zinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Trg S. Giovanni 5, Trg sv. Jakoba 1, Ul. Soncini 179 (Škedenj), Ul. Revoltella 41, Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6.

BAZOVICA (tel. 226210), MILJE, Maz-zinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6. BAZOVICA (tel. 226210), MILJE, Maz-zinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Četrtek, 1.

in sobota, 3. novembra 1990

Dnevna služba - od 8.30 do 13.00

in od 16.00 do 20.30

Trg S. Giovanni 5, Trg sv. Jakoba 1, Ul. Soncini 179 (Škedenj), Ul. Revoltella 41, Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6.

Dnevna služba - od 13.00 do 16.00

Trg S. Giovanni 5, Trg sv. Jakoba 1, Ul. Soncini 179 (Škedenj), Ul. Revoltella 41.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6. BAZOVICA (tel. 226210), MILJE, Maz-zinijev drevored 1 (tel. 271124) - Odprti od 8.30 do 13.00. Od 13. ure dalje samo po telefonu za najnujnejše primere. **ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA** Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

razstave

V **TK Galeriji** - Ul. sv. Frančiška 20 je na ogled razstava ilustracij Milka BAM-BIČA ob njegovi 85-letnici.

V **prostorih TKB** - Ul. F. Filzi 10 je na ogled razstava olj in temper Milka BAM-BIČA.

V **galeriji Juliet's room**, Ul. della Guardia 16 bodo v četrtek, 1.

nedeljski televizijski in radijski sporedi

RAI 1
7.00 Film: Come vi piace (kom., VB 1936, r. Paul Czinner, i. Laurence Olivier)
8.40 Kvarkov svet: Sredozemlje prvi Raj (r. David Attenborough)
9.25 Slovesna maša ob zaključku škofovskega zbora (iz Bazilike sv. Petra)
12.00 Nabožna oddaja
12.15 Zelena linija
13.00 Nedeljski tednik: TG l'una
13.30 Dnevnik
14.00 Igra: Toto-TV Radiocorriere
14.05 Variete: Domenica in...
14.20 Športne vesti
15.20 Športne vesti
16.20 Športne vesti
18.10 Šport: 90. minuta
18.35 Domenica in... (zadnji del)
19.50 Vreme in dnevnik
20.40 TV film: La Piovra 5 - Il cuore del problema (dram., It. 1990, r. Luigi Perelli, i. Vittorio Mezzogiorno, 4. del)
22.25 Športna nedelja
24.00 Nočni dnevnik in vreme
0.20 EP v body buildingu

RAI 2
7.00 Risanke
7.55 Aktualno: Mattina 2
10.00 Dnevnik
10.05 Film: La battaglia del Rio della Plata (vojni, VB 1956, r. Powell-Pressburger, i. Peter Finch)
12.00 Variete: Ricomincio da due
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.30 Medicinska rubrika
16.30 Športna rubrika: Studio Stadio - finale svetovnega pokala v gimnastiki
17.30 Koncert Harryja Belafonteja
18.30 Italijanski nogomet A lige
19.45 Dnevnik
20.00 Šport: Domenica sprint
21.05 Film: Tre tigri contro tre tigri (kom., It. 1977, r. Sergio Corbucci, i. Renato Pozzetto, Cochi Ponzoni)
22.50 Dnevnik - nocoy
23.00 Rubrika o židovski kulturi
23.30 Dokumentarec: La Rinascenza a Firenze
0.05 Umbria Jazz '90: Stan Getz
0.50 Film: Alcuni lo chiamavano omicidio (krim., ZDA 1971, r. Walter Grauman)

RAI 3
9.50 Veliki interpreti: Sergiu Celibidache igra Simfonijo K 543 Wolfganga A. Mozarta
10.35 Maraton (iz Carpija)
12.10 Film: Dopo l'uomo ombra (krim., ZDA 1934, r. W. S. Van Dyke, i. William Powell, Myrna Loy)
14.00 Deželne vesti
14.10 Film: Finalmente domenica (krim., Fr. 1983, r. Françoise Truffaut, i. Jean Louis Trintignant)
16.05 Gledališče: Sogno di una notte di mezza estate (Shakespeare, r. Elijah Moshinsky, i. Nigel Davenport)
18.00 Jahanje (iz Montecatinija)
18.35 Rubrika: Domenica gol
18.55 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Deželne športne vesti
20.00 Drobci
20.30 Aktualno: Chi l'ha visto? (Donatella Raffai in Luigi Di Majo na sledi izginulih oseb)
23.15 Nočni dnevnik
23.45 Filmske novosti
23.55 Deželni nogomet

TV Slovenija 1
7.55 Otroška matineja: Živ žav, 8.45 nanizanka Hovi!
9.10 Dok.: Gradovi (7. del)
9.40 Dokumentarni niz: Zgodba o Hollywoodu (4. del)
10.30 Nanizanka: 'Alo, 'Alo
11.00 Kmetijska oddaja
12.00 Slovenska kuhinja z ansamblom bratov Avsenik
12.30 Prislulhimo tišini
13.10 Titanic (pon.)
14.40 Nad.: Rosowski (6. del)
15.30 Sova: ponovitev nanizank Zlata dekleta in Max Headroom
16.55 Poslovne informacije
17.00 Dnevnik
17.05 Film: Gospodična Popolnost (dram., ZDA 1987, r. Marsha Mason, i. Diane Baker)
17.50 Šanson Rogaška
18.50 Risanke, Mernik, Okno
19.30 Dnevnik in vreme
20.05 TV drama: Zakaj si žalosten (Havel-Jevric)
21.00 Jesenski 3 x 3 (prenos iz Radencev)
22.30 Dnevnik, šport in vreme
22.50 Sova, vmes nan. Doktor Doogie Howser in Max Headroom

TV Koper
10.45 Dok.: Campo Base (pon.)
12.30 Tenis - ATP Tour
12.30 Športni pregled: Sportime
Domenica, vmes (15.00) teniški turnir v Stokholmu (prenos finala)
18.00 Superwrestling
19.00 TVD Novice
19.20 Aktualna tema
20.00 Glasba
21.00 Dok.: Campo Base
22.15 TVD Novice
22.30 Eurogolf - evropski turnirji
23.30 Ten. turnir v Stokholmu

TV Slovenija 2
10.30 Ansambel Lojzeta Slaka
11.00 Nedeljski mozaik
14.00 Športno popoldne, vmes SP v gimnastiki, rep. Brazde vzdržljivosti, EP v lat. ameriških plesih
19.30 Dnevnik
20.00 Dokumentarca: Čudežna čutila, 20.30 Preživeli Št. Jurij v Podkumu
21.10 Kronika Borštnikovega srečanja
21.30 Glasba: Sanremo '90
21.50 Športni pregled

CANALE 5
8.30 Nabožna oddaja
9.15 Dokumentarna oddaja: Arca di Noe
10.00 Nanizanka: Occhio su Hollywood
10.30 Aktualno: Il Girasole, 11.00 Block Notes
12.00 Varieteja: Anteprema, 12.30 Rivediamoli
13.00 Glasbena oddaja: Superclassifica Show
14.15 Nadaljevanke: Quattro piccole donne (r. Gianfranco Albano, i. Simona Cavallari, Amanda Sandrelli, pon. 1. dela)
16.20 Nanizanka: The Love Boat
17.30 Aktualno: Nonsolomoda (ured. Fabrizio Pasquero)
18.00 Kviza: O.K. Il prezzo è giusto!, 19.30 La ruota della fortuna
20.30 Film: Bomber (kom., It. 1982, r. Michele Lupo, i. Bud Spencer, Jerry Calà)
22.30 Variete: Dieci e lode
23.00 Aktualnosti: Nonsolomoda
23.30 Italija sprašuje
0.35 Nanizanki: Marcus Welby M. D. - Il campione, 1.35 Fantasilandia - Uccelli tuonanti

RETE 4
8.00 Jutrišnji svet
8.30 Aktualno: Salon za Maxy Merit (pon.)
9.00 Rubriki: Cadillac, 9.30 Veliki golf
10.30 Ekološka oddaja: Gaia (ponovitev)
11.00 Rubrika: Ciak
11.45 Vikend v kinu
11.50 Vesti iz parlamenta
12.30 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanke
13.45 Nadaljevanke: Marilena, 16.10 La mia piccola solitudine, 17.20 Ribelle, 18.30 La donna del mistero
20.30 Nedelja v kinu z Lellom Bersanijem
20.40 Film: La marcia su Roma (kom., It. 1962, r. Dino Risi, i. Ugo Tognazzi, Vittorio Gassman, Roger Hanin)
22.30 Film: A prova di errore (dram., ZDA 1963, r. Sidney Lumet, i. Henry Fonda, Walter Matthau)
0.40 Filmske novosti
0.45 Film: Effetto dei raggi gamma sui fiori di Matilde (dram., ZDA 1972, r. Paul Newman, i. Joanne Woodward, Judith Lowry)

ITALIA 1
7.00 Otroška oddaja: Bim Bum Bam in risanke
10.25 Filmske novosti
10.30 Rubriki: Šport v ZDA (vodi Dan Peterson), 12.20 Guida al campionato
12.55 Vikend v kinu
13.00 Športni tednik: Grand Prix (vodi Andrea De Adamich)
14.00 Aktualnosti: Be Bob a Lula (vodi Red Ronnie), 14.45 Domenica Zip 15.00 Buzz (pon.), 15.30 Domenica Zip (pon.)
16.00 Otroški spored: Bim bum bam in risanke
18.00 Nanizanka: Manimal - La zanna
19.00 Risanke
20.30 Športna oddaja: Pressing
Variete: Mai dire gol (vodi Gialappa's Band - Giorgio Gherarducci, Marco Santin in Carlo Taranto)
22.30 Film: La Monaca di Monza - Eccessi, misfatti, delitti (dram., It. 1985, r. Luciano Odorisio, i. Myriem Roussel, Alessandro Gassman)
0.35 Rock opolnoči: Lou Reed
1.35 Nanizanki: Mike Hammer, 2.35 Benson

ODEON
8.30 Nanizanki: T.H.E. Cat, 9.30 Quattro in amore
13.00 Nanizanka: Captain Power
13.30 Oddaja o astronomiji: Polvere di stelle (ured. Luigi Bignami)
14.00 Film: A noi piace freddo (kom., It. 1960, r. Stefano Vanzina, i. Ugo Tognazzi)
16.00 Film: La vendetta di Ursus (pust., It. 1962, r. Luigi Capuano, i. Samson Burke)
17.00 Nanizanki: T & T, 18.00 Gli inafferrabili
19.00 Film in risanke
20.00 Rubrika: Sportacus
20.30 Film: La capra (kom., Fr. 1981, r. Francis Veber, i. Gerard Depardieu)
22.15 Dok.: Diario di soldati
22.45 Nadaljevanke: Anzaes - Il sentiero della gloria
0.30 Nanizanka: T & T

TMC
8.00 Risanke: Snack
12.00 Papežev blagoslov
12.15 Variete: Nedelja na TMC
12.30 Variete: La magia della memoria

14.00 Film: California Girls (pust., ZDA 1984, r. Rick Wallace, i. Zsa Zsa Gabor)
16.00 Glasba: Cliff Richard
17.17 Film: Corrida messicana (kom., ZDA 1948, r. Charles Barton, i. Bud Abbott, Lou Costello)
19.00 Dokumentarna oddaja: Neurejeni potopis - Tajska
20.00 Vesti: TMC News
20.30 Variete: Galagoal
22.20 SP v odbojki (finale za 3. in 1. mesto, iz Ria de Janeiro)

TELEFRIULI
12.30 Telefriuli danes
13.00 Športne napovedi
13.30 Praznično ozračje
19.00 Športne vesti
20.30 Film: Marmittoni al fronte (kom., It. 1950)
22.00 Nanizanka: Si è giovani solo due volte
22.30 Športne vesti
24.00 Aktualno: Prva stran

TELE 4
(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dnevnik in šport
20.30 Zadnje vesti in šport

RADIO TRST A
8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00 Poročila; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša; 9.45 Dnevni pregled tiska; 10.00 Mladinski oder: Marco Polo (5. del); 10.40 Glasbena oddaja: Soft music; 11.00 Za smeh in dobro voljo; 11.10 Glasbeni potpuri; 11.30 Filmi na ekranih; 11.45 Nabožna oddaja: Vera in naš čas; 12.00 Aktualno: Narodnostni trenutek Slovencev; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Variete: Ulica Castaldi; 14.45 Večer koroške pesmi (iz KD); 15.30 Šport in glasba: dogodki, rezultati, komentarji in intervjuji; 17.00 V studiu z vami: Sergej Verč; 19.20 Zaključek.

RADIO SLOVENIJA
5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.00 Poročila; 5.00 Jutranji koledar; 7.00 Kronika in vreme; 8.05 Veseli tobogan; 9.05 Pomnjenja; 9.35 Preludij; 10.05 Matineja; 10.30 Nedeljska reportaža; 11.03 Poslušalci čestitajo; 12.00 Na današnji dan; 13.10 Glasba; 13.20 Za naše kmetovalce; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Lojtrca domačih; 17.05 Zbori; 17.30 Humoreska tedna; 18.00 Operne melodije; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Glasbene razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Za prijeten konec dneva; 23.05 Literarni nokturno; 23.15-4.30 Nočna glasba.

RADIO KOPER (slovenski program)
14.30, 17.30 Poročila; 10.30, 19.00 Radijski dnevnik; 10.00 Sosednji kraji in ljudje: pozdrav, na današnji dan, reportaže, zanimivosti; 11.30 Polje, kdo bo tebe ljubil; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Primorski dnevnik; 12.45 Zabavna oddaja v narčju: Vanka in Tonca; 14.35 Pesem tedna; 15.00 Nedeljski ritim; 15.30 Radio Koper na obisku; 16.30 Lestvica popevk Radia Koper: Vročih deset; 18.30 Nedeljska humoreska; 19.30 Prenos Radia Ljubljana.

RADIO KOPER (italijanski program)
7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 7.00 Simfonija zvezd; 7.30 Filmska glasba; 8.00 Nedeljska oddaja; 8.25 Popevka tedna; 9.00 Avtorska popevka; 9.30 Mixage; 10.40 Družinsko veselje; 11.00 Dogodki in odmevi; 11.30 Čudovitih 7; 12.00 Glasba po željah in čestitke v živo; 14.40 Popevka; 15.00 Šport in glasba; 18.00 Lestvica LP; 19.00 Glasba; 19.30 Šport; 20.00 Nočna glasba.

RADIO OPČINE
10.30, 14.30, 16.30 Poročila; 10.00 Jutranji val; 13.00 Oddaja odbornikov SKD Tabor in knjižnice Tomažič; 15.00 Od nedelje do nedelje; 20.30 Nočna glasba.

ponedeljkovi televizijski in radijski sporedi

RAI 1
6.55 Aktualno: Uno mattina
10.15 Nadaljevanke: Santa Barbara
11.00 Jutranji dnevnik
11.05 Film: Nemici per la pelle (kom., Fr. 1967, r. Denys De La Patterliere, i. Jean Gabin, Luis De Funes), vmes (11.55) vesti
13.00 Variete: Fantastico bis
13.30 Dnevnik - tri minute
14.00 Kvarkov svet: Prvi osvajač
14.45 Risanke
15.00 Sedem dni v parlamentu
15.30 Ponedeljkov šport
16.00 Mladinska oddaja: Big!
17.30 Nabožna oddaja
18.00 Dnevnik - kratke vesti
18.05 Nanizanka: Cose dell'altro mondo
18.45 Nad.: Santa Barbara
19.40 Almanah in dnevnik
20.40 Film: La piovra 5 (5. del)
22.20 Za filmskimi kulisami: Prišel je Dick Tracy
23.00 Dnevnik
23.10 Povzetki plesnega praznika Mantova - festa a corte
24.00 Nočni dnevnik in vreme
0.25 Rubrika: Mezzanotte e dintorni

RAI 2
7.40 Nan.: Lassie in risanke
8.40 Nad.: Clayhanger
9.30 Božanska komedija
10.00 Rubrika o protestantizmu
10.30 Film: Una bella grinta (dram., It. 1965, r. Giuliano Montaldo)
11.55 Nadaljevanke: Capitol
13.00 Dnevnik in Gospodarstvo
13.45 Nadaljevanke: Beautiful, 14.30 Destin
15.20 Film: Dimagrire insieme (kom., Fr. 1979, r. M. Volaret, i. Peter Ustinov)
17.00 Vesti in Videocomic
18.10 Knjige: Casablanca
18.20 Šport in Rock café
18.45 Nanizanka: Un giustiziere a New York
19.45 Dnevnik in šport
20.30 Nanizanka: Il commissario Köster
21.35 Na odru: L'opera del seduttore (Alan Ayckbourn, r. Michael Winner, i. Anthony Hopkins)
23.15 Dnevnik
23.25 Dok.: Črni orkester
0.15 Dnevnik in horoskop
0.30 Film: Passi nel buio (krim., ZDA 1941, r. Lloyd Bacon, i. Errol Flynn)

RAI 3
11.15 Atletika (iz Palermo)
11.30 Umetnostno drsanje (iz Assaga)
12.00 Dok.: Meridiana - Tečaj angleščine in francoščine, Z avtorjem dovoljenjem, Prvo leto življenja, Otroški laboratorij - Zahtevam, da me poslušajo
14.00 Deželne vesti
14.30 Ten. prvenstvo Francije
16.00 Šport: A tutta B
17.00 It. prvenstvo v bezbolu
17.15 It. prvenstvo v motokrosu
17.30 Drobci
17.45 Nanizanka: Throb
18.10 Dok. oddaja: Geo
18.45 Športna rubrika: Derby
19.00 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Ponedeljkov deželni šport
20.00 Varieteja: Blob. Di tutto di più, Una cartolina di Andrea Barbato
20.30 Ponedeljkov proces
22.25 Večerni dnevnik
22.30 Film: Sono Sartana il vostro beccino (western, It. 1969, r. Giuliano Carmineo, i. John Garko)
0.15 Nočni dnevnik
0.45 Ten. prvenstvo Francije

TV Slovenija 1
9.00 Spored za otroke in mlade: Miti in legende islamskih ljudstev - Mohamedova smrt, 9.15 Mačkon in njegov trop, 9.40 Mladinski pevski festival Celje '83 - Mešani zbori
10.05 Mozaik. Utrip, 10.20 Zrcalo tedna, 10.35 Mernik
10.50 Kronika Borštnikovega srečanja
11.10 Video strani
15.35 Sova (pon.)
16.55 Poslovne informacije
17.00 Dnevnik
17.05 Mozaik. Jesenski 3 x 3
18.35 Spored za otroke in mlade: Radovedni Taček - Opica, 18.50 Čebelica Maja
19.10 Risanke in TV okno
19.30 Dnevnik in vreme
20.05 Kronika Borštnikovega srečanje (iz Maribora)
21.50 Dnevnik in vreme
22.15 Veliki koreografi: Alvin Ailey
23.20 Nočni program Sova, vmes nanizanki Alfred Hitchcock vam predstavlja in Max Headroom
0.35 Video strani

TV Koper
12.30 Dok.: Campo Base (pon.)
13.00 Superwrestling (pon.)
14.00 Dok.: Campo base
15.45 Eurogolf - evropski turnirji
16.45 Wrestling Spotlight
17.30 Nogomet - argentinsko prvenstvo
18.30 Spored v slovenščini
18.45 Odprta meja
19.00 TVD Novice
19.30 Otroška oddaja
20.00 Glasba
20.30 Rubrika: Lunedì Sport
21.00 Boks: Speciale Bordo Ring
22.15 Pregled: Sport Parade
23.15 Eurogolf - evropski turnirji
0.15 Boks: Bordo Ring

TV Slovenija 2
17.30 Studio Ljubljana
19.00 Dok. niz: Bill Odie v raju
19.30 Dnevnik
20.00 Karavana zapravljenčkov
20.35 Dok.: Po slehah napredka
21.10 Šport: Sedma steza
21.30 Omizje: NOB ali državljanska vojna na Slovenskem

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.10 Vozlišča; 9.00 Valčki in polke; 9.30 Doživljati rojstvo; 9.40 Potpuri; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Z opernega repertoarja; 11.30 Glasba; 12.00 Portreti in srečanja; 12.15 Orkestri; 12.40 Revija ZCPZ v Kulturnem domu v Trstu; 12.50 Orkestri; 13.20 Poslušali boste; 13.25 Gospodarstvo; 14.10 Otroški kotichek: Tako ali drugače; 14.30 Naravoslovje malo drugače; 14.50 Evergreeni; 15.30 Mi in glasba; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Aladinova svetilka; 17.40 Mladi val: Kinotto; 19.20 Zaključek.

RADIO SLOVENIJA
5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.30, 17.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Lepljenka; 8.25 Ringaraja; 8.40 Pesmica; 9.05 Glasba; 10.00 Gospodarstvo, glasba; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Ansambli; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Glasba; 13.38 Do 14.00; 14.05 Enajsta šola; 14.20 Mladi glasbeniki; 14.40 Merkurček; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 V studiu; 18.05 Godbe; 18.25 Zvočni signali; 19.35 Lahko noč otroci; 19.45 Studio 26; 20.00 Sotočja; 21.05 Zaplešite z nami; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Melodije; 23.05 Literarni nokturno.

RADIO KOPER (slovenski program)
7.30, 13.30, 19.00 Dnevnik; 14.30, 16.30 Poročila; 6.00 Glasba; Na današnji dan, 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutranjik in ceste; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 13.00 Na valu Radia Koper; 13.15 V podaljškju; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Interna »52«; 18.35 Glasbene želje po telefonu; 19.00 Prenos Radia Lj.

RADIO KOPER (italijanski program)
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Skupaj; 8.00 Razglednica; 8.25 Pesem tedna; 8.40 Vsega po nekaj; 9.00 Clic; 9.35 Popevka po želji; 10.00 Pregled tiska; 10.40 Družinsko veselje; 11.00 Knjige; 12.00 Glasba po željah in čestitke; 14.40 Pesem tedna; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Srečanje z...; 16.00 Moderato con brio; 16.32 Hot hits; 18.00 Souvenir d'Italy; 18.32 Instrumentalna glasba; 19.00 Klasična glasba; 20.00 Nočni program.

RADIO OPČINE
7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 8.00 Glasba; 10.00 Dobro jutro; 12.00 Pogovor z odvetnikom in Ostali Trst (pon.); 19.30 Zmenek s psihologom (pon.); 20.30 Glasba.

CANALE 5
7.50 Nanizanka: La piccola grande Nell
8.25 Film: Innamorati dispettosi (kom., ZDA 1952, r. Frank Ross, i. David Niven)
10.30 Aktualno: Gente comune
12.00 Kvizi: Il pranzo è servito, 12.45 Tris, 13.30 Cari genitori, 14.15 Il gioco delle coppie
15.00 Rubrike: Agenzia matrimoniale, 15.30 Ti amo, parliamone, 16.00 Cerco e offro
16.30 Variete: Buon compleanno
16.55 Kvizi: Doppio slalom, 17.25 Babilonia, 18.00 O.K. Il prezzo è giusto, 19.00 Il gioco dei nove, 19.45 Tra moglie e marito
20.25 Striscia la notizia
20.40 Film: Scuola di polizia 3 - Tutto da rifare (kom., ZDA 1986, r. Jerry Paris, i. Steve Guttenberg, David Graf)
22.25 Nan.: Casa Vianello
22.55 Variete: Maurizio Costanzo Show
0.35 Striscia la notizia
0.55 Nan.: Marcus Welby, 1.55 Fantasilandia

RETE 4
8.30 Nadaljevanke: Una vita da vivere, 9.30 Andrea Celeste, 10.00 Amandoti, 10.30 Aspettando il domani, 11.00 Così gira il mondo
11.30 Nanizanka: La casa nella prateria
12.30 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanke
13.40 Nadaljevanke: Sentieri, 14.35 Marilena, 15.40 La mia piccola solitudine, 16.10 Ribelle, 16.50 La valle dei pini, 17.25 General Hospital, 18.00 Febbre d'amore
19.00 Aktualno: C'eravamo tanto amati (vodi Luca Barbare-schi)
19.30 Nanizanka: Top Secret - La talpa
20.35 Nadaljevanke: La donna del mistero
22.35 Film: Quel tipo di donna (kom., ZDA 1959, r. Sidney Lumet, i. Sofia Loren, Tab Hunter)
23.55 Film: Il lungo viaggio verso la notte (dram., ZDA 1962, r. Sidney Lumet, i. Katharine Hepburn)

ITALIA 1
7.00 Otroška oddaja
8.30 Nanizanke: Batman, 9.00 Skippy, 9.30 Arnold, 10.00 Amore in soffitta, 10.30 La famiglia Brady, 11.00 Strega per amore, 11.30 Tre nipoti e un maggiordomo, 12.00 Charlie's Angels, 13.00 La famiglia Bradford, 14.00 Happy days
14.30 Radio Carolina 7703
15.30 Nanizanka: Compagni di scuola
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke
18.30 Nanizanke: Chips, 19.30 Casa Keaton, 20.00 Cri Cri
20.30 Aktualno: Ciak
20.35 Film: La rosa purpurea del Cairo (kom., ZDA 1985, r. i. Woody Allen, i. Mia Farrow)
22.10 Aktualnosti: Buzz,

Letos še obogatili ponudbo in pričakujejo rekord v obisku Na 10. sejmu Motor Expò Racing prikaz serijskih in dirkalnih vozil

Na razstavišču Espomego so včeraj odprli avtomobilski sejem Motor Expò Racing, ki je letos prišel do jubilejne 10. izvedbe. Vreme sicer ni bilo naklonjeno organizatorjem in je že prvi dan onemogočilo nastope na dirkalni progi tik za razstavnimi halami ter na umetni progi za trial na prednjem dvorišču. Vsekakor pa so si lahko obiskovalci ogledali sejemsko ponudbo, ki je letos še posebno bogata. Zastopniki avtomobilskih firm so v treh halah razporedili najnovejše in največje serijskih avtomobilov, od najbolj popularnih pa do vozil, ki so še prej kot prevozno sredstvo status-simbol. Poleg tega so na sejmu na ogled tekmovalni avtomobili, od mc larnov in ferrarijev formule 1, do avtomobilov, ki so zmagali na pomembnih rallyjih, do motorjev in celo dva tekmovalna čolna. Še posebno zanimive so za obiskovalce tri luksuzne limuzine, ki so nekoč bile last maršala Tita in jih je Muzej znanosti in tehnike z Vrhnike posodil organizatorjem sejma. Ena med temi, znamke horch - letnik 1938, je po ocenah vredna tri milijarde lir!

Na otvoritveni slovesnosti so včeraj dopoldne spregovorili podpredsednik Sejske ustanove Mario Del Ben, župan Antonio Scarano, predsednik Pokrajine Gian Franco Crisci in predsednik ACI Mario Tirel. Del Ben je dejal, da doživljamo pomembno leto za sejske dejavnosti v Gorici: sejem Expomego je praznoval 20-letnico, sejem Flash moda je dosegel izjemen uspeh, pripravljajo nov sejem vinogradništva

Eurovite '90, ki bo edini tak sejem v Italiji in med tremi najpomembnejšimi za to stroko v Evropi, sejem Motor Expò pa praznuje 10 let vse večjih uspehov. Že nekaj let je ta sejem najbolj obiskan v Gorici in za to se gre zahvaliti profesionalnosti organizatorja Roberta Mervica. Tej pohvali se je pridružil tudi župan Scarano, ki je ugotovil, da je sejem privabil v prvih devetih izvedbah več kot pol milijona obiskovalcev, mnoge tudi od daleč, kar je velikega pomena za Gorico. Predsednik ACI Tirel je menil, da Gorica lahko postane odskočna deska za uve-

ljavljanje motorizacije v vzhodnih državah in v tem smislu je sejem zelo koristen. Nasprotoval je naganju novih davčnih bremen na pleča avtomobilistov in se zavzel za realizacijo avtodroma pri Vilešu. Crisci pa je menil, da je tak objekt težko uresničljiv, tako zaradi upravičenih ekoloških pomislekov kot zaradi stroška v času, ko se klestijo vsi javni stroški. Pozitivno pa je ocenil sejem in njegovo vlogo za krepitev gospodarskih dejavnosti, ki so povezane z motorizacijo.

Na sliki (foto Marinčič) Titovi limuzini na sejmu Motor Expò Racing.

Ob skorajšnjem 1. novembru dnevno mrtvih Razpored slovesnosti v Gorici in na Goriškem

Vrsta spominskih slovesnosti s polaganjem vencev in cvetja na grobove padlih partizanskih borcev in žrtev vojne in nasilja, se bo v prihodnjih dneh odvijala v vseh naših krajih, na pobudo borčevskih organizacij, kulturnih društev, krajevnih uprav. Vence pred spomenike padlih partizanskih borcev bodo položili tudi predstavniki jugoslovanskega gen. konzulata.

Večina slovesnosti bo v četrtek, 1. novembra, vendar se bodo marsikje poklonili spominu mrtvih že v torek in sredo.

Predstavniki občinske uprave v Gorici bodo v torek, 30. t. m., položili vence na gradu, v Podgori, Pevmi, Štmavru, na Kalvariji, v Ločniku, na glavnem pokopališču in v Redipugli. 1. novembra se bo občina udeležila spominskih slovesnosti v Kobariду.

V občini Sovodnje bodo slovesnosti na pobudo Občine, borčevskih organizacij in društev 1. novembra s sledečim razporedom: Vrh 10.30, Gabrje 10.50, Rupa 11.10, Peč 11.30, Sovodnje 11.50.

V Podgori bo za slovesnost poskrbela sekcija VZPI-ANPI in sicer v četrtek, 1. novembra ob 11. uri. Vence bodo položili predstavniki borcev, rajonskega sveta in krajevnih društev, sodelovali bodo osnovnošolski otroci in pevski zbor.

V Pevmi pripravljajo komemoracijo rajonski svet. Slovesnost bo ob 9.15 v četrtek 1. novembra pred spomenikom. Nastopili bodo tudi otroci in pevski zbor.

V Štandrežu bosta dve slovesnosti, na pobudo sekcije VZPI-ANPI in sicer v četrtek, 1. novembra. Ob 11.10 bodo položili venec pred spominsko ploščo v domu A. Budala, ob 11.30 pa bo komemoracija pred spomenikom padlim v NOB. Za priložnostni kulturni spored bo poskrbel zbor O. Župančič.

Predstavniki jugoslovanskega konzulata v Trstu pa bodo spominsko obeležje v Štandrežu obiskali že v torek, 30. oktobra, ob 10.10.

razna obvestila

Občina Doberdob sporoča, da bo cepljenje proti gripi za starejše občane jutri, 29. oktobra od 12.15 do 13.15 v občinski ambulanti (zraven pošte).

KD Briški grič priredi 10. novembra martinovanje na Bukovju. Prijave za družabnost sprejemata Silvan Pittoli (tel. 884226) in R. Juretič (884018).

Društvo Naš prapor in Briški grič organizirata plesni tečaj, ki bo potekal v dvorani na Bukovju. Prijave sprejemata Mitja Korsič (tel. 391633) in Denis Bensa.

Društvo slovenskih upokojencev prireja v nedeljo, 18. novembra, tradicionalno martinovanje v gostišču Kompas v Mostu na Soči. Poskrbeli bodo za Martinovo večerjo, godbo, kostanj in veselo razpoloženje. Vpisovanje do torka, 30. t. m., od 10. do 12. ure na sedežu in pri poverjenikih po vaseh.

Slovensko planinsko društvo priredi 11. novembra martinovanje na kmečkem turizmu na Vitovljah. Prijave do oddaje mest, oziroma najkasneje do 6. novembra v trgovini Baucon v ulici Carducci, v Sovodnjah pa pri Branku Kuzminu in Vilku Fajtu. Poskrbljeno bo tudi za avtobusni prevoz.

SMReKK prireja v torek, 30. oktobra, ob 20.30 v mali dvorani goriškega Kulturnega doma drugo predvajanje diaprozitivov z naslovom Poletje '90.

KŠD Naš prapor priredi 10. novembra martinovanje v gostilni Korsič na Jazbinah. Rezervacije sprejemajo Vida Graven (tel. 33821), Anica Primožič (tel. 34623) in Igor Primožič (tel. 532038) do 25. oktobra.

Društvo upokojencev bo 29. decembra priredilo silvestrovanje v domu Delfin v Izoli z možnostjo popoldanskega kopanja v bazenu z ogrevano morsko vodo in silvestrsko večerjo. Zaradi rezervacije naj zainteresirani čimprej javijo udeležbo. Prijave sprejemajo ob četrtkih od 10. do 12. ure na sedežu, poverjeniki po vaseh in (tudi telefonsko) odborniki društva.

ZSKP obvešča, da je kasetna S pesmijo od Brd do Krasa s pesmimi primorskih skladateljev v izvedbi zborov Lojze Bratuž, Štmaver, Štandrež, Mirko Filej, Hrast, Alenka, Rupa—Peč in Podgora, na razpolago pri zgoraj omenjenih zbiorih ali društvih ter v Katoliški knjigarni v Gorici.

Rajonski svet za Pevmo-Štmaver-Oslavje obvešča, da je prevzel v upravo javno tehnično blizu Pevmskega mostu. Za to skrbijo Silvan Primožič (Oslavje), Mirko Vendramin (Štmaver) in Alessio Brumat (Pevma), do katerih se lahko obrnejo zainteresirani.

Knjižnica Damira Feigla v Ul. Croce 3 je odprta ob delavnikih od 10. do 12. in od 13. do 17. ure. Ob četrtkih je knjižnica odprta samo popoldne.

Združenje "Cuore amico" obvešča zainteresirane, da so v centru za bolezn srca in ožilja v goriški splošni bolnišnici po poletnem premoru obnovili rehabilitacijo za srčne bolnike. Rehabilitacijska in preventivna telovadba je vsak torek in četrtek od 9.30 do 11. ure.

Rajonski svet za mestno središče Gorice obvešča prebivalce, da je vsak petek, med 18. in 19. uro, na sedežu v Ulici 9. avgusta štev. 8, meščanom na razpolago po en član rajonskega sveta. Poslušali bodo priporočila in sprejemali nasvete ter razne predloge.

kino

Gorica
CORSO 15.00-22.00 »Giorni di tuono«. Igra Tom Cruise.
VERDI 15.30-22.00 »Week-end con il morto«.
VITTORIA 15.30-22.00 »Fantasia«. Walt Disney. Risanka.
Tržič
EXCELSIOR 14.00-22.00 »Ritorno dal futuro III«.
COMUNALE Zaprt.
Nova Gorica
SOČA (Kulturni dom) 16.00 in 18.00 »Dobro jutro Vietnam«. Ob 20.00 »Sculence«. Nočni kino.
SVOBODA Šempeter 18.00 »Kung Fu otroci — 2. del«. Ob 20. uri »Ljubzenski maraton«.
DESKLE 17.00 »Streljaj da ubiješ«. Ob 20. uri »Vroče ustnice«.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega

Claudia Persogle

se prisrčno, zahvaljujemo vsem, ki so žalovali z nami in še posebej sekciji VZPI-ANPI in Podgori.

SVOJCI

Podgora, 28. oktobra 1990

Baletni nastop v torek V Verdiju

Po uvodnem koncertu Beneških solistov, se bo v torek nadaljevala sezona glasbenega in kulturnega društva Lipizer. Tokrat bo na vrsti baletna predstava solistov in baletnega ansambla gledališča Verdi iz Trsta. Kot gost bo nastopil, v glavni vlogi, Marc Renouard.

Plesalci bodo izvedli dve deli ruskih umetnikov in sicer Letne čase (glasba A. Glazunov) in Pulcinella (glasba I. Stravinsky). Balet Letni časi so prvič izvedli prav pred sto leti v carskem gledališču v takratnem Petrogradu, današnjem Leningradu. Trideset let mlajša je druga baletna stvaritev (Pulcinella), saj so jo prvič izvedli šele leta 1920 v pariški operi.

Reforma pokojnin

V okviru sejma motorjev Motorex-poracing, ki je do nedelje odprt na razstavišču ob ločniškem mostu, se bo jutri zvečer v konferenčni dvorani, na sejmu, odvijala javna razprava o reformi pokojnin obrtnikov. Razpravo pripravlja pokrajinsko združenje obrtnikov. Po uvodnem posegu predsednika Luciana Sacchettiija bo novosti v pokojninskem zavarovanju predstavil ravnatelj patronata INAPA Paolo Landi.

Posvetovanje bo ob 18.30 v konferenčni dvorani na razstavišču.

Zadrževalnik Pikolut tokrat preprečil poplavo v Gorici Težave in škoda zaradi neurij

Ko ne bi bilo zadrževalnika Pikolut pri Novi Gorici, bi včeraj najbrž Koren tretjič v nekaj letih poplavlil severni del Gorice. Intenzivni in dolgotrajni nalivi, ki so se začeli že predvečernjim in se nato stopnjevali včeraj ponoči in še čez dan, so sicer povzročili številne nevšečnosti in nekaj škode naokrog po Goriškem, vendar Koren je zaenkrat zdržal. Zelo blizu ponovni katastrofalni poplavi smo bili včeraj zjutraj okrog 7. ure, ko so gasilci pri prehodu na Škabrijelovi ulici skupaj s stanovanjci bližnjih hiš zaskrbljeno nadzorovali izredno povečan pretok v strugi. Takrat pa so na Pikolutu spustili zapornice, tako da se je v naslednjih 30 minutah pretok Korna ponovno zmanjšal. V bazenu zadrževalnika se je do 11. ure nabralo okrog 450 tisoč kubičnih metrov vode, kar pomeni tričetrt zmogljivosti objekta. Pozno dopoldne sta si občinski odborik Breščak in vodja občinskega tehničnega urada inž. Spano skupaj s predsednikom IS občine Nova Gorica Crtom Špacapanom in inž. Marjanom Stresom ogledala območje in ugotovila, da zadrževalnik ustreza namenu kljub izredni količini padavin.

Spet je prišlo do poplav in škode na območju goriške bolnišnice, tokrat ne po krivdi Vrtojbece, saj so njeno strugo uredili, pač pa zaradi sestave tal in slabega odtoka, kar seveda postavlja pod vprašaj načrt gradnje nove bolnišnice na tem območju. Zjutraj je voda na parkirišču pri Ul. Tuscolano dosegla pol metra višine in poškodovala mnoge avtomobile. Zalilo je podzemne hodnike bolnišnice. Spet so se po-

kazale pomanjkljivosti na kanalizacijskem omrežju tega dela mesta. Upravičeno je vprašanje, kaj bi bilo, če bi bilo padavin še več.

Precej težav je bilo v ravninskem delu pokrajine, predvsem na območju Medeje, Romansa, Vileša in bližnjih krajev, katerih okolica je bila včeraj zjutraj videti kot eno samo riževno polje. Na srečo potoki in hudourniki niso prestopili bregov. Največ skrbi je povzročal hudournik Birša: struga je precej zaraščena, ob naglo naraščajočem pretoku je pretila nevarnost poplave, nato pa je dopoldansko premirje v padavinah nekoliko izboljšalo stanje.

Spet streljanje na meji ?

Spet strelja na meji? Prebivalci ob meji v bližini mirenškega mejnega prehoda so v petek pozno zvečer postali pozorni na streljanje. Nekaj pred dvaindvajseto uro so zelo razločno slišali nekaj strelav (menda pet ali šest) iz območja ob meji. Zaman smo se včeraj trudili, da bi od pristojnih oblasti izvedeli, za kaj je pravzaprav šlo.

Najverjetneje je šlo za poskus ilegalnega prehoda meje, saj se ta dejavnost, kljub poostrenemu nadzorstvu, še kar nadaljuje. Pravkar minuli teden je bil glede tega kar živahen, saj so samo pri kvesturi v Gorici zabeležili in pospremili preko meje kar lepo število ilegalcev.

Narodna in študijska knjižnica Trst

Knjižnica Damir Feigel Gorica

prirejata od 7. novembra do 23. novembra

KNJIŽNIČARSKI TEČAJ

Odvijal se bo v Gorici, v popoldanskem času, v šestnajstih lekcijah za skupno 32 ur.

Prijave v pisarni knjižnice D. Feigel v Gorici, Križna ulica 3 — tel. 531733 ter v pisarni NSK v Trstu — ul. sv. Frančiška 20 — tel. 774333.

KAVARNA SLAŠČIČARNA

Il Fornaio

Claudio Cozzutti - Elena Devetak

OB NEDELJAH ODPRTO DO 13. URE

GORICA - Tel. 521522
Ul. Garzarolli 195

KULTURNI DOM

Giuseppe Assirelli

Odprtje razstave bo v ponedeljek, 29. oktobra, ob 18. uri.

VABLJENI!

Pokrovitelj razstave: rajonski svet za Svetogorsko četrt in Placuto ter rajonski svet v Štandrežu.

Prireditelj razstave je Galerija Kulturni dom, v sodelovanju Kmečke banke in Goriške hranilnice.

Od 29. oktobra do 10. novembra 1990

bo v galeriji Kulturnega doma razstavljal znani goriški fotograf

Zahtevna sociološka raziskava SLORIJA

Razumeti in ponazoriti kako prebivalci Gorice in Nove Gorice dojemajo mejo

Raziskovalni načrt "Goriška - primer evropske obmejne regije" s posrečenim naslovom Grad in vrtnica, ki se ga loteva Slovenski raziskovalni inštitut ni nastal v zadnjih mesecih, v okolju kjer je razprava o različnih oblikah obmejnega sodelovanja tako rekoč na dnevnem redu. Rojeval se je več let, zamisel sama pa sega že kakšno desetletje nazaj.

Uvodno misel je na petkovem srečanju, ob predstavitvi zahtevnega raziskovalnega načrta (simbolika je dovolj jasna, saj se z gradom označuje Gorica, z vrtnico pa Nova Gorica) povedal ravnatelj SLORI prof. Darko Bratina, ki je pojasnil razloge in cilje zahtevne in razčlenjene, v mnogem edinstvene, sociološke raziskave, ki bo trajala nekaj let, ali celo desetletje.

Zahtevni projekt, katerega nositelja sta Laura Bergnach in Milan Bufon ima več ciljev. Glavni, ki si ga raziskovalci postavljajo je odkriti in razumeti kako prebivalstvo goriškega prostora, pri tem je mišljeno prebivalstvo tako na italijanski, kakor na jugoslovanski strani meje, razumeva mejo, z njo in ob njej živi, skuša obiti ovire, ki jih ta ločnica, danes vsekakor manj, v preteklosti veliko bolj, postavlja. "Gre za nekakšen vpogled, pregled goriškega prostora z različnih vidikov, za ugotavljanje v kolikšni meri se meja

obnaša kot razdiralni, oziroma povezovalni faktor v ekonomskem, družbenem in kulturnem življenju Goriške", če hočemo ta projekt vsaj približno ponazoriti s preprostimi besedami.

Poleg tega osnovnega cilja, ima raziskava še nekaj manjših, a prav tako pomembnih smotrov: prvi je v izdelavi nekakšne historične retrospektive Goriške, drugi je v izdelavi politično-geografske analize historične obmejnosti na Goriškem, tretji smoter je izdelava demografske in socioekonomske analize prebivalstva obmejne regije, četrti smoter predstavlja analiza spreminjanja prostora kot posledice prisotnosti meje, peti pa bo predstavljala analiza razvojne dinamike Gorice in Nove Gorice.

Celoten načrt bo potekal v devetih fazah, od osnovne, bibliografske raziskave, preko različnih analiz, izdelave kartografije do sestave končnega poročila.

Pri izvedbi sociološke raziskave se bo SLORI, poleg oslanjanja na obstoječo dokumentacijo, ki je resnici na ljubo na tem specifičnem področju precej skromna, poslužil tudi zunanjih sodelavcev. Pravi utrip prostora bodo skušali izmeriti z anketami, ki bodo zajele tako prebivalstvo na italijanski strani (slovenske in italijanske narod-

nosti in drugih), kakor tudi prebivalstvo na jugoslovanski strani meje. Vprašanja bodo seveda zajemala zelo različno problematiko.

Specifičnost sociološke raziskave tega prostora je namreč prav prisotnost različnih narodnosti.

Kaj bodo sociologi uspeli "izbrskati" bomo torej izvedeli čez nekaj let. Takrat bo mogoče izmeriti in kodificirati (s številčnimi ali drugimi načini prikazovanja) tudi kako se je utrip in dojetje prebivalstva obmejnega prostora spreminjal v času. Tudi to predstavljajo spodbudo in obenem izziv za raziskovalce, ki so dejansko že zavihali rokave. Opravljena je bila namreč že vzorčna anketa, s sodelovanjem ustanove SVG, med 1200 prebivalci obmejnega prostora (zajela je 800 oseb v Italiji in 400 na sosednjem območju novogoriške občine). Anketirancem so bila postavljena vprašanja o tem, kako dojemajo Gorico in Novo Gorico, kot eno samo kulturno-zgodovinsko stvarnost, ali kot dve ločeni stvarnosti. Dalje kako si zamišljajo "veliko Gorico", mesto z dvema jezikoma in dvema kulturama. Postavljeno je bilo tudi vprašanje o razlogih, ki ovirajo in zastavljajo sodelovanje med Gorico in Novo Gorico. Na razpolago so že tudi prve analize odgovorov približno polovice anketirancev.

Nova pobuda Kinoateljeja za italijanske someščane

Slovenščina je enostavna z multimedialnim tečajem

»Imate težave z jeziki? Učenje slovenščine je enostavno z novim multimedialnim tečajem, ki ga prireja Kinoatelje in Kulturni dom v sodelovanju s Centrom za slovenščino kot drugi jezik pri Filozofski fakulteti v Ljubljani«. Tak reklamni spot smo v teh dneh lahko poslušali po nekaterih krajevnih radijskih postajah, lepaki in letaki s podobno vsebino so tako rekoč preplavili mesto, informacija o novem tečaju slovenščine pa se širi tudi drugače. Na primer s pismi več kot 800 članom Kinoateljeja, iz srede katerih je pravzaprav izšla potreba po tečaju.

Člani Kinoateljeja, ki so si s filmsko dejavnostjo prevzeli tudi vlogo povezovalca med slovensko in italijansko kulturo, so skušali poiskati primeren odgovor na to potrebo. Kot nam je povedal Aleš Doktorič, ki koordinira tečaj, so se za ta korak odločili ob spoznanju, da na tem področju sicer obstaja določena ponudba, ki pa ni dovolj kakovostna in najbrž zaradi tega ne ustreza pričakovanjem zainteresentov. Novi tečaj slovenščine zato ne želi biti eden takih, pač pa naj bi se pč svoj zasnovi bistveno razlikoval.

Predvsem je garancija za kakovost tečaja vključitev pedagogov iz ljubljanskega Centra za slovenščino, saj pomeni to bistveno drugačno kakovostno raven. Nadalje je pomembna

značilnost njegova multimedialnost, ki je že pritegnila radovednost masokoga. Multimedialnost gre razumeti v več smislih: predvsem v uporabi raznih tehnik in pripomočkov za učenje jezikov, od magnetofonov, avdiovizualnih pripomočkov do filmov in drugega. Ob tej za sodobne pojme že nujni multimedialnosti pa gre zamisel tečaja še dlje in se uresničuje v geslu »ne samo jezik«. Tečajniki naj bi namreč poleg jezika spoznavali tudi slovensko kulturo, zgodovino, še posebej pa prisotnost Slovencev v primorskem in ožje goriškem prostoru. To jim bo omogočeno s predavanji, filmi in gledališkimi predstavami, obiski in izleti. S tem želijo torej organizatorji dati odločen doprinos k zavesti o multikulturalnosti tega prostora in omogočiti delu prebivalstva, ki je bil prikrašan za pomembno sestavino tega duhovnega bogastva, da polneje zaživi ob poznavanju in koriščenju vseh raznolikih jezikovnih in kulturnih prvin. Tečaj bo skupno obsegal 110 ur predavanj, na koncu je predviden izpit z diplomom Ljubljanske univerze in možnost poletnih tečajev v Sloveniji. Interesenti (kdo med našimi bralci nima znanec, ki bi se lahko naučili slovenščino?) se morajo čimprej prijaviti v Kulturnem domu (dopolodne, tel. 33288) ali v knjižnici D. Feigla (popoldne, tel. 531733).

Odprto pismo sovođenjskemu županu

Objaviti je treba kriterije za dodeljevanje telovadnice

Prejeli smo, s prošnjo za objavo, naslednje, odprto pismo, naslovljeno g. županu v Sovodnjah in občinskemu odboru. Pismo objavljamo v celoti:

"Odbor SZ Soča, ki deluje v sovođenjski občini prosi gospoda župana in občinski odbor, da bi objavil kriterije po katerih je občinska komisija za uporabo telovadnice dodeljevala ure za treninge posameznim društvom. Na zadnji občinski seji je namreč gospod podžupan v zvezi z uporabo telovadnice izjavil, da se bo ob-

činska komisija za uporabo telovadnice ravnala po določenih kriterijih, ker je urnik še vedno "začasn", po našem mnenju.

Mi pa se sedaj sprašujemo, kakšni so ti kriteriji, ker je komisija odobrila urnik, kjer so bile upoštevane želje samo nekaterih društev, medtem ko želja in potreb SZ Soča sploh niso jemali v poštev. Tako ravnanje je po našem mnenju pristransko, saj ne upošteva potreb vseh društev v enaki meri. Vsi skrbimo za mladino in tudi naša mladina pripada sovođenjski občinski skupnosti."

S spoštovanjem
Edi Pellegri

■ Dr. Vincenzo Panico, prefekturni upravitelj goriške KZE sporoča, sklicujoč se na sporočilo o upočasnjem ritmu dela v operacijskih sobah splošne bolnišnice, zaradi preureditvenih del, da se bodo zunajni operacijski posegi kljub vsemu opravljali. Za manj nujne kirurške posege, za katere ni možna odgoditev, pa bodo poskrbeli v bolnišnici v Trzinu.

Občinska uprava vabi družine preminulih v letu 1970 — pokopanih v 20-letnih grobovih osrednjega pokopališča in preminulih v letu 1960 — pokopanih v obrobni 30-letnih grobovih istega pokopališča, naj se javijo pri uradu Občinskega pogrebne podjetja (Ufficio Trasporti Funebr) — Trg Municipio 1, od 10.30 do 12. ure, da čimprej obnovijo koncesije, sicer bodo posmrtni ostanke pokopnih prenesli v skupno kostnico.

Srečanje in slovesnost v Kulturnem domu

Mladi gradijo Evropo

V petek je bila v Kulturnem domu osrednja slovesnost ob srečanju mladine iz šestih evropskih držav na pobudo Evropeistične akademije FJK. Javni razpravi na temo "Moja država in združena Evropa" je sledilo lepo število dijakov šolskega centra Branko Brelih iz Nove Gorice, goriškega zavoda Ferri, zavoda Maligani iz Vidma ter številni mladi predstavniki iz Avstrije, Francije, Češkoslovaške in Madžarske (med temi je bili tudi dijak iz Tirane).

Namen posveta, ki je potekal pod pokroviteljstvom generalne tajnice Evropskega sveta Chaterine Lalumiere, dežele FJK, goriške občinske in pokrajinske uprave, Trgovinske zbornice in Goriške hranilnice, je bilo preverjanje potrebe po utrjevanju evropeističnega duha.

Uvodoma je spregovoril predsednik Evropeistične akademije FJK Fabio Illusi, ki je poudaril pomembnost graditve in utrjevanja evropske enotnosti prav v deželi kot je naša, kjer se srečujejo razne kulturne prvine. Slavnostni govornik je bil vladni podtajnik in evropski poslanec Martino Scovaccich. Dejal je med drugim, da bodočnost Evrope pripada mladini in da bo prav mladina dokončno oblikovala novo celinsko ureditev. Pohvalil je predvsem madžarsko državo, kjer se je začelo odpiranje vzhodnega sveta proti evropskemu zahodu.

Za Scovaccichijem je spregovoril ravnatelj evropskega mladinskega centra Franco Marziale. Ta je nato v imenu generalne tajnice Evropskega sveta Chaterine Lalumiere izročil predsedniku Evropeistične akademije FJK prof. Illusiju zastavo evropske skupnosti. Podelili so tudi priznanja.

V drugem delu večera je ravnatelj Evropeistične akademije FJK Pio Baissero predstavil predstavnike udeleženi državi, ki so prebrali, vsak v svojem materinem jeziku, nekaj misli o svoji državi in o pomenu združevanja Evrope.

Udeleženci mednarodnega srečanja so bili v Gorici že od ponedeljka.

Na sliki (foto Čubej): med petkovo osrednjo proslavo v Kulturnem domu ob srečanju mladine iz raznih evropskih držav.

Jutri in v prihodnjih dneh volitve na srednjih šolah

Na slovenskih srednjih in višjih šolah bodo v prihodnjih dneh opravili volitve v razredne svete. Jutri bodo v dopoldanskih urah volili dijaki na učiteljsku Simon Gregorčič in na gimnaziji-liceju Primož Trubar. V popoldanskih urah (ob 17. uri na liceju, ob 17.00 na učiteljsku) bodo svoje predstavnike v razredne svete volili starši. Prav tako jutri bodo od 17.30 dalje volitve tudi na srednji šoli Ivan Trinko v Gorici in Doberdobu. Dan kasneje, in sicer v torek, 30. t. m., bosta na vrsti trgovski zavod Ivan Cankar in temu priključeni oddelek tehnično trgovskega zavoda Žiga Zois. V dopoldanskih urah bodo volili dijaki, popoldan pa bo na obeh šolah od 16. do 18. ure volilno zborovanje staršev, sledile bodo volitve. Na tehnično industrijskem zavodu Galilei pa bodo opravili

volitve šele konec naslednjega meseca, in sicer 26., 27. in 28. novembra.

Iz delovanja krajevnih ustanov

Tudi v prihodnjem tednu bo delovanje rajonskih svetov dokaj živahno. Jutri, v ponedeljek se bosta namreč sestala rajonski svet za Ločnik ter za Podturn in Sveto Ano (pričetek ob 20.30). Svetovalci bodo med drugim vzeli v pretres novi pravilnik občinskih otroških vrtcev. Dan kasneje, v torek, 30. t. m. ob 20. uri, pa se bodo sestali svetovalci za rajon na Rojcah.

V torek ob 17. uri je sklicana tudi seja goriškega pokrajinskega sveta.

PRESTIAUTO

- Do trideset milijonov lir, ki jih boš lahko vračal z ugodnimi mesečnimi obroki v časovnem roku do štirih let
- V prvem letu boš brezplačno razpolagal z vrsto posebnih zavarovanj, ki smo si jih zamislili v sodelovanju s SAI
- (0481) 387333 NEPOSREDNA ZVEZA PRESTIAUTO Posebna telefonska številka, na kateri boš dobil katerokoli pojasnilo

Banca Agricola Kmečka banka Gorica

HERE GORIZIA

SASA

ACI

105

OUTLINE

MOTORSPORT RACING

MOTORISTIČNA PRIREDITEV TREH BENEČIJ

GORICA - sejmišče 27. oktober - 4. november

URNIK: delavniki: 17.00 - 21.00 ■ prazniki: 10.00 - 21.00

Praznik najrazličnejših motorjev

PROGRAM

NEDELJA, 28. OKTOBRA: ob 11.00 Kvalifikacije za tekmovanje »Superbiker's Trophy«, ob 12.00 Srečanje »JAGUAR CLUB ITALIA«, ob 14.00 Superbiker's Trophy »Memorial Mauro Michelazzi« - Trofej »IL PICCOLO« - Akrobatski trial s S. Canobbioni in W. Favarinom

PONEDELJEK, 29. - TOREK, 30. - SREDA, 31. OKTOBRA: Akrobatski trial in šola za trial s S. Canobbioni in W. Favarinom. Poskusne vožnje za občinstvo s kart-cross

Rally

Superbikers

Publika

Hitrost

Kulturni delavec Aldo Klodič o zasnovi letošnje prireditve na Ljesah in njeni preteklosti

Beneški 17. senjam v znamenju zborov

Rojstvo Sejmâ beneške pesmi sega v daljino leto 1971, zametki pa so bili že prej v prireditvah Naš božič in Trpljenje Jezusa Kristusa z zbori, ki so peli stare pesmi, in predvsem v mislih nekaterih, ki so se gibali v okviru in v bližini društva Rečan na Ljesah. Pravezprav pa bi morali seči še za nekaj let nazaj, ker se je »gibanje«, ki je botrovalo vsem kasnejšim pobudam, začelo že kmalu po letu '65, ko je don Rino Markič prišel na Ljese. Ob mladim in živahnem duhovniku se je že tedaj pojavljala tudi prav tako nemirni in vsestranski Aldo Klodič (Clodig), ki je oddeljal organiziral vse Sejmâ, bil na njih istočasno avtor, včasih napovedovalec in celo med nastopajočimi. V zadnjih letih se res najraje skriva za kulisami, zato pa zna seveda marsikaj povedati.

Tako se Aldo Klodič spominja, da je prvo letu na Sejmû, ki se je tedaj še imenoval Praznik slovenske pesmi, tekmovalo le šest popevk. Vmes se pojavlja naziv Praznik slovenske cerkvene pesmi, šele potem se je prireditve preimenovala v Senjam.

Od šestih pesmi prvega Sejmâ smo prišli na 18 pesmi leta 1987. Te so bile predstavljene, zraven je bilo še nekaj drugih, ki jih nismo sprejeli. Selekcija morda ni bila tako velika kot na drugih festivalih, bila pa je. Tu pri nas je bilo malo kantavtorjev, nikoli nam niso ljudje poslali besedila in glasbe skupaj. To je delal, recimo, Keko, precej kasneje so prišli Rino Chinese, Franco in Guido, Chiabudini. Najpogostejše smo imeli tekste in smo mi iskali avtorje, da so napisali glasbo. Drugi problem je predstavljal orkester, ki je moral igrati vse pesmi. V začetku so nam pomagali Furlani. Na neki način so se ob Sejmû rodili tudi Nediški puobi: tedaj smo peli don Rino, jaz in še dva, imenovali smo se Štiri Jakopi, prvič smo peli kot kvartet, iz tega se je razvil zbor.

Zanimalo me je, kakšnemu zgledu je sledil Senjam in če je ta oblika po 19 letih in 17 izvedbah še dobra.

Za zgled so nam bili predvsem laški festivali v Furlaniji, recimo v Pradamu. Tudi sodelovali so v začetku furlanski avtorji. Vendar bi zgodovino Sejmâ razdelil pravzaprav v dve obdobji: v dobo pred Kekom, ki se je bolj naslanjala na tradicionalne pesmi, in na dobo, ko je Kekotovo sodelovanje približalo festival mladim, saj je Keko poznal vse, kar je po dolinah kaj ropotalo. Tako je Keko predvsem po potresu dal sodobnejšo zasnovo Sejmû. Včasih smo delili: prvi večer je bil posvečen tradicionalnejšim pesmim, drugi pa modernejšim. Moram pa reči, da so zmagovale vedno pesmi, ki so bile tradicionalnejše.

Dokler imamo ljudi, ki še delajo, je ta oblika dobra. Zadnja leta izdamo ob vsakem Sejmû kaseto z motivi, včasih bi bili potrebni celo dve. Vendar festival ne doživlja nobene krize glede ljudi, čeprav je res, da krije vso glasbeno plat Keko, ki se je v zadnjih letih morda začel ponavljati. S tem v zvezi smo imeli tudi manjšo polemiko med starejšimi in mlajšimi, ki zahtevajo sodobnejšo smer. Vendar je glavni - problem dvorane. Lani smo poskusili organizirati Senjam pod šotorom, a nas poskus ni navdušil predvsem zaradi slabe akustike in povsem različnega vzdušja.

Govorila sva nato o letošnji obliki Sejmâ.

S Kekom smo pravzaprav načrtovali Senjam zborov, nismo pa mislili na cerkvene pesmi. Spet smo zadeli na problem dvorane, ki potrebuje nekaj popravil. Res je problem tehnične narave (električna napeljava, strelodoh, dohod za prizadete in podobno), terjal bi le nekaj mesecev dela in seveda nekaj denarja, a zavrla so ga zadnje volitve. Po dvasetih letih velike ljubezni in sodelovanja so nastali razni spori, zamere, ki prav ne peljejo nikamor. Ko bi uspeli spraviti odgovorne (župana, župnika in društvo) v gostilno za isto mizo, bi se morda zmenili. Vsi bi se morali potruditi, saj dvorana koristi celotni skupnosti.

Nismo mislili, da je čas že zrel za tako prireditev, kot je letošnja. Velik dosežek je, recimo, da bodo vsi zbori peli slovensko, tudi tisti, ki v cerkvi pojejo italijansko, ki niso nikoli v cerkvi peli slovensko. In uspelo nam je prepričali ljudi, da pojejo slovensko brez vsakega kompromisa. Mislim, da je velik rezultat: imamo 13 zborov, če ne štejemo Drežnice, ki je gost, ali skoraj 180 pevcev, ki bodo peli slovensko. Manjka Zbor Monte Canin, ki pravkar izdaja kaseto in ni mogel priti. Želeli smo povabiti še nekatere zборе, ki delujejo čez mejo, ker mislimo, da spadajo v »beneški prostor«.

Letos smo tudi skušali, da bi ustvarili povezavo med tekstem in glasbo. Uspelo mi je pri mnogih zborih, a ne pri vseh. Žal, manjkajo nekateri zbori, denimo iz Sovodenj in Podbonesca, pa Nediški puobi. Moram tudi reči, da je v vseh zborih poleg starih tudi veliko mladih, kar je razveseljivo, ker pomeni, da petje v zboru uspe zanimati tudi mlajše. In tu ne mislim samo na zbor Pod lipo, ki je povezan z glasbeno šolo. Prijetno presenečenje so bili, recimo, otroci iz Kosce, ki niso nikoli imeli nekoga, da bi jih vodil; v zboru ima najstarejši pevec 17 let.

Zbori so si v zadnjih letih nekoliko opomogli. Tudi pristopili so z dokajšnjim navdušenjem, ker mislim, da jim odgovarja tak Senjam. Res je samo pet ali šest zborov, ki premorejo 25 ali 30 ljudi, kot Sv. Lenart, Pod lipo, Ukve, Matajur, drugi so manjši, po 10 ali 15 ljudi. Pri vsem pa je zanimivo, nihče si tega ni pričakoval, da bodo zbori peli brez glasbene spremljave.

Mislili smo tudi, da bodo vsi zbori lahko zapeli skupno pesem. Morda bodo res, a »spontanost«, ker bo prišlo samo od sebe. Ugotovili smo namreč, da pesem Lepa si Roža Marija, ki je tu v Benečiji nekakšna »državna himna«, res pojejo vsi, a vsak na svoj način. Tudi ne bi nič pomagalo, ko bi razdelili note. Če jo bodo res zapeli, to ali katerokoli drugo pesem, bo zaključek vsekakor zelo ljudski...

Pogovor zapisala
NADJA KRIŠČAK

Prvi Senjam, ki se je še imenoval Praznik beneške pesmi, je bil v Hlodiču 25. julija 1971. Drugi Senjam je bil približno ob istem času leto kasneje na Njivi, kjer stoji sedaj telovadnica. Leta 1973 so se Benečani odločili za revijo cerkvenih pesmi pod geslom Plejmo vsi kupe. Tedaj je nastopalo pet zborov. Letošnje že 17. izvedbe Sejmâ, ki bo ponovno v znamenju cerkvene pesmi, se bo udeležilo kar trinajst zborov. Poleg vrste znanih in priljubljenih verskih napevov bo vsak predstavil tudi novo, za priložnost napisano pesem. V cerkvi Sv. Marije in Nives na Ljesah (na zgornji sliki cerkev pred obnovo) bodo danes ob 14.30 zapeli:

zbor Rečan z Ljes (nova pesem *Usliši*, besedilo Aldo Klodič/glasba Davide Klodič);

cerkveni zbor iz Tarbija (*Tebe Marija*, Walter Qualizza);

cerkveni zbor iz Ukev (*Zdrava Marija*, Antonio Qualizza);

zbor Valli San Leonardo iz Podutane (*Marija brani nas, potresi*, Valentino Birtig in Valentina Petricig / *Angela Petricig*);

cerkveni zbor iz Kosce (*Parvo sveto obhajilo*, Aldo Klodič/Davide Klodič);

pevska skupina iz Rezijske (*Oča naš*, Rino Chinese);

zbor Naše vasi iz Tipane (*Ne se buoj*, Lucjan Slobbe);

cerkveni zbor iz Kravaria (*O gospod ti pravi muoj vodnik*, Antonio Qualizza);

zbor Pod lipo iz Barnasa (*Iz globočine*, besede iz Biblije/Nino Špehonja);

cerkveni zbor iz Barda (*Mislič na buojše dan*, Viljem Černo/Oreste Rosso);

cerkveni zbor iz Drežnice (*Dete božje*, Alojz Rakušček);

cerkveni zbor Sv. Pavla iz Černeč (*Usmiljen in milostljiv je naš gospod*, Valentino Birtig/Valentina Petricig);

zbor Matajur iz Klenja (*Pesem za slovo*, Francesca Klodič/Davide Klodič).

Pripravili in uredili
NADJA KRIŠČAK in DAMIANA OTA

Korenine zborovskega petja segajo v beneško izročilo

Nino Špehonja se je rodil v Tarčetu leta 1933, živi in dela pa v Petjagu. Z Valentinom Simonitijem je bil leta 1974 pobudnik Glasbene šole v Benečiji, v isti dobi je začel tudi voditi zbor Pod lipo iz Barnasa. Svoje pedagoško delo dopolnjuje z zbiranjem in prirejanjem beneških ljudskih pesmi.

Zborovsko petje je bilo ob koncu druge svetovne vojne glavna značilnost slovenske ljudske kulture v Nadiških dolinah. Ljudje so peli v cerkvah in povsod, ko je bila za petje priložnost. Tedaj je obstajalo mnogo ljudskih pevskih skupin, cerkvenih in posvetnih; take skupine so pele predvsem v gostilnah ali vsekakor ob družabnih priložnostih. Delovalo je tudi precej pevskih zborov, ki so jih vodili dirigenti, pogosto samouki ali s skromnim poznavanjem glasbene teorije. Vredno se je spomniti, denimo, zbora iz Landarja z učiteljem Blatinijem, zbora iz Laz z organistom Zacario Gubano, zbora iz Mrisna s pevovodjo Giuseppejem Zorzo (po domače Pico). Vsaka večja župnija je tedaj premogla zbor z učiteljem.

Odprije meja po drugi svetovni vojni je izpraznilo vasi in s tem tudi cerkve. V zborih so začeli primanjkovati moški glasovi, zaradi česar so zbori začeli hirati. Stanje se je poslabšalo, ko je liturgična ureditev dovolila uvajanje »modernih« melodij, ki se niso ne jezikovno ne melodično navezovala na izročilo. Uvajanje novosti je zaprlo usta ljudstvu, ki je raje obmolnilo. Zborovsko petje je izginilo iz cerkva in prepustilo mesto nekakšnemu enoglasnemu petju.

Prepozno smo zaznali praznino, ki jo je ustvarilo pomanjkanje ljudskega zborovskega petja v cerkvah, odsotnost nekakega repertoarja, v katerem se je ljudstvo prepoznavalo. Zaskrbelo je nekatere duhovnike, ki so skušali v 60. letih ljudi spet privaditi na zborovsko petje. Rezultati so bili skromni in vzrok je bil jasen: predlagali so pesmi in skladbe, ki jih ljudstvo ni prepoznalo za svoje. Nihče se tedaj ni zavedel, da so bili rezultati popolnoma drugačni, ko so bile predlagane »ljudske« pesmi, recimo Lepa, si lep ali O stuokrat srečna duša ti. Za obuditev zborovskega petja v cerkvah je pravilna in uspešna pot vodila skozi ljudsko zakladnico. Vendar so mnogi, zaradi neke politične izbire ali pomanjkanja razsodnosti, še naprej vsiljevali pesmi, ki niso imele nič skupnega z izročilom. Ljudje v cerkvah niso več peli

ali bolje - za daljše obdobje se v cerkvah ni več pelo.

Odsotnost petja je bila še posebej zaznava in celo nevzdržna v najbolj svečanih trenutkih liturgičnega leta.

Prav ob tej potrebi so se rodili zbori, ki so se zelo razlikovali od prejšnjih: izginila je ljudskost in zbori so imeli določene ambicije, čeprav na amaterski ravni. Pobudniki in dirigenti teh novih zborov so bili najpogostejše sami duhovniki. Taki so bili, recimo, zbori v Briščah, Mrisnu in na Ljesah, pa še nekateri. Njihov repertoar je bil vezan na liturgične potrebe.

V 70. letih je kulturno osveščanje v Nadiških dolinah botrovalo rojstvu zborov, ki so zelo skrbeli tudi za formalno plat: izdelali so si statut in si zadali cilje, politične izbire so bile v glavnem precej jasne in zbori so si tudi izbrali ime, denimo Zbor Rečan z Ljes, Zbor Pod lipo iz Barnasa, Zbor Sv. Lenarta, Nediški puobi iz Podbonesca, Zbor Naše vasi iz Tipane in nazadnje Zbor Matajur iz Klenje. To so zbori iz doline, pa tudi zbori iz raznih občin Nadiških dolin.

O vlogi teh zborov lahko marsikaj razberemo iz njihovih statotov, celo med vsticami: nekateri skušajo kriti liturgične potrebe svoje župnije, drugi pojejo v cerkvi, ker se tako lahko srečajo z občinstvom, ki je drugače nedosegljivo. Vsi so povezani ali iščejo povezave z izročilom, vsaj v repertoarskem smislu. Vsi zbori nudijo pevcem možnost družabnosti, saj se redno srečujejo, in kulturnega udejstvovanja. Pri tem je zaznavno, da čutijo potrebo po takem delovanju v glavnem osebe, ki imajo določeno izobrazbo, medtem ko je popolnoma odsotna delavska komponenta.

Repertoar je seveda različen pri vsakem zboru. Nekateri zbori so celo zapisali v statut, da bodo ovrednotili ljudsko izročilo Nadiških dolin z raziskavami, preučevanjem in spoznavanjem ljudskih motivov. V glavnem lahko trdimo, da vsi zbori vsaj delno črpajo iz ljudskega izročila, tako cerkvenega kot posvetnega.

NINO ŠPEHONJA

Na Sejmû tudi priznanja štirim beneškim srebrnomašnikom Družijo jih Nadiške doline

Senjam sovпада letos s posebnim jubilejem: 25 let je namreč minilo od 29. junija 1965, ko je nadškof msgr. Giuseppe Zaffonato v videmski stolnici posvetil štiri beneške novomašnike. Don Gariup, don Mateucig, don Qualizza in don Zuanella so duhovniški poklic od vsega začetka tesno povezali s svojo narodnostno zavestjo. Svoje poslanstvo opravljajo s posebno pozornostjo do slovenske tradicije beneških ljudi, jo z novimi močmi bogatijo in utrjujejo. Ob letošnjem Sejmû v znamenju beneške cerkvene pesmi se bodo dolgoletnemu požrtvovalnemu delu štirih duhovnikov s posebnim priznanjem zahvalile tudi Kulturne organizacije Videmske pokrajine.

Mario Gariup je doma iz Topolovega (občina Grmek), kjer se je rodil 18. novembra 1940 in se prvi dve leti tudi šolal. Osnovno šolo je dokončal v Čedadu in se nato šolal še v Castelleriu in Vidmu, kjer je stopil tudi v bogoslovje. Po posvečenju je novo mašo daroval v rojstnem Topolovem 4. julija 1965. Že isto leto je postal kaplan v Pavii pri Vidmu, nato v Mužcu, ko je istočasno bil tudi župnik v Dordolli in Bevorchiansu. Od 8. decembra 1974 je župnik v Ukvah in Ovčji vasi v Kanalski dolini. Ljubiteljsko se ukvarja z glasbo, zborovodstvom in slikarstvom. Kot dolgoletni publicist je že pred 15 leti zasnoval periodični župnijski vestnik Ukve. Zaradi prirejanja tečajev slovenskega jezika se je moral marca 1977 braniti tudi pred sodiščem, v va-

seh Kanalske doline se hrabro poteguje za jezikovne in naravne pravice slovenskega prebivalstva, v Ukvah je zasnoval tudi kulturni center Lepi vrh, ki je namenjen predvsem mladini. Sam je napisal in izdal več publikacij o zgodovini Ukev in Ovčje vasi.

Marino Qualizza je doma od Sv. Lenarta, kjer se je rodil 6. oktobra 1940. Šolati se je začel v domačem kraju in nato stopil v videmsko nad-

škofijsko semenišče, po končani gimnaziji in liceju je oktobra 1961 odšel v Rim in študiral teologijo na Gregorijanski univerzi. Dve leti po posvečenju je postal poverjeni profesor za klasično jezikoslovje na gimnaziji v nadškofovskem semenišču, po doktoratu na Gregoriani pa še profesor dogmatike v videmskem bogoslovnem semenišču. Poleg tega je ravnatelj Višje teološke šole. Leta 1977 je ustanovil in vodi večerno teološko šolo za odrasle, pred šestimi leti je postal stolni župnik in monsignor. Piše za revijo Creddere oggi in videmski tednik La vita cattolica, posebno dragoceno je njegovo seznanjanje italijanskih krogov s slovensko beneško problematiko, od novembra 1983 pa je tudi odgovorni urednik Doma. Aktivno je prisoten v številnih beneških društvi, veliko pozornosti je posvetil Trinkovemu liku, na raznih področjih pa se odločno zavzema za narodnostne pravice Benečanov, v imenu katerih pravi: »Hočemo zakon, ki nam bo pustil, da bomo lahko ostali to, kar smo.«

Božo Zuanella je najmlajši izmed štirih. Rodil se je 25. decembra 1941 v Bijačah (v občini Podbonesec), njegovi starši pa so bili iz Matajurja, kamor se je družina preselila leta 1957. Šolal se je najprej v Tarčetu, nato na semenišču v Castelleriu, bogoslovje je doštudiral v Vidmu. Po posvečenju je bil kaplan v Gallerianu, pred 15 leti pa je postal župnik na Trčmunu. Ob sodelovanju z Novim Matajurjem veliko piše predvsem za Dom. Od 1985. leta je tudi predsednik istoimenske zadruge, ki izdaja list in druge publikacije. Že vrsto let se ukvarja s toponomastiko in onomastiko in je v tem smislu objavil članke o vseh vaseh v Nadiških dolinah. S Pavlom Petričičem sta pred kakim letom objavila zgodovinsko raziskavo občine Špeter z naslovom

Atlante toponomastico. Za svoje raziskovalno delo pa je še pred izidom knjige dobil eno najuglednejših beneških priznanj, Lastro landarske banke. Dionisio Mateucig se je rodil pri Pacuhu (v občini Dreka) 3. decembra 1937. Med štirimi srebrnomašniki je najstarejši. Kot ostali je osnovno šolo obiskoval v domači vasi, kot don Zuanella pa je študiral na semenišču v Castelleriu in na videmskem bogoslovju. Po posvečenju je bil kaplan v Cussignaccu pri Vidmu, leta 1973 pa je postal župnik v Forni di Sotto (Karnija). Šest let pozneje so ga premestili v Sappado, kjer je župnik še danes. Čeprav se je njegova družina odselila, je ostal don Nizio vedno povezan z rodno vasio in beneškimi dolinami.

Z drugega abonmajskega koncerta Glasbene matice v Trstu

Uspešno podajanje Mozarta in sugestivna Stabat mater

V sredo, 24. t. m., je bil na vrsti drugi koncert letošnje abonmajske sezone Glasbene matice. V nabito polni cerkvi Sv. Antona Novega so gostovali Simfonični orkester konservatorija iz Kromeriža, Mešani pevski zbor Žerotin, Akademski pevski zbor iz Olomouca ter vokalni solisti Zdenka Mollikova (sopran), Jitka Zerhauova (mezzosopran), Milan Voldrich (tenor) in Richard Novak (bas).

Pod vodstvom dirigenta Stojana Kureta je orkester začel program z Mozartovim Koncertom v G-duru KV 216, kot solist pa je nastopil violinist Igor Kuret. V tej skladbi, ki še vsebuje prvine poznega rokokaja, kot so ljubkost, nežnost, igrivost ter uporaba različnih tem brez nadaljnega razvijanja in poglobljanja, se vendar Mozart ne drži stroge stilistične tradicije, saj je v njej že močno zaznavna skladateljeva nedvomno originalna glasbena osebnost, ki ljubi poslušalca presenetiti z elementi čustvenosti in vznemirjenosti. Orkester je uspešno podal značilnosti Mozartovega stila tako v pasajah polnih pevne elegantnosti kot v igrivih in živahnih delih, čeprav je bil v nekaterih trenutkih še zadržan. Nekoliko manj zanesljivo je nastopil violinist Igor Kuret. Njegovo

igranje je že takoj na začetku izrazilo notranjo napetost in morda je to razlog za premalo lahkotno izvajanje gracioznih in briljantnih pasaj v določenih delih prvega in tretjega stavka. Z lepim in toplim zvokom ter v dobri spremljavi mladega okrestra, je solistu uspelo v Adagiu ustvariti sanjsko vzdušje, kljub temu pa je tu, kot tudi v nekaterih drugih lirčnih delih, prišla včasih do izraza pomanjkljivost pri zaključevanju sicer dobro začetnih fraz.

Bodisi zaradi sugestivnega ambienta kot tudi zaradi velikega števila izvajalcev (istočasno so namreč nastopili simfonični orkester, štirje solisti ter v ozadju oba mešana pevska zbor) je zelo efektno izpadla Rossinijeva skladba Stabat Mater. Njena izvedba je bila res kvalitetna, tudi po zaslugi dirigenta Stojana Kureta, ki je znal uspešno združiti vse nastopajoče v homogeno enoto. Solisti so bili glasovno in interpretativno na zelo visoki ravni. Peli so posamezno, v duetih ter v kvartetu, skoraj vedno v spremljavi orkestra, ki je bil pod vodstvom Stojana Kureta s svojim izvajanjem pozoren na vse interpretativne odtenke pevcev. Med solisti sta najbolj izstopali sopranistka Zdenka Mollikova ter mez-

zosopranistka Jitka Zerhauova, ki sta skupaj nastopili v lepem duetu *Quis est homo*, izkazali pa sta se v Arij *Inflamatus et accensus*, ker je bila sopranistka s svojim močnim glasom odlična tudi v nevarnih vokalnih preskokih, ter v cavatini *Fac, ut partem Christi morteum*, v kateri sta glasovna izraznost in lirčno izvajanje mezzosopranistke pričala o njenih izrednih vokalnih sposobnostih. Tudi tenor Milan Voldrich in bas Richard Novak sta s svojima nastopoma navdušila poslušalce v ariji *Cuium animam gementem* za tenor ter v ariji *Pro peccatis suae gentis* za bas. S svojima interpretacijama sta se namreč dobro skladala z vzdušjem, ki ga je orkester z zborom in solisti nakazal že v krasnem uvodu *Stabat Mater dolorosa*. Zbor se je odlično spajal s solisti in orkestrom z lepimi čistimi glasovi in velikimi dinamičnimi razponi ter pripomogel skratka k res dobri izvedbi skladbe, ki je navdušila vse prisotne in izzvala dolg in buren aplavz. Za bis so pevci in orekster še enkrat izvedli sugestivni finale *Amen. In sempiterna saecula*, ki je s svojo mogočnostjo svečano zaključil večer.

VESNA ZUPPIN

Umrl je »kralj« rumbe J. Cugat

BARCELONA — Želja se mu ni izpolnila in ni dočakal leta 1999. Zaradi srčne kapi je včeraj v barcelonski kliniki Quiron umrl »kralj« rumbe in latinskoameriških plesov Javier Cugat. Cugat, ki se je rodil v Barceloni leta 1900, je bil pred nekaj leti nagrajen z barcelonsko zlato kolajno za umetniške zasluge, z istim priznanjem, ki je bilo podeljeno nekaterim vidnim katalonskim umetnikom kot na primer Jeanu Miroju.

Javier Cugat se je lotil študija glasbe, ker je želel spremljati na klavir velikega italijanskega tenorista Enrica Carusa, v analih glasbe in umetnosti pa bo ostal zapisan predvsem kot »kralj« rumbe. Uspeh se mu je nasmehnil že v tridesetih letih, ko se je v Združenih državah uveljavil s tako imenovano »tropsko glasbo«. Priljubljenost njegovega orkestra je temeljila na brezhibnem izvajanju in originalnih priredbah - marsikdo je trdil, da je Cugat dirigiral bolj z nasmehom kot z rokami - ob tem pa tudi na lepih plesalkah, ki so stalno spremljale njegove nastope.

Cugat se je rodil v Barceloni, od koder pa so se njegovi starši izselili na Kubo, ko je bilo Javieru komaj 5 let. Javier se je še zelo mlad preselil v ZDA, kjer je najprej delal kot risar, glasbeno kariero pa je začel ob srečanju z

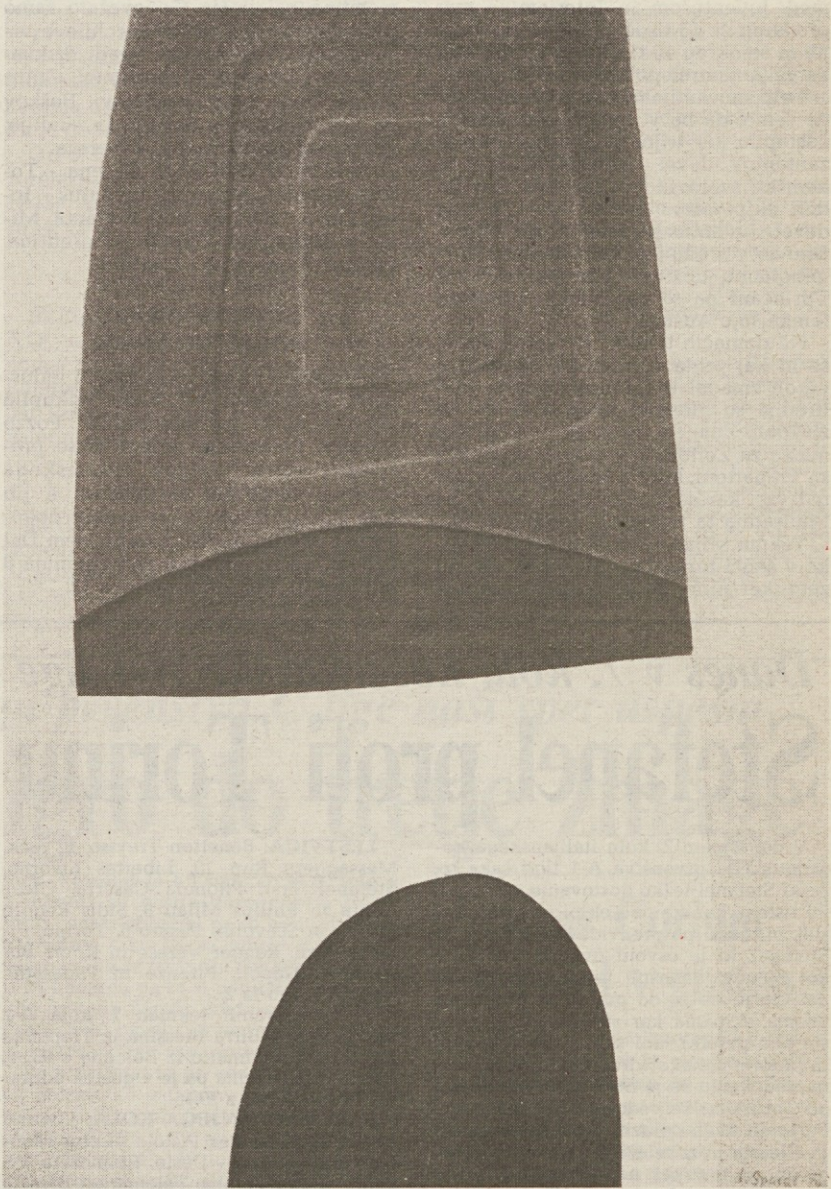
neko žensko, Rito Cansino, ki je bila tedaj solidna pevka in ki se je nato prelevila v »sexy bombo« Rito Hayworth. V kratkem je Cugat zaslovel kot uspešen glasbenik. Z uspehom so se mu odprla tudi vrata Hollywooda, kar je prispevalo k njegovi nadaljni uveljavitvi. V nekaterih filmih je tudi nastopal, čeprav v stranskih vlogah.

V petdesetih letih, ko je njegova zvezda v ZDA že nekoliko tonila, se je Cugat uveljavil v Evropi. Odskočna deska je bila turneja po Italiji, kamor je prispel s tretjo ženo, svetlolaso Abbe Lane. Italija, ki je postopno stopala na pot »sladkega življenja« je sprejela glasbenika, z ženo sta postala zvezdnika tedaj komaj uveljavljajoče se televizije.

V šestdesetih letih se je Cugat, po ločitvi z Abbe Lane, vrnil v ZDA. Njegova zvezda je tedaj že krepko tonila, zablestela pa je spet za kratek čas pred desetimi leti, ko mu je srce že krepko nagajalo: tedaj je Cugat objavil svojo avtobiografijo, v kateri je med drugim vsako od svojih petih žen primerjal z vidnimi skladatelji. Nato pa se je priletni Cugat spet umaknil v zasebno življenje, ker mu je zdravje pešalo in je moral kar 90 krat v bolnico zaradi srčnih napadov. Zadnji napad mu je bil tudi usoden.

Razstava v piranski galeriji sv. Donata

Lojze Spacal in njegov Kras

Prejšnji teden so v piranski galeriji sv. Donata, ki so jo restavrirali po načrtih arhitekta Borisa Podrecca, odprli razstavo slik tržaškega mojstra Lojzeta Spacala. Razstava, ki bo odprta do sredine novembra, je pomemben kulturni doigodek, saj se je umetnik po dolgem času spet predstavil v istem mestecu, kjer ima svoj drugi dom. O Spacalovem delu je na otvoritvi spregovoril znani slovenski likovni kritik Zoran Kržišnik, ki je med drugim poudaril, da je Spacal v svojem slikarstvu naredil drzen preskok, ko je s poslikavanjem lesenih matric svojih grafik vključil v sliko še tretjo dimenzijo in tako angažiral še en čut-tip. S tem je napravil nadaljnji zanimiv premik v smeri, ki jo je živo zasledoval, od kar se je dosledno vrnil h kraški motiviki, se pravi ne več govoriti o stvareh in njihovih materialih, temveč biti v likovnem smislu te stvari in ti materiali sami. Na sliki: eno od razstavljenih Spacalovih del.

V tržaškem Verdiju začetek simfonične sezone

Dirigent spodbudil orkester

Otvoritveni koncert simfonične sezone orkestra gledališča Verdi je v četrtek (s ponovitvama v petek in soboto), vodil 40-letni nemški dirigent Michael Luig, od leta 1989 glavni glasbeni direktor v Augsburgu. V dobesedno zadnjem trenutku je vskočil namesto obolelega Bruna Morettija tako, da se je s tržaškim orkestrom in tudi s programom koncerta lahko v bistvu seznanil v samih dveh dneh. Ta naglica se je v izvedbi zelo heterogenega programa tu in tam tudi poznala, vendar si lahko samo predstavljamo kako bi šele se, če ne bi za dirigentskim pultom stal dirigent takšnega formata, za kakršnega se je izkazal Michael Luig. Razumljivo manjšo preciznost v izdelovanju detaljev je obilno nadoknadil z jasno, odločno in navdušujočo kretnjo, s čimer je potegnil za seboj orkester do take mere, da je muziciral celo preko svojih običajnih karakteristik. Skratka, iz krizne situacije, v kateri se je znašlo umetniško vodstvo gledališča Verdi, je iz-

šel koncert, ki predstavlja spodbuden uvod v sezono, ki se tudi sicer najavlja bogata in zanimiva.

V uvodni skladbi, Koncertu za klarinet in orkester št. 1 ob 73 Carla Marie von Webra, je orkester muziciral z lepim romantičnim občutkom in toplo melodičnostjo in ustvaril na moč ustrezen okvir klarinetu, instrumentu, ki je bil skladatelju še posebej priljubljen. Solist Sebastiano Lo Iacono, sicer prvi klarinetist Verdijevega orkestra in pedagog na tržaškem konservatorju, je izzval iz instrumenta prepričljivo mehke zvoke zlasti v srednjem adagiu in v soigri s tremi rogovi, po drugi strani pa barvitost in virtuoznost v zaključnem Rondou s poustvarjanjem očne skrivnosti gozda v luninem siju.

Od romantike k modernejšemu Poulencu je bil preskok velik, toda dirigent in orkester sta se znala hitro prilagoditi religiozni izpovednosti Poulencove muzike in na več kot lepi

ravni poustvariti akademsko umirjeno intimnost čudovite Glorie za sopran, zbor in orkester.

Dirigent je z jasnim vodstvom znal izluščiti vse barvno bogastvo skladbe, pri čemer je imel solidno oporo tudi v zboru. Sopranistka Milena Rudifera (v Trstu je že nastopila) je s sočnim in kultiviranim glasom prepričljivo odpela solistični part z nežno spevnostjo, ki se je le v višinah občasno zaostрила.

V zaključnih Respighijevih štirih tematskih simfoničnih impresijah cerkvene vitraže, v simfonični pesnitvi Rimski prazniki, delih obsežne karature in zvočne ter ritmične mogočnosti, je dirigent Luig znal zgledno zlititi orkestrove instrumentalne skupine in doseči monumentalne zvočne učinke.

Občinstvo na otvoritvenem koncertu, toda v dvorani je bilo tudi preveč praznih sedežev, je dirigenta in vse izvajalce nagradilo z dolgim aplavzem. (jk)

Miroslav Košuta

TRIJE LJUDSKI EPIGRAMI

VERNOST IN VARNOST

Je naše ljudstvo verno?
O, verno neizmerno!
Iz črne v rdečo cerkev in nazaj,
da si prisluži že na zemlji raj.

NIKAR UTVAR

Ker je bil nekdanj tovariš gospod,
še ne drži, da gospod bo tovariš.
Tudi na Kranjskem velja kot povsod:
če te gospodarijo, ne gospodariš!

ZADREGA DRUŠTVA PISATELJEV

Med pisatelji zadrega.
Kaj jih muči, kaj jih bega?
So zaplodili vstajo,
a čreda hoče - v stajo.

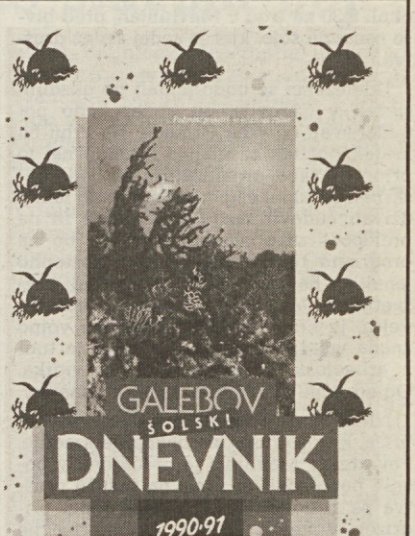
Novi Galebov šolski dnevnik s stripi in uporabno prilogo

Ob začetku šolskega leta smo objavili naslovno stran letošnjega Galebovega šolskega dnevnika, ki je izšel ob izdatni podpori Hranilnice in posojilnice na Opčinah, goriške Kmečke banke, Kmečke in obrtne hranilnice in posojilnice v Nabrežini, Kmečkolavške hranilnice in posojilnice v Sovodnjah, kmečko-obrtne hranilnice iz Doberdoba in Tržaške kreditne banke. Slovenski denarni zavodi poklanjajo dnevnik šolarjem ob mednarodnem dnevi varčevanja.

Urednik Lojze Abram je v novi izdaji poskrbel za kakovostno

obogatitev z ilustracijami in stripi znanega slovenskega ustvarjalca Bineta Roglja, tako da bo dnevnik za šolarje ob nedvomni uporabnosti tudi zabaven.

Zanimiv in še zlasti uporaben je zadnji del dnevnika, ki vsebuje sezname z naslovi vseh slovenskih šol različnih stopenj v tržški, goriški in videmski pokrajini. Tu so tudi navedena vsa kulturna in športna društva ter druge slovenske organizacije. Gre za domiselno in koristno potezo, ki bo šolarjem že v zgodnjih letih omogočila boljše poznavanje naše stvarnosti.

V nogometni A ligi v ospredju tekmi Juventus-Inter in Milan-Sampdoria

Derbija v Turinu in Milanu

TORINO — Za prvoligaško tekmo med Juventusom in Interjem je razprodanih že 53 tisoč vstopnic, na voljo jih je še okrog 10 tisoč najdražjih, vsa-ka velja namreč po 120 tisoč lir.

Tolikšno zanimanje ni presenetljivo, če vemo, da bo v vrstah obeh moštev nastopilo kar trinajst državnih reprezentantov, devet italijanskih in štirje nemški svetovni prvaki. Na lestvici deli ekipi samo točka: Inter jih ima devet, Juventus pa osem. Toda Milančani so v sredini pokalni tekmi v Birminghamu doživeli hud poraz z 2:0, Turinčani pa so na Dunaju pregazili tamkajšnje Austrie.

Na domačih tleh se Juventus doslej še ni kaj prida izkazal. Ni namreč še nikoli zmagal in novega trenerja Maifredija so gledalci prejšnji teden izžvižgali. Zdaj se v glavno piemontsko mesto za Zoffom kot nasprotnik vrača še Trapattoni, ki je z Juventusom zmagal vse, kar se zmagati da, zato je za Maifredija ta tekma še posebej važna.

Tekma Milan - Sampdoria je nekoliko v senci turinskega dvoboja, a samo zato, ker nima dolge tradicije, za les-

tvico pa je navsezadnje še bolj pomembna, saj imajo Genovežani samo točko manj od vodilne Sacchijeve vrste. Milanski trener bo zaradi diskvalifikacije danes sedel na tribuni, Gullit pa na klopi, ostali so zdravi. Boškov pa ne bo mogel računati na Viallija, Bonettija, Vierchowoda in Cereza.

DANAŠNJI SPORED: Cesena - Torino, Genoa - Bologna, Juventus - Inter, Lazio - Bari, Lecce - Atalanta, Milan - Sampdoria, Napoli - Fiorentina, Parma - Roma, Pisa - Cagliari.

Zanussi ne bo odkupil Udineseja

VIDEM — Družba Zanussi in industrije Zamparini ne bosta odkupila Udineseja, ki ga predsednik Pozzo prodaja. Potencialni kupci so se prestrašili starih dolgov videmskega društva, zahtevali so jamstva, a jih niso dobili. Pozzo se še vedno dogovarja s svojim bivšim menežerjem Dal Cinom. Ta za odkup društva ponuja 8 milijard lir, Pozzo jih zahteva 12.

Triestina na Grezarju

V današnji domači tekmi na Grezarju proti Luccheseju bo Triestina verjetno predstavila svojim navijačem novega nakupa Levanta, ki je lani igral v A ligi z Leccejem. Levanto lahko igra kot zunanji branilec ali pa v vezni vrsti. Na treningu je pokazal, da zelo dobro obvlada žogo in tudi odločnosti mu ne manjka, zato mu bo trener Giacomini brž zaupal. Kakorkoli že, zanesljivo lahko rečemo, da tržaški ljubitelji nogometa ne bodo pogršali Giacomarra, ki ga je društvo odstopilo tretjeligašu Casertani.

Triestina potrebuje danes obe točki. Po zadnjih blelih nastopih se je namreč njen položaj na lestvici precej poslabšal. K sreči bo novinec Lucchese nastopil v precej okrnjeni postavi. Manjkali bodo namreč diskvalificirani Simonetta (nekdanji član Triestine v C-1 ligi) in poškodovana Donatelli in

Monaco. Vsi trije so standardni člani začetne enajsterice. Toskansko moštvo trenira znani Corrado Orrico, ki je bil pred nekaj leti eden glavnih predstavnikov novega vala italijanskih trenerjev. Lucchese je sezono začel odlično in je zdaj na lestvici četrta z eno samo točko zaostanka za dvojico Messina-Ancona in s tremi za vodilnim Avellino. Gostje napovedujejo, da bodo v Trstu igrali z enim samim napadalcem (Pacijem), njihov glavni cilj pa bo osvojitve točke. Če bo napad Triestine tudi danes tako jalov, jim verjetno ne bo težko.

PARI DANAŠNJEGA KOLA: Ascoli - Udinese, Barletta - Pescara, Cosenza - Reggina, Messina - Brescia, Modena - Reggiana, Padova - Foggia, Salernitana - Ancona, Taranto - Avellino, Triestina - Lucchese, Verona - Cremonese.

V derbiju 3. nogometne lige

Koper visoko premagal Maribor

KOPER — V slovenskem derbiju tretje jugoslovanske nogometne lige je včeraj na Bonifiki pred okrog 1.500 gledalci Koper kar s 3:0 (0:0) premagal Maribor Branik. Zadetke so dosegli Pevnik (v 56'), Zulič (v 78') in Breznikar (v 85'). V prvem polčasu so se Mariborčani uspešno upirali gostiteljem ter izpeljali celo nekaj nevarnih napadov. Koprčani so izvedli prvi nevarni napad v 1. minuti, vendar je bil Benedejič »prekratek«, velike priložnosti pa so imeli Zulič v 30. in 33. minuti, najbližje zadetku pa je bil Benedejič v 35. minuti po samostojni akciji. Že med odmorom je pričelo deževati in v drugem polčasu so bili pogoji za igro zelo slabi: zaradi naliva je bilo na igrišču vse polno vode in v teh težkih pogojih so se bolje znašli Koprčani. Vodilni zadetek je dosegel Pevnik s prostega strela. Zulič in Breznikar pa sta bila najspretnjša, ko je bilo to potrebno.

Izola je na gostovanju v Sisku gostitelj Segesti iztrgala točko, potem, ko se je tekma v regularnem delu končala 1:1. Pri izjavnju enajstmetrovk so bili uspešnejši Izolani s 6:5.

Na lestvici še naprej vodi Zadar z 18 točkami pred Jugokeramiko, 3. pa je Koper s 13 točkami. Maribor Branik je s točko manj šesti, Izola je z 9 točkami (kolikor jih imajo še Radnik, Rudar, Split) predzadnja, osemnajsta. (Kreft)

Šahovski turnir obmejnih mest Trstu 1. mesto

Na 27. mednarodnem šahovskem hitropoteznem turnirju obmejnih mest in krajev, ki je bil nedavno v Novi Gorici, so prvo mesto prepričljivo osvojili šahisti Trsta I. (Lustuzi, Mocchi, Pertot in Battisti), ki so v 19 dvobojih zmagali in izgubili samo dvoboj z drugouvrščeno Žuster-no pri Kopru (Masleša, Jeras, Brečević in Vrčon). Tretji so bili Pirančani (Veber, Vasič, Znidarčič, Treušič). Razočarali so lanski zmagovalci, šahisti Idrije.

Na turnirju, ki je potekal po Bergerjevem sistemu, je sodelovalo 21 štirčlanskih ekip. Turnirja, na katerem je najboljši rezultat dosegel Pertot (18 točk), se tokrat niso udeležili šahisti iz avstrijske Koroške in Porabja, vendar je bilo tekmovanje v Novi Gorici najbolj množična letošnja manifestacija šahistov ob meji in je bilo izredno borbeno in izenačeno.

KONČNI VRSTNI RED: Trst I. 69,5; Žuster-na 63,5; Piran 63; Postojna I. 58,5; Tolmin I. 57; Trst II. 56; Idrija 54; Nova Gorica 49; Riviera Portorož 43,5; Tolmin II. 40; Ilirska Bistrica 37; Koper in Šempeter 34; Izola 32,5; Postojna II. 30,5; Most na Soči in Anhoval 25; Gorica (I) 23,5; Cerklje 22,5; Solkan 18,5; Sežana 65,5. (S.K.)

Danes v 7. kolu košarkarske A-1 lige Stefanel proti Torinu

V današnjem 7. kolu italijanskega košarkarskega prvenstva A-1 lige čaka tržaški Stefanel težko gostovanje v Turinu. Po tistem, kar sta obe ekipi pokazali doslej, bi moral po predvidevanjih zmagati Stefanel, ki je osvojil dvakrat več točk kot njegovi današnji nasprotniki. Povedati pa je treba, da postaja dvoboj med obema ekipama kar »tradicionalen«, saj sta obe peterki lani skupaj napredovali, in ju torej nekako »družijo« skupna pot. Po napredovanju se je Stefanel bolje znašel od Torina, ki še vedno »išče« sponzorja. Po prvih dveh porazih proti Messaggeru in Clearju je zabeležil 4 zaporedne zmage in se povzpel na lestvici na tretje mesto ter postal tako v pičlem mesecu eno od najbolj prijetnih presenečenj prvenstva.

PARI DANAŠNJEGA KOLA: Ranger Varese - Libertas Livorno, Clear Cantù - Sidis Reggio Emilia, Phonola Caserta - Napoli, Knorr Bologna - Panasonic Reggio Calabria, Messaggero Rim - Firenze, Torino - Stefanel Trst, Filanto Forlì - Benetton Treviso, Philips Milan - Scavolini Pesaro.

LESTVICA: Benetton Treviso, 12 točk, Messaggero Rim 10, Libertas Livorno, Stefanel Trst, Phonola Caserta, Clear Cantù in Philips Milan 8, Sidis Reggio Emilia in Scavolini Pesaro 6, Torino, Filanto Forlì, Ranger Varese in Knorr Bologna 4, Napoli, Firenze in Panasonic Reggio Calabria 2.

V anticipiranih tekmah 7. kola A-2 lige je včeraj Birra Messina iz Trapanija premagala Aprimatic iz Bologne s 93:90, Banco di Sardegna pa je v gosteh odpravil Teorematour z 79:76.

PARI DANAŠNJEGA KOLA: Livorno - Fabriano, Kleenex Pistoia - Lotus Montecatini, Venezia - Desio, Emmezeta Videm - Glaxo Verona, Telemarket Brescia - Ticino Siena, Cremona - Fernet Branca Pavia, Teorematour Arese - Banco di Sardegna.

LESTVICA: Glaxo 12 točk, Lotus Montecatini, Kleenex Pistoia in Ticino Siena 10, Emmezeta Videm 8, Fabriano, Teorematour Arese, Fernet Branca Pavia, Desio in Birra Messina 6, Aprimatic Bologna, Telemarket Brescia in Banco di Sardegna Sassari 4, Venezia, Livorno in Cremona 2.

V 4. kolu jugoslovanske košarkarske 1. lige Ljubljancani spet izgubili

VOJVODINA - SMELT OLIMPIJA 100:79 (51:38)

VOJVODINA: Šarić 15, Lukić, Marić 12, Janković 32, Grmuša 15, Savo- vić 16, Lopičić, Lazić 2, Pavlović 8.

SMELT OLIMPIJA: Badžim, Gorenc 5, Daneu 9, Bačar 2, Hauptman 12, Kraljević, Krunic 3, Čurčić 21, Kotnik 14, Djurišić 3.

SODNIKA: Grbac iz Šibenika in Jovanović iz Beograda. GLEDALCEV: 400.

NOVI SAD — Smelt Olimpija je v letošnjem prvenstvu četrtič zaporedoma poražena zapustila igrišče. Vojvodina jo je povsem nadkrilila, saj je bila v vodstvu od začetka tekme pa vse do konca. V prvom polčasu so imeli domačini najvišjo prednost v 13. minuti, ko so vodili z 39:20. Sredi drugega polčasa so se sicer Ljubljancani približali nasprotniku na samih 5 teč (62:67), a to je bilo tudi vse. Vojvodina je z razigranim Jankovićem spet vzela vajeti igre v svoje roke in visoko slavila.

Smelt Olimpija je spet igrala v okrnjeni postavi, brez poškodovanega reprezentanta Jureta Zdvoca, ki je tudi njen gonilni mož. Tako je bil med »zelenimi« najbolj uspešen drugi reprezentant Čurčić, ki pa se sam ni mogel enakovredno kosati s košarkarji Vojvodine.

Ostali sinočni izidi 4. kola
Crvena zvezda - IMT 66:90, Budućnost - Bosna 84:70, Čelik - Zadar 101:89.

Tekmi Cibona - Partizan in Šibenka - Pop 84 bodo odigrali danes.

Lestvica
Vojvodina, Čelik in Pop 84 6 točk, Zadar, IMT, Partizan, Cibona in Šibenka 4, Crvena zvezda, Bosna in Budućnost 2, Smelt Olimpija 0. Pop 84, Partizan, Cibona in Šibenka so odigrali tekmo manj.

Torrigian prvak

BRESCIA — Argentinec Gustavo Torrigiani je novi svetovni prvak v bilijardu. V finalu svetovnega prvenstva je premagal Italijana Carla Cifalaja s 3:1.

domači šport

DANES
NEDELJA, 28. OKTOBRA 1990
NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA
14.30 v Gorici, Ul. Baiaumonti: Juventina - Cordenonese

2. AMATERSKA LIGA
14.30 na Padričah: Gaja - Fogliano; 14.30 v Bazovici: Zarja - Primorje; 14.30 v Repnu: Vesna - Villanova

3. AMATERSKA LIGA
14.30 v Špetru ob Soči: San Pier d'Isonzo - Kras; 14.30 v Doberdobu: Mladost - Vermeigliano; 14.30 v Poggio Terza Armata: Poggio - Sovodnje; 14.30 v Trebčah: Primorje - Giarizzole; 14.30 na Opčinah, Ul. Alpini: Opicina - Breg

NARAŠČAJNIKI
8.30 na Opčinah, Vill. Fanciullo: Sant'Andrea - Primorje; 9.00 na Opčinah, Ul. Alpini: CGS - Breg; 10.30 v Dolini: Costalunga - Zarja; 10.30 v Gorici, Ul. Baiaumonti: Juventina - San Sergio

NAJMLAJŠI
10.30 na Padričah: Costalunga - Primorje

ZAČETNIKI

9.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Natisone; 10.30 v Bazovici: Zarja - Portuale; 11.45 na Opčinah, Vill. Fanciullo: Sant'Andrea - Primorje

NAMIZNI TENIS

ŽENSKA C LIGA

10.00 v Zgoniku: Zinella - Kras

KOŠARKA

PROMOCIJSKA LIGA

11.00 v Trstu, Ul. della Valle: Scoglietto - Cicibona

KADETI

11.00 v Trstu, na 1. maju: Bor Radenska - Largo Isonzo; 11.00 v Repnu: Kontovel - SGT

JUTRI

PONEDELJEK, 29. OKOTBRA 1990
KOŠARKA

MLADINCI

19.30 v Trstu, na 1. maju: Cicibona - Ferroviario

obvestila - obvestila

ŠD BREG
OTROŠKA TELOVADBA
Sporočamo, da bo vpisovanje, oziroma prva vadbeni ura v sredo, 7. novembra, ob 16. uri v občinski telovadnici v Dolini.

SK DEVIN
obvešča, da je iz tehničnih razlogov tečaj na plastični smučarski stezi prestavljen na vsak ponedeljek od 17. do 19. ure.

SK DEVIN
obvešča, da bo danes, 28. t. m., srečanje s soprobnim društvom SK Snežnik iz Ilirske Bistrice na sedežu kluba v Cerovljah. Vabljeni so vsi člani na družabnost, ki bo danes popoldne. Za priprizke bo poskrbljeno.

SK DEVIN
obvešča, da se začenja splošna rekreativna telovadba v telovadnici socialnega centra v Sesljanu vsako sredo in petek od 19.30 do 21. ure.

SK BRDINA
sporoča vsem zainteresiranim, da je odhod na Möltaller na štiridnevni trening v sredo, 31. t. m., ob 15. uri z Opčin.

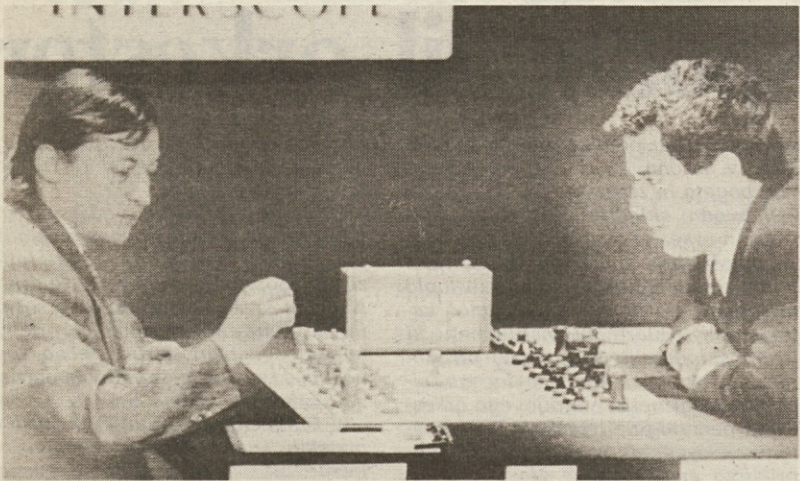
SK BRDINA
obvešča vse ljubitelje smučanja, da imajo na razpolago izkaznice FIS in Smučarske zveze Slovenije. Izkaznice in informacije dobite na sedežu društva ob ponedeljkih od 20. do 21. ure.

SK DEVIN in ŠD SPOKOL
organizirata 10., 11. in 12. novembra v prostorih KD I. Gruden sejem nove in rabljene smučarske opreme,

PLANINSKI ODSKEK
ŠZ SLOGA in SK DEVIN
organizirata v nedeljo, 4. novembra, izlet v neznano z osebnimi avtomobili. Zbirališče in odhod ob 7. uri izpred spomenika v Bazovici. Informacije v. Stopar (tel. 226283) in B. Škerk (tel. 200236).

V 7. partiji je Kasparov zakrivil vrsto začetniških napak

Anatolij Karpov izenačil rezultat

NEW YORK — Anatolij Karpov je včeraj zmagal sedmo partijo dvoboja za svetovni šahovski naslov in tako izenačil stanje v dvoboju s prvakom Garijem Kasparovom na 3,5:3,5 točke. Včeraj bi morali nadaljevati partijo, ki so jo začeli dan prej, a Kasparov se ni predstavil za nadaljevanje in je tako partijo predal.

Karpov je v sedmi partiji spretno izkoristil prednost belih figur, k zmagi pa mu je »pomagal« tudi sam Kasparov, ki je — po mnenju prisotnih šahovskih strokovnjakov — zakrivil nekaj začetniških napak, tako da njegove igre sploh ni bilo prepoznati. Ob prekinitvi je bila zmaga belega na dlani, in tako je tudi bilo.

Prihodnjo partijo bodo odigrali jutri.

V nedeljo, 4. novembra Zanimiv celodnevni pohod na Grmado

V nedeljo, 4. novembra, bo jamarski odsek ŠD Grmado Hobles priredil pohod na Grmado. Zbirališče je predvideno okoli 9.30 na trgu v Mavhinjah, pred bivšo osnovno šolo, kjer je sedaj sedež društva.

Udeleženci se bodo podali po gozdnih stezah v Cerovlje, od koder bodo pot nadaljevali do vrha Grmade. Na vrhu bo kratek počitek za malico (vsakdo naj jo prinese s sabo, organizatorji pa bodo poskrbeli za topleč). Medtem bodo lahko uživali čudovit razgled na morje in na prelepo kraško planoto. Po želji bo na programu tudi obisk v lahko dostopno jamo, ki bo ob tej priložnosti tudi razsvetljena. Jama, ki ji domačini pravimo Pejca, je bila med prvo svetovno vojno znana vojaška bolnica. Zanimiva je tudi z arheološkega in geološkega vidika. Ogled jame bo vodila skupina jamarjev.

Izletniki se bodo nato spustili do Kosihača, kjer so ruševine nekdanje kmetije. Povratek v Mavhinje je predviden v poznih popoldanskih urah, na sedežu društva pa bodo pripravili čakala tople prigrizek v veseli družbi. Za informacije lahko kličete v popoldanskih urah na tel. št. 299442.

V odbojcarskih prvenstvih mladink in mladincev

Naši kar dobro začeli

Prvenstva so se začela in prvi so na vrsti mladinci in mladinke. V ženski konkurenci so mladinke razdelili na dve skupini. Slovenski šesterki Soče in Olympie nastopata v skupini A, zato bo tudi derbi med obema ekipama ogleda vredno srečanje. V prvem kolu je bila sreča za slovenska dekleta spremenljiva. Soča je zmagala po tie-breaku na domačih tleh, a Olympia doma ni bila kos Sansonu iz Ločnika, ki se poteguje za najvišjo stopničko na končni lestvici.

IZIDI 1. KOLA: Olympia - Sanson 0:3, Soča Gostilna Devetak - Pieris 3:2, Fresco Discount - Soteco Torriana 3:0.

LESTVICA: Sanson, Fresco Discount in Soča 2, Olympia, Soteco in Pieris 0.

Pri moških nimamo dveh skupin, ker pač za kaj takega ni bilo dovolj ekip. Prvenstvo bo pa pestrejšje. Prijavilo se je namreč devet ekip in se bodo zato tekme odvijale do konca februarja. V tej konkurenci nastopata OK Val in Olympia. Valovci so lanski deželni prvaki under 16, zato pričakujemo, da bodo tudi letos odigrali odlično prvenstvo. Tudi Olympia ima dobro ekipo in se bo prav gotovo potegovala za najvišja mesta na lestvici. V prvem kolu sta obe ekipi zma-

gali. Val je prepričljivo strl odpor Fincantierija, Olympia pa je kar v gosteh odpravila Intrepido iz Mariana.

IZIDI 1. KOLA: Ronchi - Fincantieri 3:0, ACLI Ronchi - S. Luigi 3:0, OK Val - Fincantieri 3:0, Lib. Turriaco - Mossa 3:1, Intrepida - Olympia 0:3.

LESTVICA: OK Val, Olympia, ACLI Ronchi in Turriaco 2, S. Luigi, Fincantieri, Mossa in Intrepida 0. Počivala je Torriana. (MJ)

Radio Opčine

Sporod jutrišnjega »Tedenskega komentarja Radia Opčine« (ob 18.00):

NOGOMET: italijanska liga nadaljuje svojo pot utrjena po nastopu v evropskih pokalih; amaterske lige: ali bo Primorju uspelo zaustaviti Zarjo? KOŠARKA: Sokol-Kontovel, začetek promocijskega prvenstva in že prvi derbi; vsak oreh je trd za Jadranovo ekipo. Kdo je novi predsednik SZ Bor? ODBOJKA: Sokol in Bor predstavila svoje ekipe; BALINANJE: 3. zamejsko tekmovanje za dvojice; KOLESARSTVO: sežanski kolesarji jurišali.

V dramatičnem polfinalu so azzurri s 3:2 premagali gostitelje Brazilce

Italija v finalu za naslov s Kubo

ITALIJA - BRAZILIJA 3:2
(6:15, 15:9, 15:8, 8:15, 15:13)
BRAZILIJA: Megrão 24, Jorge 7, Giovane 5, Pompeu, Paulão 12, Mauricio 12, Janelson 2, Betinho, Carla 23, Cidau 12, Pampa 17, Tande 30.
ITALIJA: Gardini 20, Martinelli 3, De Giorgi, Tofoli 1, Masciarelli, Anastasi, Bracci 10, Bernardi 23, Cantagalli 27, Zorzi 33, Lucchetta 21, Giani 2.
SODNIKA: Hassan (Egipt) in Shymoyana (Jap.); TRAJANJE SETOV: 31, 32, 24, 30 in 14 minut. ZGREŠENI: SERVISI: Italija 22, Brazilija 23; GLEDALCEV: 25 tisoč.
RIO DE JANEIRO — Drugič doslej bo Italija na moškem odbojarskem svetovnem prvenstvu igrala v finalu za prvo mesto s Kubo. Toda, če so pred 12 leti v Rimu azzurri predvsem do dobra izkoristili prednost domačega igrišča, so tokrat v Rio De Janeiru poskrbeli za pravi športni podvig, ki bo v zgodovini italijanske odbojke ostal zapisan z zlatimi črkami. V včerajšnjem polfinalu so namreč pred 25 tisočimi (!) podivjanimi brazilskimi gledalci, ki so dobesedno vlekli za sabo svoje reprezentante, v dramatič-

nem tie breaku premagali ekipo gostiteljev in danes zvečer (s pričetkom ob 19. uri) se bodo za zlato kolajno potegovali s Kubo, ki je s 3:1 (7:15, 15:12, 15:9, 15:11) premagala Sovjetsko zvezo. Azzurri so na tem SP kot branilci naslova evropskega prvaka, ki so ga lani osvojili v Stockholmu, startali z velikimi ambicijami, vendar so na kvalifikacijah pokazali dokaj blede igro, tako da je med poznavalci naraščala skepsa. Še zlasti po porazu s Kubo je malokdo še upal, da se bo ekipa prebila tako visoko. Toda že v osmini finala s ČSFR in v četrtini finala z Argentino se je forma Velascovih varovancev, še zlasti pa izrednega tolkača Zorziya, vzpenjala in včerajšnji dvoboj z gostitelji je ponovno pridobilo formo te sijajne generacije italijanskih odbojkarjev le še potrdil. »Torcida« v megadvorani Maracanazinho v Rio je Italijane v prvem nizu povsem hipnotizirala, tako da so bili popolnoma v rokah nasprotnikov. Toda že v drugem nizu so si azzurri opomogli in od časa do časa dokazali, da so najmanj za razred boljši od po-

žrtvovalnih Brazilcev. Ti so v četrtem nizu reagirali enkratno in v začetku z delnim izidom 7:1 (od 1:1 do 8:2) dosegli takšno prednost, da je Lucchetta in tovariši niso več zmogli nadoknaditi. A Velasco je s spretno potezo iz igre izločil Lucchetto, Cantagallija in Bernardija, ki so si tako oddahnili, medtem ko so menjave kljub porazu v tem nizu pošteno namučile. Brazilce. Italijani so bili pred pričetkom petega niza v psihološko podrejenem položaju, a bolj sveži. Kljub neznosnemu hrupu v dvorani so ohranili mirne živce, strnili vrste in si že od vsega začetka priigrali takšno prednost, ki je nato (kljub določenim omahovanjem) niso več izpustili iz rok. Skoraj do konca so vodili z najmanj dvema točkama prednosti (bilo pa jih je tudi štiri, 9:5), prav v končnici so se jim Brazilci približali na 13:12, tedaj pa je glavni sodnik pogumno dosodil Brazilcem sporni četrti dotik in azzurri so tako dobili 14. točko. Brazilci so svojo 13. točko dosegli po napadu, po njihovem servisu pa je Lucchetta hladnokrvno brez strahu zabil na tla napad prvega tempa in svojim barvam zagotovil finale.

Velasco je na tiskovni konferenci takole komentiral tekmo: »Brazilci so v prvem nizu igrali sijajno, nato pa smo mi zrasli. Bolje smo servirali in blokirali. V četrtem nizu nas je vstop Jorgeja na igrišče zbežal, a v tie breaku je do izraza prišla naša izkušnost.«
OD 5. DO 8. MESTA: Bolgarija - Nizozemska 3:2 (10:15, 15:11, 10:15, 15:10, 17:15); Argentina - Francija 3:0 (15:13, 16:14, 15:11).
Edberg in Becker
BRIGHTON — V finalu turnirja ATP na Švedskem se bosta pomerila domačin Edberg in Nemec Becker. Edbger je v polfinalu s 7:6, 6:2 premagal Volkova (SZ), Becker pa s 6:4, 6:4 Samprasa (ZDA).
Cechi v finalu
BRUSELJ — Na svetovnem gimnastičnem pokalu si je Italijan Juri Cechi priboril pravico do nastopa v finalu kar v petih od šestih disciplin. Na skupni lestvici posameznikov je peti.

Motociklistična VN Jugoslavije na Grobniku, če...

BUDIMPEŠTA — Reški Grobnik bo tudi prihodnje leto gostil dirko za motociklistično VN Jugoslavije veljavno za svetovno prvenstvo, a le če bodo do 31. decembra letos organizatorji opravili vsa popravila in druga dela, ki so neobhodno potrebna za varnost na dirkališču. Tako je včeraj sklenila Mednarodna motociklistična zveza FIM.
Na kongresu so obenem sklenili, da prihodnje leto ne bodo opravili dirk za VN Belgije in za VN Madžarske, ker dirkališči v Špaju in v Budimpešti nista dobili predvidenega dovoljenja za izvedbo tako zahtevnih tekmovalj. Namesto teh dveh VN bodo na sporedu dirke za VN Malezije in San Marina.
Koleдар: 24. 3.: VN Japonske (Suzuka), 7. 4.: VN Avstralije (Eastern Creek), 21. 4.: VN ZDA (Laguna Seca), 12. 5.: VN Španije (Jerez), 19. 5.: VN Italije (Misano), 26. 5.: VN Nemčije (Hockenheim), 9. 6.: VN Avstrije (Salzburg), 16. 6.: VN Jugoslavije (Reka), 30. 6.: VN Nizozemske (Assen), 21. 7.: VN Francije (Le Castellet), 4. 8.: VN VB (Donington), 18. 8.: VN San Marina (dirkališče bodo še določili), 25. 8.: VN Češkoslovaške (Brno), 8. 9.: VN Brazilije (Interlagos), 29. 9.: VN Malezije (Shah Alam).

Zadnja dirka za svetovni pokal Breukink zmagal na kronometer

LUNEL (FRANCIJA) — Nizozemec Erik Breukink je zmagal na kolesarski dirki na kronometer, s katero se je zaključilo tekmovanje za svetovni kolesarski pokal. Zmagovalec svetovnega pokala, Italijan Gianni Bugno, se je uvrstil na 8. mesto.
Vrstni red: 1. Breukink (Niz.), ki je prevozil 50 km na kronometer v 1.02'48" s povprečno hitrostjo 47,770 km na uro; 2. Rominger (Švi.) po 34'; 3. REchave (Šp.) 41'; 4. Van Lancker (Bel.) 1'06'; 5. Mottet (Fr.) 1'20'; 6. Bauer (Kan.) 1'29'; 7. Sorensen (Dan.) 1'43'; 8. Bugno (It.) 1'56'; 9. Lejarreta (Šp.) 2'08'; 10. Van Der Poel (Niz.) 2'16".
Lestvica za SP: 1. Bugno (It.) 133 točk; 2. Dhaenens (Bel.) 99; 3. Kelly (Irska) 94; 4. Ballerini (It.) 89.
Casamonica ohranil naslov
RIMINI — Romolo Casamonica je ohranil italijanski naslov v super velter kategoriji. V dvoboju za naslov je premagal izzivalca Benita Guido s k.o. v 5. krogu.

V deželnem odbojarskem pokalu FJK za ženske Sokol Indules v finalu

PERONI - SOKOL INDULES 3:1
(15:7, 5:15, 15:9, 15:11)
SOKOL INDULES: Pertot, Vidali, Ušaj, Škerk, Brumat, T. in L. Masten, Vizintin, Drasič, Ciocchi.
Kljub porazu v povratni tekmi v Trzinu so se odbojkarice Sokola Indules uvrstile v finalni del deželnega pokala. Peroni jih je sinoči premagal z enakim izidom, s katerim so pred tednom slavile Nabrežinke, a te so v skupnem števku dobljenih točk v vseh osmih odigranih nizih zbrale pet točk več. Kljub relativni pomembnosti pokalne tekmovanje je treba sokolovke le pohvaliti, saj so v finale s po tremi najboljšimi ekipami uvrstile v konurenco 28 šesterk iz vse naše dežele.
Odločilna za uspeh je bila dobra igra v drugem nizu, v katerem so sokolovke dobro servirale, spravljale v težavo nasprotnikov sprejem in tudi uspešno napadale.
V naslednjih dveh nizih so sokolovke spet zaigrale slabo, kot da jih ne bi bilo na igrišču. Tvegale so celo izločitev, ko so v četrtem nizu že zgubljale z 8:2, vendar so na koncu le zbrale peščico potrebnih točk za kvalifikacijo. Upati je vsekakor, da bodo že v sobotni prvi prvenstveni tekmi igrale tako kot znajo in kot so nekajkrat že pokazale na prejšnjih pokalnih tekmah. (VIP)
PAVNATISONIA - BOR AGRIMPEX 3:0 (15:8, 15:8, 15:13)
S tem gladkim porazom so borovci izločeni iz finala deželnega pokala FJK.

V zveznem pokalu Točki obema našima ekipama
SLOGA KOIMPEX - RANDI SANGIORGINA 3:0
(15:13, 15:7, 15:11)
SLOGA KOIMPEX: Fabrizi, Grgič, Kosmina, Lupinc, Marucelli, Milkovič, Mijot, Pertot, Sosič, Škerk, Zbogor.
V 5. kolu zveznega pokala je Sloga Koimpex gostila Sangiorgino, ki si je že zagotovila napredovanje v naslednjo fazo. Furlanska ekipa je na Opčine prišla s svojo mladinsko postavbo, v ka-

Sinoči v Trstu v 4. kolu košarkarskega prvenstva C lige naši spet uspešni

Jadran TKB z zrelo igro do tretje zmage

JADRAN TKB - DI LENARDO SOLESINO 74:63 (40:30)
JADRAN TKB: Crisma 2, Oberdan 12 (2:3), Čuk 18 (6:8), Pregarc 14 (8:10), Stanisa, Pertot, Merlin 14 (1:1), Paulina 10 (4:4), Škerk, Smotlak 4 (2:2).
DI LENARDO SOLESINO: Zorzato, Valsensi, Ruggero 2 (0:2), Venturato 22 (8:13), Linussi, Mascalcin 10 (2:4), Gasparon 9 (2:3), Pilatone 6 (2:6), Lime-na 12 (2:2), Brigo 2 (0:21).
SODNIKA: Conte (Videm) in De Fabris (Visco). ON: Jadran TKB 21; Di Lenardo 23. PM: Jadran TKB 23:28; Di Lenardo 16:31. TRI TOČKE: Merlin 1; Gasparon 1. GLEDALCEV: 350.
TRST — Jadranova pomlajena postava je v letošnjem prvenstvu C lige startala kar spodbudno. Naši košarkarji so namreč tudi sinoči na domačem srečanju proti moštvu Di Lenardo iz Solesina zasluženo in zanesljivo zmagali in tako po štirih kolih vknjižili že šesto točko. Resnici na ljubo, takega pričetka prvenstva verjetno niso pričakovali niti najbolj optimistično razpoloženi v Jadranovem taboru.
Tako ali drugače, vse kaže, da je trdo in pošteno delo dalo svoje sadove. Proti ekipi, ki je imela kot jadranovci štiri točke, so naši igrali bolj zrelo, duhovito in so imeli boljši odstotek pri metu (predvsem pri prostih metih). Jadranovci

so nekoliko odpovedali le pri odbitih žogah, saj so jih nasprotniki večkrat »prekakali«. Sicer pa zmaga naših ni bila nikoli v dvomu, tudi če je v tržaški športni palači, kot na tekmi s Scavolinijem, spet zmanjkala luč. Tedaj so namreč naši vodili za 12 točk (40:28). Tekma pa je bila prekinjena za pol ure, kar je seveda v večji meri škodovalo jadranovce, ki so dotlej zanesljivo vodili, kot goste, ki jim je prekinitev očitno prišla kot nalašč, da zberejo svoje vrste in da skušajo dobiti pravo orožje, kako zaustaviti jadranovce.
Sama tekma se je začela v znamenju Merlina, ki je dosegel vseh prvih 11

točk. Rezultat je bil namreč 11:0. Šele v 4. minuti so gostje dosegli prvi točki. Proti conski obrambi pa so naši imeli nekaj težav, tako da so gostje v 15. min. zaostajali le za tri točke (23:26). Košarkarji Di Lenarda pa so si nabirali veliko število osebnih napak, predvsem na Mauro Čuku. Naši pa so v prvem polčasu stoodstotno realizirali vse proste mete.
Po prekinitvi in po dodatnem premoru ob polčasu so jadranovci zelo poletavno začeli, si takoj priigrali prednost 13 točk (v 26. z 52:39), v 29. min. pa je prednost naših že znašala 19 točk (60:41). V tem obdobju se je zlasti izkazal Robi Paulina, ki je polovil veliko odbitih žog tako v obrambi kot v napadu. Mauro Čuk je bil še naprej zelo nevaren v napadu, sicer pa vsi moštvo je v končnih minutah igralo zanesljivo, zrelo. Skratka, povsem zaslužena zmaga in novi, predragoceni točki, ki bosta našim vlila samozavest in prepričanje, da dosedanj trdo delo, ga-ranje se je še kako izplačalo.
V naslednjem kolu, v soboto, bodo jadranovci igrali v gosteh proti Roncadeju. (B. Lakovič)

Kras Corium zmagal v gosteh
LECCO — Namiznoteniška ekipa Krasa Corium je slavila sinoči v gosteh pomembno zmago. V tekmi drugoligaškega prvenstva je v Leccu premagala ekipo Canottieri s 5:3 po treh urah in pol igranja. Za Krasove barve sta Biserka Simoneta in Monika Radović dosegli vsaka po dve točki, Tanja Raubar je dosegla eno, vsaka od Krasovih igralk pa je prepustila nasprotnicam po eno tekmo. Po mnenju Krasovega trenerja Matjaža Šercerja je bila zmaga Krasa Corium povsem zaslužena, bila pa je tudi zelo homogena, saj so vse tri igralk prispevale k zmagi. (M. Š.)

Poraz borovcev v uvodnem kolu košarkarskega promocijskega prvenstva Kontovelci osvojili derbi v Nabrežini

SOKOL - KONTOVEL 67:75 (33:36)
SOKOL: Busan 13 (2:2), Pertot, Terčon 13 (2:3), Klanjšček 8, Andrej Gruđen, Caharija, Aleksij Gruđen 2, Sedmak 16, Ušaj 1 (1:2), Devetak 14 (4:5).
KONTOVEL: Budin, Grilanc 11 (2:2), Čuk 16 (4:4), Peter Sterni 8 (2:3), Štoka 2 (0:1), Starc 14, Civardi 10, Gulič 14 (2:5), Aleš Sterni.
SODNIKA: Kirchmayr in Brazzani; 3 TOČKE: Busan 2, Terčon 1, Devetak 2, Grilanc 1, Starc 2, Gulič 2; PON: Civardi (35), Pertot (40).
Tudi na tem uvodnem derbiju prvenstva ni manjkalo nerveze, kar pa je za derbije neizbežna značilnost. Oboji so veliko grešili pri metu, bodisi pod košem kot s srednje razdalje in nasploh igrali poprečno.
Kontovelci so vsekakor pokazali boljše napadalne sheme, osvojili so borbo pod košem, tudi zahvaljujoč se dejstvu, da so telesno močnejši. Vodstvo so prevzeli od vsega začetka in niso ga več izpustili iz rok. Pri Nabrežincih sicer požrtvoval-

nosti ni manjkalo, vztrajno so zasledovali nasprotnika, ki si je sredi 2. polčasa nabral tudi 12 točk prednosti, a vse zaman: približali so se na same štiri točke zaostanka, več pa niso zmogli. Vsekakor bodo morali še precej delati v napadu, kar velja tudi za Kontovel, ki zmore veliko več kot je sinoči pokazal. Razveseljivo pa je, da se je po enem letu vrnil Devetak in se dobro odrezal. (Vip)
BOR RADENSKA - STELLA AZZURRA 73:76 (34:35)
BOR RADENSKA: Debeljuh, Kovačič 2 (0:2), Perčič 2, Jogan 15 (3:3), Simončič, Smotlak 14 (0:2), Korošec 14 (1:2), Semen 6, Furlan 6, Pieri 14 (8:11).
PM: 12:20. PON: Smotlak (36). SON: 28. 3 TOČKE: Smotlak 2, Jogan 2, Korošec 1. Borovci so zasluženo izgubili proti sicer solidni Stelli Azzurri. Že v uvodnem delu tekme je bilo jasno, da našim ne gre od rok, zlasti v metu na koš. Gostje pa so z dobrimi kombinacijami in igro pod košem zadevali kot za stavo (4:11 v

5) ter z mirno igro nadzorovali potek tekme. Šele v 16' so naši izenačili in polčas zaključili le s točko zaostanka.
V drugem delu so borovci začeli bolje, a tekma je bila stalno izenačena. V 34' so gostje spet povedli (62:54), v 38' pa je kazalo, da je srečanja konec: borovci so zaostajali za 10 točk (71:61), Smotlaku so dosodili 5. osebno napako, povrhu tega so naši še slabo skakali pod lastnim košem. V zadnjih 2 minutah pa je skoraj prišlo do neverjetnega preobrata: zeleni so zadevali z vseh pozicij in 15 sekund pred koncem izenačili. Vse pa so zatem napravili v zadnjih sekundah in gostje so nepričakovano, a zasluženo zmagali. Omenimo, da sta v tem prvenstvu opravila krstni nastop mlada Marko Debeljuh in Mauro Simončič. (Vanja Jogan)

NARAŠČAJNIKI STEFANEL - KONTOVEL 112:53 (56:25)
SGT - BOR 90:109
Danes naši rolkarji v Bassanu del Grappa
Skupina naših rolkarjev (10 predstavnikov ŠD Mladina Resco in 2 ŠD Grmada Hobles) se bo udeležila današnjega finalnega teka za italijansko prvenstvo, ki bo v Bassanu del Grappa. Doslej so se naši rolkarji na raznih preizkušnjah še kar dobro izkazali in tudi danes imajo možnost, da uspeh ponovijo.

V prvem dnevu zamejskega balinarskega turnirja dvojic pri Proseku Vrsta velikih presenečenj, danes sklepni boji

Že prvi dan dvodnevne zamejskega balinarskega turnirja dvojic je postregel z nekaterimi velikimi presenečenji. V kvalifikacijskih srečanjih sta izpadli dve dvojici, ki sta se v lanske izvedbi uvrstili med prvo četverico.
Že v uvodnem nastopu sta morala položiti orožje lanska finalistka Mario Šuc in Milan Skabar (Kraški dom), ki sta v izredno izenačenem in v ključnih potezah naravnost dramatičnem srečanju s tesnim 10:11 izgubila proti predstavnikoma Zarje. Slednja pa sta bila takoj zatem izločena. Ista usoda, a z veliko večjo razliko v točkah, je doletela Milana Miheliča in Vasjo Pertota (Sokol), ki sta bila lani tretja. V uvodnem nastopu sta s prepričljivim 3:11 klonila proti eni od dvojic favoritov, Emiliju in Dell'Annu (Kras). Veliko sta tvegala tudi lanska zmagovalca Succin in Skabar (Kraški dom). Zahvaliti se morata le kančku športne sreče in povprečni ravni nasprotnika, da jima ni spodletelo že na samem začetku. Kas-

neje sta se celo prebila do današnjega četrtfinala (pričetek ob 15. uri), v katerem se bosta pomerila z zgoraj navedenim Krasovim parom. Četrtfinale pa sta si prisluzila tudi para Sullini - M. Ušaj (Sokol) in Guštin - Širca (Sokol).
Po navedenem je razvidno, da se tudi danes (s pričetkom ob 8.30) obetajo ostri boji in vsako predvidevanje o končnem zmagovalcu je zato zelo tvegano. (Z. S.)
V 1. zvezni jugoslovanski ligi Zmaga namiznoteniških igralr Primexa Vrtojba
DUBOČICA - PRIMEX VRTOJBA 4:5
LESKOVAC — Ekipa Primex Vrtojbe je dosegla zmago v Leskovcu, vendar s tesnejšim izidom kot je bilo pričakovati. Igralke iz Vrtojbe so sicer začele odlično in povedle kar 4:1, toda

ko je Batiničeva (nastopila je bolna) nekoliko nepričakovano klonila proti Mančičevi, se je vse obrnilo. V odločilni 9. partiji pa je mlada Vrtojbenka Lorena Faganel le uspeła zbrati dovolj moči in koncentracije in doseči še kako pomembno zmago. Za Primex Vrtojbo sta tako po dvakrat zmagali Branka Batinič in Polona Čehovin, eno in to odločilno zmago pa je prinesla tudi Lorena Faganel. (E. Čurlič)

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 240.000 lir; v SFRJ številka 5.- din, naročnina za zasebnike mesečno 70.- din, polletno 390.- din, letno 780.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 51420-603-31593

ADIT 61000 Ljubljana

Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglaš: ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povšek 20%. IVA 19%. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLI-EST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mali oglaš: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski

dnevnik

nedelja, 28. oktobra 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559

Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax 040/772418

GORICA - Drevored 24 maggio 1

Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28

Tel. (0432) 731190

Glavni urednik **Dušan Udovič**

Odgovorni urednik **Vojimir Tavčar**

Izdaja

in tiska

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Francesco Maietta bo odslej v hišnem priporu

Spet polemike zaradi olajšav teroristom

RIM — Nedavna odločitev predsednika rimskega prizivnega sodišča Turchettija, da terorist Francesco Maietta lahko plača svoj davek pravici s hišnim priporom, je podobno kot afera okrog Farandove in Moruccija sprožila pravi val polemik. Maietto so aretirali pred tremi leti zaradi umora generala Licia Giorgierija, ki so ga »borbeni komunisti« (UCC) ubili marca 1987 v Rimu. Sodnik je svojo odločitev utemeljil z dejstvom, da je Maietta, ki je bil obsojen na 27 let zapor, le obrobno sodeloval pri umoru in da nosi »samo« moralno krivdo za atentat. Poleg tega pa je sodnik ugodno ocenil dejstvo, da Maietta v zaporu ni imel nikakršnih stikov z drugimi teroristi in da je marljivo študiral (v kratkem naj bi namreč dokončal univerzo).

Sodnikova odredba, ki naj bi v kratkem veljala tudi za Maiettova pajdaša Claudio Gioia in Roberta Locusto, je sprožila predvsem ogorčene reakcije. Načelnik socialdemokratske poslanske skupine Caria je izjavil, da taki ukrepi ustvarjajo pravo moralno zmedo, botrujejo nezaupanju sodstvu in povzročajo globoko razočaranje. Podobne so tudi reakcije liberalcev. Načelnik liberalne poslanske skupine Battistuzzi je namreč izjavil, da nedavni ukrep ponovno odpira razpravo o neodgovornem osvobajanju teroristov in da se na ta način ponovno odpirajo rane, ki jo je italijanski demokraciji in državi povzročil terorizem. Generalni tajnik svobodnega sindikata policije Lisipo Morgano pa nazadnje zahteva takojšnjo predelavo zakona Gozzini in novega kazenskega postopnika.

Letno »odvržejo« v ZDA šest tisoč letal DC-10

WASHINGTON — Američani odvržejo vsako leto toliko milijonov pločevink, kolikor bi jih zadostovalo za gradnjo šest tisočih letal DC-10. Prav tako odvržejo letno več kot milijon papirnatih krožnikov in kozarcev: z njimi bi vsak Zemljan lahko organiziral šest pik-nikov letno. Položaj na Japonskem ni zelo različen, saj Japonci odrabijo letno več kot 30 milijonov fotografskih aparatov za enkratno uporabo.

Če imamo Zemljani veliko zadoščenje s predmeti za enkratno uporabo - ker jih pač ni treba vzdrževati, čistiti itd. - pa ima ta naša razvada zelo kvaren vpliv na naravno okolje, ki je že prenasajeno z vsakovrstnimi odpadki in z njihovimi škodljivimi »izpušnimi« plini (ko jih pač sežigajo v upepeljevalnikih). Naš planet že »tone« pod gorami odpadkov, glavni krivec za takšno stanje pa je seveda potrošništvo, ki po eni strani vsiljuje vsak dan nove potrebe, po drugi pa zahteva, da so vsi proizvodi brez razlike čedalje lepše okrašeni. Brez zavojčkov bi lahko ohranili pri življenju vsako leto nekaj gozdov, saj so izračunali, da Američani odvržejo vsako leto dva stota zavojnih papirjev na glavo.

Znanstveniki Worldwatch Institute, ki so zbrali podatke, menijo, da omenjene razvade ne izboljšajo nujno našega življenja, pač pa da gotovo povzročajo veliko škodo okolju. Morala je torej: estetski okus škodi zdravemu življenju.

Vse več dokazov glede umorov v severni Italiji

ASTI — Državni pravdnik iz Astija Mario Bozzola je prepričan, da sta brata Vrbanovič Mišo in Ljubiša, ki so ju pred dnevi aretirali v Beogradu, morilca župnika iz Cortazzoneja Guglielma Alessia.

S tem v zvezi državnik pravdnik Bozzola osporava trditvam aretirancev, ki so jugoslovanskim preiskovalcem povedali, da so bili 15. oktobra, ko je bil ubit župnik Alessio, v Beogradu in zato nimata nobene zveze s tem ubojem.

Sodnik iz Astija je novinarjem povedal, da je balistična preiskava dokazala, da so naboji, ki so ubili župnika, bili izstreljeni iz istega revolverja, ki so ga beograjski policaji našli pri Ljubiši Vrbanoviču po aretaciji. Z istim orožjem pa je po mnenju državnega pravdnika bil izvršen tudi pokol v Pontevicu, kjer so neznanci ubili štiričlansko družino.

Ob teh balističnih ugotovitvah pa gre dodati, da so nekateri očividci iz Pontevica in Cortazzoneja iz fotokita prepoznali brata Vrbanovič in tretjega aretiranega pajdaša.

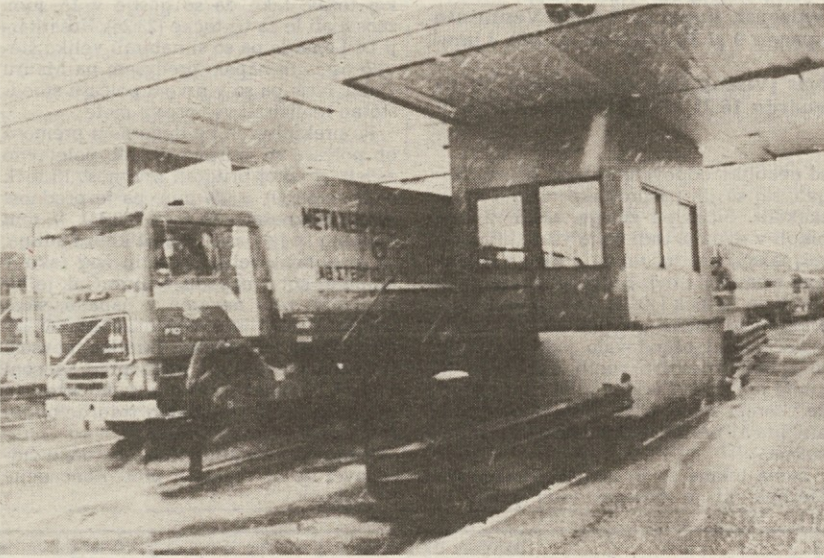
Kar zadeva možnost, da bi turinska balistična izvedenca Pierluigi Bollone in Mario Cremasco odpotovala v Beograd, obstajajo po mnenju državnega pravdnika težave, saj beograjska sodna oblast doslej ni pokazala prevelike pripravljenosti, da bi sodelovala pri preiskavi. Težave z beograjsko sodno oblastjo so tudi glede same ekstradicije bratov Miše in Ljubiše Vrbanovič.

Po 12 dneh zelena luč za tovornjake

BOCEN — Po 12 dneh popolne blokade so se včeraj zjutraj ob 5. uri tovornjaki na Brennerju začeli premikati. Ob rahlem sneženju (**telefoto AP**) so speljali z roba ceste, kjer so bili skoraj dva tedna parkirani in se podali proti Brennerju in drugim obmejnim prehodom, bilo je sicer nekoliko gneče, saj so bili vsi nestrpni po tolikih dneh prisilnega zastoja.

Najprej so se napotili avstrijski TIR, za njimi še nemški, grški in nizozemski. Vsem se je mudilo, ker so se zapornice ob 15. uri spustile, saj velja po 15. uri v Avstriji prepoved za težki promet. Na drugi strani so čakali predvsem Italijani, ki so bili nekoliko manj nestrpni, saj so bile z one strani zapornice odprte do 17. ure.

Poleg tovornjakov se je včeraj na italijansko-avstrijskih mejnih prehodih gnetlo tudi mnogo nemških in avstrijskih turistov, ki so prihajali v Italijo čez novembrske praznike, tako da je proemt bil vse prej kot sproščen.

V nočni prometni nesreči 6 mladeničev ob življenje

BASSANO DEL GRAPPA (Vicenza) — V noči na soboto je v kraju Villaraspa (Mason Vicentino) v bližini Bassana del Grappa prišlo do hude prometne nesreče, v kateri je šest mladeničev, med 20. in 22. letom starosti, izgubilo življenje.

Do nesreče, ki je ena najhujših letos sploh, je po vsej verjetnosti prišlo zaradi prevelike hitrosti in spolkega cestišča. Povedati gre, da se je pet od šestih ponesrečencev, ki so se vozili v renaultu 5, vračalo domov, potem ko so večerne in nočne ure preživeli v diskoteki.

Po podatkih, ki jih je posredovala prometna policija, naj bi zaradi prevelike hitrosti in slabe vidljivosti zaradi močnega naliwa voznik renaulta izgubil nadzorstvo nad avtomobilom in z

vso silo trčil v nasprotno smer vozeči fiat tipo, v katerem je bil 20-letni orožnik Giuseppe Lorenzato iz Bassana del Grappa, ki je umrl med prevozom v bolnišnico.

Skupina petih prijateljev, ki so se vozili v drugem avtomobilu, pa je bila pri priči mrtva. Gre za 21-letnega Florianca Toniazza, 22-letnega Corrada Rigo, 22-letnega Renata Marinija (vsi trije so bivali v Marostici), 22-letnega Denisa Fogliata iz Molvena ter 21-letnega Emilia Lazzaretta iz Masona pri Vicenzi.

Kot smo povedali, včerajšnja nesreča je med letošnjimi najhujšimi in vse kaže, da je tudi tokrat glavni vzrok previsoka hitrost, ki je ob sobotnih nočeh zahtevala že veliko mladih življenj.

Kako bi Evropa lahko prispevala k reševanju jugoslovanske krize

V nekaterih jugoslovanskih političnih krogih, tako na severu, kakor na jugu, se pojavlja zadnje čase ideja, da bi tako rekoč Evropa bolj pomagala k ureditvi jugoslovanskih razmer. Ideja izhaja iz prepričanja, da so si zdajšnji politični tokovi v Jugoslaviji tako različni in zastopajo tako diametralno nasprotna stališča, da se sami jugoslovanski dejavniki ne bodo uspeli spraviti in da je zategadelj potrebno posredovanje od zunaj.

Pri tem je kajpak pomembno, da Evropa sicer čedalje bolj graja razmere na Kosovu, očita Srbiji, da ravna proti civilizacijskim načelom, podpira demokratsko prenavo na severu države, hkrati pa bi le želela, da se Jugoslavija ne bi razklala in da bi na naši celine ostala kot sicer problematična, pa vendar državna tvorba.

V znamenju te ideje, da bi namreč Evropa bolj »neposredno« pomagala Jugoslaviji, se je prav te dni porodila tudi zamisel, da bi v kratkem organizirali, kjerkoli v Evropi, toda daleč od Jugoslavije, posebno konferenco o Evropski varnosti in sodelovanju, tokrat posvečeno naravnost Jugoslaviji in njenim razmeram. Ta posebna konferenca naj bi imela nekako naslov »Jugoslavija, njena bodočnost in človekove pravice«.

Takšno srečanje, o katerem naj bi se, če bo večina za to, odločili na bližnji redni konferenci KVSE v Parizu, naj bi vsekakor bilo pred zasedanjem te iste ustanove prihodnje leto v Moskvi, kjer je prav tako predvidena razprava o človekovih pravicah v Evropi. Srečanje namenjeno jugoslovanskim razmeram, se pravi poskusom, da bi Jugoslavijo potegnili iz krize, naj bi s tem tudi omogočilo izčrpnjšo razpravo v Moskvi, saj je stanje v teh dveh deželah, kjer je veliko narodov in dobesedno mrgoli narodnosti, dokaj podobno.

Razmišljanja, da bi tujina posredovala pri odpravljanju jugoslovanske krize, so prisotna tudi v dveh severnih jugoslovanskih republikah. Tako v Sloveniji, kakor na Hrvaškem celo uradne osebnosti zadnje čase menijo, da bo zunanja pomoč (kajpak ne intervencija) potrebna, če bodo propadli še zdajšnji poskusi formiranja nove države na temelju sodobnih ustavnih ureditev. Pri zamisli o posebni konferenci, namenjeni Jugosla-

viji, črpajo motive iz problematike, ki jo bodo obravnavali v kratkem v Parizu v zvezi s človekovimi pravicami in tako imenovanimi etničnimi zaščitami.

Dejstvo je, se sliši marsikje po Jugoslaviji, da v tej deželi ne doživljajo evolucijske, marveč involucijske procese, se pravi, da se vse skupaj žal obrača nazaj. Dobršen del evropskih sredstev obveščanja, neglede na najnovejše skupščinske razplete v Beogradu, omenja zadnje čase Jugoslavijo kot deželo, pod katero je dinamit, kot žarišče nemirov na Balkanu; celo ugledni listi, kakršen je na primer londonski »The Economist« navedajo, da se je v Jugoslaviji žal »že začela državljanska vojna«.

Poleg ideje o konferenci KVSE namenjeni izrecno Jugoslaviji pa v tej deželi pozorno spremljajo tudi neko drugo zamisel, ki je prav tako blizu njenim razmeram. Gre namreč za položaj manjšin, ki jih je v Jugoslaviji, kakor vemo, nešteto, dejansko pa večinoma ne uživajo pravic, kakršne bi jim pritkale po načelih Združenih narodov.

Pozornost se osredotoča posebno na idejo Sonje Licht, članice tako imenovanega helsinškega komiteja, ki trdi, da po objektivnih mednarodnih kriterijih sicer obstajajo tako imenovane kolektivne in individualne pravice, da pa so slednje zanemarjene; skratka obstoječe pravice »de facto« ne dajejo človeku, državljanu (v tem primeru »manjšincu«) možnosti, da »bi odločal ali da bi se odločal«. Državljan potemtakem še ni subjekt.

Še kako bi ustrezalo, če bi »individualne« pravice resnično prišle do izraza. Samo v tem primeru bi lahko govorili o »stvarni demokratični evoluciji«, kakor pravi omenjena Sonja Licht, ki predlaga, v korist posameznika, bolje rečeno človeka, v tem primeru pa manjšinca, ustanovitev »Evropskega parlamenta državljanov«. Ta institucija naj ne bi bila v nasprotju z evropsko povezovalno politiko in organizmi; pomenila naj bi prepotrebno dopolnilo, skratka bila naj bi komplementarna z evropskim parlamentom. Tako imenovane »človekove pravice« bi se s tem izpopolnile, dobile naj bi novo piko na »i«.

MIRO KOCJAN

BTP

SEDEMLETNE OBVEZNICE

● Sedemletne obveznice BTP s koriščenjem 1. novembra 1990, zapadejo 1. novembra 1997.

● Obveznice dajejo letno 12,50% bruto obresti, izplačljive v dveh šestmesečnih obrokih.

● Obveznice se nudijo po 93,50% ceni; lahko se rezervirajo pri okencih Banca d'Italia ali pri bančnih zavodih do 13.30 dne 30. oktobra.

● BTP bodo dodeljeni po marginalnem sistemu (asta marginale); po ponudbi, ki je sestav-

ljena s seštevkom emisijske cene in zneskom »pravice do podpisa (diritto di sottoscrizione)«. Ta vrednost je izražena v 5 stotinkah ali mnogokratniku.

● Cena, ki bo iznešena na dražbi, bo objavljena v časopisju.

● Obveznice je treba vplačati 5. novembra, ne da bi plačali kakršnokoli provizijo, po iznešeni ceni.

● Obveznice so v svežnjih po minimum 5 milijonov lir.

Rezervacije do 30. oktobra

Najvišji letni donos

Bruto %

14,46

Neto %

12,64